

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TURIZMU

Član 1.

U Zakonu o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon i 93/12), u članu 3. posle tačke 6) dodaje se tačka 6a), koja glasi:

„6a) *predstavnik na turističkoj destinaciji* jeste fizičko lice, koje na osnovu zaključenog ugovora sa organizatorom turističkog putovanja pruža turistima obaveštenja i uputstva u vezi sa realizacijom programa putovanja i obavlja druge aktivnosti radi zaštite interesa turista;”.

U tački 12) zapeta i reči: „radi sticanja dobiti” brišu se.

U tački 12a) posle reči: „organizovanje” i zapete dodaje se reč: „ponuda” i zapeta.

Posle tačke 14) dodaje se tačka 14a), koja glasi:

„14a) *turistička delatnost* jeste pružanje usluga turističkih agencija, usluga turističkih profesija (turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator) i pružanje drugih usluga u skladu sa ovim zakonom;”.

Posle tačke 15) dodaju se tač. 15a) - 15g), koje glase:

„15a) *destinacijska menadžment organizacija (DMO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice osnovana radi upravljanja turističkom destinacijom (planiranje, organizovanje, marketing kontrola i vođenje), čiji osnivači mogu da budu iz javnog, civilnog i privatnog sektora;

15b) *destinacijska menadžment kompanija (DMC)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za određenu destinaciju, odnosno regiju, sa odličnim poznavanjem turističkih resursa, kadrovski osposobljena da kreira, organizuje i realizuje turističke programe i putovanja, da posreduje u pružanju usluge boravka, smeštaja, zabave, izleta, usluga vodiča, transfera i dr., povezujući se sa svima koji pružaju usluge na toj destinaciji, a sve radi pružanja profesionalnih, visoko kvalitetnih turističkih usluga;

15v) *turistički klaster* je sektorska ili geografska koncentracija, međusobno povezanih privrednih subjekata, drugih pravnih lica ili fizičkih lica, radi povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti.

15g) *profesionalni organizator kongresa (PCO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za organizaciju kongresa (konferencije, sastanka i sl) i upravljanje poslovnim događanjima;”.

U tački 20) zapeta i reči: „po unapred utvrđenom programu, pruža turistima” zamenjuju se rečju: „pruža”.

Tačka 25) menja se i glasi:

„25) *turističko putovanje* jeste kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge), koju je utvrdio ili pripremio organizator putovanja samostalno ili po zahtevu putnika, u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju koje se nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;”.

Posle tačke 25) dodaje se tačka 25a), koja glasi:

„25a) *turistička signalizacija* su odgovarajući simboli i znaci, kao i simboli i znaci turističke saobraćajne signalizacije, kojim se obeležava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude;”.

U tački 27) posle reči: „napitaka” i zapete reči: „kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu” brišu se.

U tački 30) reči: „ili samo ishrane i pića” i zapeta brišu se.

Član 2.

U članu 7. stav 3. tačka 11) tačka na kraju zamenjuje tačkom i zapetom.

Posle tačke 11) dodaje se tačka 12), koja glasi:

„12) Akcioni plan.”.

Stav 5. menja se i glasi

„Strategija se donosi za period od najmanje pet godina.”.

Član 3.

Posle člana 14. dodaje se član 14a, koji glasi:

„Član 14a

Upravljanje turističkim prostorom može se poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji, u kojoj je jedan od osnivača javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i u kome je kapital tog osnivača većinski.

Ako jedan od osnivača nije javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave ili njihov kapital nije većinski, upravljanje turističkim prostorom može se poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji na način propisan članom 14. stav 4. ovog zakona”

Član 4.

Član 24. menja se i glasi:

„Član 24.

Poslove iz člana 23. ovog zakona može da obavlja javna služba ili privredno društvo iz člana 14. stav 3. i člana 14a ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana poslovi iz člana 23. ovog zakona mogu se aktom Vlade poveriti drugom pravnom licu, koje se određuje po sprovedenom postupku javnog oglašavanja ili prikupljanjem ponuda.”

Član 5.

U članu 27. tačka 2) menja se i glasi:

„2) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija i turističkih mesta, turističko-kulturnih i turističkih manifestacija u zemlji i inostranstvu, kao i programe edukacije i usavršavanje veština zaposlenih u turizmu;”.

U tački 5) tačka na kraju zamenjuje tačkom i zapetom.

Posle tačke 5) dodaje se tačka 6), koja glasi:

„6) podsticanje unapređenja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije.”

Član 6.

U članu 28. stav 4. reči: „stava 1. ovog” brišu se, a posle reči: „iz člana” dodaju se reči: „ 27. tač. 1) do 5) ovog zakona”.

Posle stava 4. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz člana 27. tačka 6) ovog zakona”.

Član 7.

U članu 29. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4, koji glase:

„Turističke organizacije regije ostvaruju saradnju sa turističkim klasterima na svom području i vode evidenciju turističkih klastera.

Na turističke organizacije regije primenjuju se odredbe člana 39. ovog zakona.”

Član 8.

U članu 33. tač. 5) i 6) menjaju se i glase:

„5) istraživanja međunarodnog i domaćeg tržišta u oblasti turizma;

6) obezbeđivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti Srbije (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd); ”.

U tački 12) reč: „utvrđivanja” zamenjuje se rečima: „učešće u utvrđivanju”.

Posle tačke 12) dodaje se nova tačka 12a), koja glasi:

„12a) izrade, učešća u izradi i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma, odnosno iz oblasti komplementarnih turizmu (kultura, zaštita životne sredine, ruralni razvoj i dr);”.

Tačka 13) menja se i glasi:

„13) druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.”

Član 9.

U članu 35. stav 3. posle tačke 5) dodaje se nova tačka 5a), koja glasi:

„5a) donosi pravilnik o radu”.

U stavu 4. veznik: „i” zamenjuje se zapetom, a posle broja: „4)” dodaju se: „i 5a)”.

Član 10.

Član 37. menja se i glasi:

„Član 37.

Direktora TOS-a imenuje i razrešava Vlada, na predlog ministarstva.

Direktor predstavlja i zastupa TOS, organizuje i rukovodi radom TOS-a, donosi pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova, predlaže akte koje donosi upravni odbor, izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Direktor TOS-a mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;
- 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima;
- 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Član 11.

Član 38. menja se i glasi:

„Član 38.

Za teritoriju autonomne pokrajine može se osnovati turistička organizacija autonomne pokrajine koja:

- 1) donosi godišnji program i planove promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 2) koordinira aktivnosti privrednih i drugih subjekata u vezi sa promocijom turizma na teritoriji autonomne pokrajine i programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu;
- 3) prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti;
- 4) obezbeđuje informativno-propagandni materijal kojim se promovišu turističke vrednosti autonomne pokrajine (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd);
- 5) preduzima aktivnosti na izradi, učešću u izradi i realizaciji domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma;
- 6) preduzima druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Direktor turističke organizacije autonomne pokrajine mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;
- 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima;
- 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Organi turističke organizacije autonomne pokrajine jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

U pogledu broja članova i poslova upravnog i nadzornog odbora, kao i poslova direktora turističke organizacije autonomne pokrajine shodno se primenjuju odredbe čl. 35, 36. i 37. ovog zakona.”

Član 12.

Član 39. menja se i glasi:

„Član 39.

Jedinica lokalne samouprave može osnovati turističku organizaciju ili obavljanje tih poslova poveriti drugom pravnom licu.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana može biti postojeća javna služba ili privredno društvo, odnosno pravno lice koje je osnovano za obavljanje delatnosti u oblasti turizma.

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave obavlja poslove:

- 1) promocije i razvoja turizma jedinice lokalne samouprave;
- 2) koordiniranja aktivnosti i saradnje između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno deluju na unapređenju razvoja i promociji turizma i na programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu;
- 3) donošenja godišnjeg programa i plana promotivnih aktivnosti u skladu sa Stratejskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 4) obezbeđivanja i unapređivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd);
- 5) prikupljanja i objavljivanja informacija o celokupnoj turističkoj ponudi na svojoj teritoriji, kao i druge poslove od značaja za promociju turizma;
- 6) organizovanja i učešća u organizaciji turističkih, naučnih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija;
- 7) organizovanja turističko-informativnih centara (za prihvatanje turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informisanja turista, upoznavanje turista sa kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih organa sa pritužbama turista i dr);
- 8) upravljača turističkog prostora;
- 9) posredovanja u pružanju usluga u domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu;
- 10) podsticanja realizacije programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora;
- 11) izrade, učešća u izradi, kao i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma;
- 12) pripreme i prikupljanja podataka, sastavljanje upitnika, analiza i drugih informacija;
- 13) druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Direktor turističke organizacije jedinice lokalne samouprave mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;

2) radno iskustvo od četiri godine, od čega najmanje dve godine na rukovodećim poslovima;

3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Organi turističke organizacije jedinice lokalne samouprave jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

U pogledu broja članova i poslova upravnog i nadzornog odbora, kao i poslova direktora turističke organizacije jedinice lokalne samouprave shodno se primenjuju odredbe čl. 35, 36. i 37. ovog zakona.

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave dužna je da na zahtev ministarstva i TOS – a u roku od 15 dana dostavi tražene podatke, upitnike, analize i druge informacije iz stava 4. tačka 12) ovog člana.

Vlada bliže uređuje uslove i kriterijume za osnivanje turističke organizacije jedinice lokalne samouprave, kao i uslove pod kojima se poslovi iz stava 3. ovog člana mogu poveriti drugom pravnom licu.”

Član 13.

Član 41. menja se i glasi:

„Član 41.

Turističke atrakcije kao i sadržaji turističke ponude, obeležavaju se odgovarajućim simbolima i znacima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).

Jedinica lokalne samouprave stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje saobraćajna signalizacija.

Ministar propisuje sadržinu, uslove i način isticanja turističke signalizacije.”

Član 14.

Član 42. menja se i glasi:

„Član 42.

Turistička agencija obavlja delatnost organizovanja, ponude, prodaje i realizovanja turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja turističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za delatnost turističke agencije obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja delatnost turističke agencije van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.”

Član 15.

U članu 43. posle tačke 1a) dodaje se tačka 1b), koja glasi:

„1b) ponude i prodaje turistička putovanja iz tač. 1) i 1a);”.

U tački 3) posle reči: „transfer” zapeta i reč: „transport” brišu se.

Član 16.

Član 45. menja se i glasi:

„Član 45.

Turistička agencija je dužna da:

1) na ulazu u sedište vidno istakne poslovno ime a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog posebnog prostora;

2) na ulazu u sedište, ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor istakne radno vreme i da se u svom poslovanju pridržava istaknutog radnog vremena;

3) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost turističkih agencija mora da drži rešenje o registraciji;

4) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta prijavi odgovarajućem registru i Registru turizma u roku od 15 dana;

5) nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja;

6) kao organizator putovanja, u slučaju da je otkazala putovanje, putnicima u roku iz člana 57. stav 4. ovog zakona, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;

7) obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja;

8) obezbedi povratak putnika na odredište;

9) se stara da putnici ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;

10) angažuje tokom celog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za turističku grupu, a po prevoznom sredstvu kojim se obavlja usluga prevoza;

11) angažuje predstavnika na turističkoj destinaciji, ako na destinaciji nisu angažovana lica iz tačke 10) ovog stava;

12) za pružanje usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 1. i 98. stav 1. ovog zakona;

13) da za predstavnika na turističkoj destinaciji angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 99. ovog zakona;

14) objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cena;

15) izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate;

16) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju, druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti i drugu prateću dokumentaciju;

17) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način;

18) skraćenice DMC i PCO koristi pod propisanim uslovima;

19) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika.

Ugovori i dokumentacija iz stava 1. tačka 16) ovog člana moraju biti na srpskom jeziku.

Izuzetno od stava 2. ovog člana ugovori i dokumentacija mogu biti na stranom jeziku, ali je turistička agencija dužna da obezbedi njihov prevod, overen od strane ovlašćenog lica.

Turistička agencija koja stavlja na raspolaganje brošuru dužna je da jasno i precizno u brošuri navede sve podatke iz člana 56. stav 6. ovog zakona.

Odredbe ovog člana i čl. 56. i 57. ovog zakona u delu programa putovanja, njegove organizacije i realizacije, otkaza, reklamacije i evidencije i drugo odnose se i na izlete.

Ministar propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora iz stava 1. tačka 16) ovog člana i evidencije prodatih turističkih putovanja.

Ministar propisuje bliže uslove i kriterijume koje treba da ispuni destinacijska menadžment kompanija (DMC) i profesionalni organizator kongresa (PCO), način rada, organizovanja, kao i uslove i postupak za ostvarivanje prava na korišćenje skraćenica DMC i PCO."

Član 17.

Član 46. menja se i glasi:

„Član 46.

Sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečje zaštite, kao i druga udruženja i organizacije (u daljem tekstu: organizacije), mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike, u skladu sa svojim statutom, organizovati turističko putovanje ili izlet (u daljem tekstu: putovanje), bez svrhe sticanja dobiti.

Organizacije su dužne da utvrde godišnji plan putovanja (u daljem tekstu: Plan putovanja) i dostave ga turističkoj inspekciji, u roku od sedam dana, od dana usvajanja.

Plan putovanja koji nije dostavljen turističkoj inspekciji smatraće se kao da nije ni donet.

Plan putovanja iz stava 2. ovog člana aktom usvaja nadležni organ organizacije, utvrđen statutom.

Organizacije koje su utvrdile Plan putovanja dužne su da istovremeno sa Planom putovanja dostave turističkoj inspekciji osnivački akt i statut, podatke o broju članova, dokaz o upisu u odgovarajući registar, odnosno evidenciju, kao i akt iz stava 4. ovog člana.

U slučaju promene Plana putovanja organizacije su dužne da novi Plan putovanja dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana usvajanja tog plana.

U slučaju promene dokumenata i podataka iz stava 5. ovog člana organizacije su dužne da nova dokumenta i podatke dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana nastanka promene.

Putovanje se ne može javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obaveštenja članovima odnosno korisnicima.

Organizacije mogu da realizuju samo ona putovanja koja su predviđena Planom putovanja i kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni osnivačkim aktom, odnosno Statutom.

Organizacije su dužne da svako putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije pet radnih dana pre otpočinjanja putovanja.

Uz prijavu iz stava 10. ovog člana organizacije su u obavezi da dostave program putovanja sa bitnim elementima iz člana 56. stav 6. ovog zakona, spisak putnika sa dokazom o članstvu i dr.

Organizacije su dužne da vode evidenciju ugovora i podataka iz ugovora zaključenih sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga prevoza, smeštaja, usluga turističkih profesija i drugih usluga iz programa putovanja, na način propisan članom 45. st. 2. i 3. ovog zakona.

Organizacije su dužne da za svako putovanje vode i evidenciju koja naročito sadrži:

1) podatke o putniku (ime, prezime, broj članske karte sa datumom izdavanja i dr);

2) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima;

3) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;

4) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima);

5) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana putovanja;

6) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom;

7) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja;

8) način i dinamiku plaćanja putovanja;

9) cilj i svrhu putovanja, usaglašeni sa aktom o osnivanju, odnosno Statutom.

Evidencije iz st. 12. i 13. ovog člana vode se po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka i kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu.

Putovanje koje nije u Planu putovanja ili podaci o putovanju nisu evidentirani na način iz st. 12. i 13. ovog člana, a ima elemente turističkog putovanja u smislu ovog zakona smatraće se turističkim putovanjem, za čije je organizovanje i realizovanje potrebna licenca iz člana 51. ovog zakona.

Član 18.

U članu 50. stav 2. tačka 3) menja se i glasi:

„3) ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine, za rad kod organizatora putovanja;”.

Član 19.

U članu 52. stav 1. reči: „organizatoru putovanja” zamenjuju se rečima: „privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica”.

U tački 2) posle reči: „stečaja” dodaju se reči: „ili likvidacije”.

U tački 3) posle reči: „kome” dodaju se reči: „u prethodnih 36 meseci”.

Tačka 6) menja se i glasi:

„6) koji ima propisanu garanciju putovanja za slučaj insolventnosti i radi naknade štete putniku nastale neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem ugovornih obaveza (u daljem tekstu: garancija putovanja).”

Član 20.

Član 55. menja se i glasi:

„Član 55.

Licenca se oduzima organizatoru putovanja ako:

- 1) u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove iz člana 52. tač. 2), 5) i 6) ovog zakona;
- 2) postupi suprotno članu 45. stav 1. tač. 5) do 8) ovog zakona;
- 3) nastupe teže posledice po zdravlje putnika zbog propusta organizatora putovanja.

Licenca se oduzima rešenjem koje donosi ministar i koje se dostavlja Registru turizma.

Na osnovu rešenja iz stava 2. ovog člana, Registrator turizma briše organizatora putovanja iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je.

Nakon oduzimanja licence organizator putovanja može da realizuje samo prethodno prodana i ugovorena putovanja, ako je za ta putovanja obezbeđena propisana garancija i ako se putnik pisanim putem sa tim saglasi.”

Član 21.

U članu 56. stav 2. menja se i glasi:

„Organizator putovanja je odgovoran za realizaciju putovanja i dužan je da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja.”

U stavu 5. posle reči: „putovanja” dodaje se zapeta i reči: „program putovanja i potvrda o putovanju” i zapeta, a posle reči: „manjim od” dodaje se reč: „standardne”.

U stavu 6. posle tačke 6) dodaje se nova tačka 6a), koja glasi:

„6a) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja;”.

U tački 7) briše se zapeta i reč: „karakteristike”.

U stavu 7. posle reči: „uslova putovanja” briše se veznik: „i”, a posle reči: „programa putovanja” dodaju se reči: „i potvrde o putovanju”.

Posle stava 8. dodaju se st. 9-11, koji glase:

„Potvrda o putovanju mora da sadrži podatke o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podatke o licu ovlašćenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr).

Organizator putovanja dužan je da za sve vreme trajanja turističkog putovanja omogući putniku jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija.

Organizator putovanja može da prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju.”

Član 22.

U članu 57. stav 2. reči: „stavio prigovor” zamenjuju se rečima: „izjavio reklamaciju”, a posle reči: „u roku od” dodaju se reči: „mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.”

U dosadašnji stavu 3. koji postaje stav 4. reči: „osnovanog prigovora” zamenjuju se rečima: „osnovane reklamacije”.

Član 23.

Član 58. menja se i glasi:

„Član 58.

Pre otpočinjanja obavljanja delatnosti posrednik je dužan da se registruje u Registru turizma.

Na zahtev privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika ili ogranka stranog pravnog lica Registrator turizma izdaje rešenje o registraciji u Registar turizma, koje naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište.

Registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o registraciji.

Posrednik je dužan da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar, kao i rešenje iz stava 2. ovog člana.

Posrednik koji nudi na prodaju i prodaje turističko putovanje organizatora putovanja dužan je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kome nastupa, broj licence organizatora putovanja i da putniku uruči neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju, program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja.

Posrednik nudi i prodaje samo turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim ima zaključen posrednički ugovor o putovanju.

Posrednik je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja.

Posrednik je u obavezi da o prodatom turističkom putovanju iz stava 7. ovog člana, bez odlaganja, obavesti organizatora putovanja.

Obaveštenje iz stava 9. ovog člana sadrži podatke o putniku (ime i prezime, adresa, kontakt telefon i dr)."

Član 24.

Član 59. menja se i glasi:

„Član 59.

Ugostitelj obavlja delatnost pružanja usluga smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja ugostiteljsku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja ugostiteljsku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Pojedine ugostiteljske usluge može pružati i fizičko lice, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona."

Član 25.

U članu 62. stav 1. tačka 1) reči: „kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju” zamenjuju se rečima: „prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju”.

Posle tačke 1) dodaje se nova tačka 1a), koja glasi:

„1a) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne radno vreme i da se u svom poslovanju pridržava propisanog radnog vremena;”.

U tački 4) posle reči: „propisanim” dodaju se reči: „minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i”.

U tački 5) posle reči: „vrstu” veznik „i” se briše i dodaju se zapeta i reči: „a kod objekata iz člana 68. st. 1. i 6. ovog zakona”.

U tački 7) posle reči: „odnosno” dodaju se reči: „na drugom mestu”.

U tački 9) reč: „kvalitetu” briše se.

U tački 10) posle reči: „uredno” dodaju se reči: „na propisan način”.

Posle tačke 11) dodaje se tačka 11a), koja glasi:

„11a) da pružanje ugostiteljske usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni;”

Član 26.

U članu 67. stav 1. tačka 3) briše se.

U stavu 3. posle reči: „hrane” dodaju se reči „ketering objekat” i zapeta.

St. 4. i 6. brišu se.

Dosadašnji stav 5. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„Poslovno ime, firma i drugi naziv, naziv ogranka, prostor van poslovnog sedišta ili odgovarajuća organizaciona jedinica kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu ugostiteljskog objekta koji se razvrstava u kategoriju, osim kada je kategorizacija već izvršena, niti više od jedne vrste ugostiteljskog objekta koji se ne razvrstava u kategoriju.”

Član 27.

U članu 68. stav 2. posle reči: „hotel” dodaju se reči: „i turističko naselje”.

U stavu 6. posle reči: „objekti” dodaju se reči: „za smeštaj”.

U stavu 7. reči: „odnosno fizičkog lica” brišu se.

Stav 13. menja se i glasi:

„Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da u elektronskoj formi kvartalno dostavlja ministarstvu i Registru turizma evidenciju konačnih rešenja iz stava 7. ovog člana”

Član 28.

U članu 70. stav 2. menja se i glasi:

„Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine u oblasti društveno-humanističkih nauka, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.”

U stavu 3. posle reči: „naselje” dodaje se zapeta i reč: „pansion”, a reč: „staža” zamenjuje se rečju: „iskustva”.

U stavu 4. posle reči: „hotel” dodaje se zapeta i reči: „podvrste hotel”.

Član 29.

Član 72. menja se i glasi:

„Član 72.

Ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanje ishrane i pića u ugostiteljskom objektu domaće radinosti (kuća, apartman i soba).

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. ovog zakona.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u objektima domaće radinosti pribavi akt kojim se objekat domaće radinosti razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Fizičko lice može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja obroka u kući, apartmanu i sobi čiji je vlasnik u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.

Fizičko lice je dužno da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pružene usluge lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim ima zaključen ugovor.

Lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.”

Član 30.

Član 76. menja se i glasi:

„Član 76.

Ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanje ishrane i pića u objektu seoskog turističkog domaćinstva.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. ovog zakona.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u seoskom turističkom domaćinstvu pribavi akt kojim se seosko turističko domaćinstvo razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane i pića u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana može da pruža ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića, od namirnica i napitaka koje je pretežno sam proizveo i organizovanoj turističkoj grupi do 50 turista koja ne koristi usluge smeštaja.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja.

Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu moraju da ispunjavaju minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da se prostorije i oprema održavaju, a usluge pružaju prema propisanim standardima za kategoriju koja je određena rešenjem nadležnog organa.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana može u okviru seoskog turističkog domaćinstva, da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 gostiju.

Prostor, odnosno zemljište iz stava 8. ovog člana mora da ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana dužno je da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pruženu uslugu lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu u iz člana 77. stav 1. ovog zakona, sa kojim ima zaključen ugovor.

Lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana 77. stav 1. ovog zakona, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.”

Član 31.

Član 80. menja se glasi:

„Član 80.

Nautička delatnost pružanja usluga u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma obavlja se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana ima registrovanu nautičku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za nautičku delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana nudi i prodaje nautičke usluge van sedišta, dužan je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Na obavljanje nautičke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog područja primenjuje se režim zaštite u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita prirode.”

Član 32.

U članu 82. reči: „organizovanje sportskih motonautičkih aktivnosti na vodi i” brišu se.

Član 33.

U članu 89. stav 3. posle tačke 2) dodaje se nova tačka 2a), koja glasi:

„2a) lovački dom;”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Lovačka vila, kao objekat lovnog turizma razvrstava se u kategoriju u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata i pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovnog turizma - lovačka vila pribavi akt kojim se taj objekat razvrstava u odgovarajuću kategoriju.”

Član 34.

U glavi VIII. Usluge u turizmu, Odeljak 1. Usluge turističkih profesija naziv pododeljka menja se i glasi:

„1.1. Usluge turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i predstavnika na turističkoj destinaciji.”

Član 35.

Član 94. menja se i glasi:

„Član 94.

Turistički vodič i turistički pratilac mora da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.

Turistički vodič i turistički pratilac mora da:

- 1) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 2) aktivno zna jedan strani jezik.

Lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca.

Turističkim vodičem i turističkim pratiocem, u smislu ovoga zakona, smatra se i državljanin države članice Evropske unije i evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom.

Turistički vodič i turistički pratilac pri pružanju usluga mora da ima kod sebe važeću legitimaciju i da je nosi na propisan način.

Stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar.

Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izdavanja licence i legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit.

Ministarstvo izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju i oznaku.

Licenca iz stava 8. ovog člana dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja.

Turistički vodič može biti zaposlen na poslovima rukovodioca iz člana 50. stav 1. ovog zakona i to za rad kod:

- 1) organizatora putovanja, ako ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje pet godina;
- 2) posrednika, ako ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje tri godine;

Turistički vodič može da obavlja delatnosti samostalno kao preduzetnik, odnosno preko privrednog društva ili drugog pravnog lica.

Udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obavezu izdavanja računa korisniku usluge.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova iz stava 7. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.”

Član 36.

Član 95. briše se.

Član 37.

Član 97. menja se i glasi:

„Član 97.

Ministar propisuje program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz člana 94. stav 1, visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence i legitimacije, uslove koje članovi komisije iz člana 94. stav 6. ovog zakona treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Ministar propisuje oblik i sadržinu licence i legitimacije turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.”

Član 38.

Član 98. menja se i glasi:

„Član 98.

Lokalni turistički vodič mora da ima položen stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča.

Stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča može da polaže lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča.

Lokalni turistički vodič mora da ima kod sebe važeću legitimaciju i da nosi oznaku na propisan način.

Program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča propisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili više jedinica lokalnih samouprava, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva.

Stručni ispit za lokalnog vodiča polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za lokalnog turističkog vodiča, kao i legitimaciju i oznaku.

Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izdavanja licence i legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence, legitimacije i oznake, uslove koje članovi komisije iz stava 5. ovog člana treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu licence, legitimacije i oznake lokalnog turističkog vodiča, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova iz stava 7. ovog člana prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da Registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju u elektronskoj formi najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da je dostavi ministarstvu u elektronskoj formi u roku od 15 dana od dana izdavanja licence .

Član 39.

Član 99. menja se i glasi:

„Član 99.

Turistički animator i predstavnik na turističkoj destinaciji mora da:

- 1) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 2) zna srpski jezik.

Predstavnik na turističkoj destinaciji mora da ima aktivno znanje stranog jezika koji je u upotrebi na turističkoj destinaciji.”

Član 40.

Član 100. briše se.

Član 41.

Član 101. menja se i glasi:

„Član 101.

Uslugama iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.

Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (*limo service*).

Usluge iz st. 1. i 2. ovog člana može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz st. 1. i 2. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da pruža usluge iz st. 1. i 2. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 3. ovog člana ima registrovanu delatnost za pružanje usluga iznajmljivanja vozila u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 3. ovog člana nudi i prodaje usluge iznajmljivanja vozila u prostoru van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja, obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.”

Član 42.

Posle člana 101. dodaje se član 101a, koji glasi:

„Član 101a

Pružalac usluga iz člana 101. stav 1. ovog zakona dužan je da:

1) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne poslovno ime i sedište;

2) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju.

Pružalac usluga iz člana 101. st. 1. i 2. ovog zakona dužan je da:

1) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;

2) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;

3) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

4) vodi evidenciju pruženih usluga;

5) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Evidencija iz stava 2. tačka 4) ovog člana vodi se na dnevnom nivou, po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka, kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu i sadrži podatke o registarskom broju vozila, podatke o vozaču, periodu korišćenja vozila, podatke o korisniku usluge i dr.”

Član 43.

U članu 109. posle stava 1. dodaje se stav 2, koji glasi:

„Sredstva od naplaćene boravišne takse koriste se i za finansiranje poslova iz člana 39. ovog zakona.”

Član 44.

Član 114. menja se i glasi:

„Član 114.

Jedinica lokalne samouprave koja je proglašena za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom da utvrdi turističke zone, turističke destinacije i turističke lokacije (u daljem tekstu: prostorne celine).

Na prostornim celinama iz stava 1. ovog člana ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel mora da ispunjava standarde za razvrstavanje u određenu kategoriju, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave.

Akt iz stava 1. ovog člana naročito sadrži opis prostornih celina, sa utvrđenim granicama, način procene usaglašenosti, rokove usaglašavanja i druge uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispuni, visinu penala, način naplate penala, obveznika plaćanja i dr.

Akt iz stava 1. ovog člana sadrži i propisane uslove za ugostiteljske objekte koji se prvi put kategoriše u vrstu hotel i motel.

Ako obveznik plaćanja, utvrđen aktom iz stava 1. ovog člana, ne postupi u propisanom rok nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u propisanoj visini.

Rešenje iz stava 5. ovog člana konačno je.

Obaveze utvrđene aktom iz stava 1. ovog člana ne odnose se na objekte za koje je pokrenut postupak privatizacije, sve do okončanja tog postupka.”

Član 45.

Član 115. menja se i glasi:

„Član 115.

Sredstva od naplaćenih penala iz člana 114. ovog zakona prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi objekat iz člana 114. stav 2. ovog zakona.

Sredstva od naplaćenih penala koriste se za finansiranje aktivnosti propisanih članom 109. ovog zakona.”

Član 46.

U članu 116. reči: „za prioritetne turističke destinacije” i zapeta brišu se.

Član 47.

Član 117. menja se i glasi:

„Član 117.

Registar turizma vodi Agencija za privredne registre.

U Registru turizma registruju se turističke agencije - organizatori putovanja i turističke agencije - posrednici.

U Registru turizma evidentiraju se:

- 1) upravljači turističkih prostora;
- 2) turistička mesta;
- 3) destinacijske menadžment organizacije;
- 4) destinacijske menadžment kompanije;
- 5) profesionalni organizator kongresa;
- 6) turističke organizacije;
- 7) ugostitelji;
- 8) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti;
- 9) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti;
- 10) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima;
- 11) pružaoci nautičkih usluga;
- 12) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma;
- 13) pružaoci lovnoturističkih usluga;
- 14) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma;
- 15) turistički vodiči;
- 16) lokalni turistički vodiči;
- 17) turistički pratioci;
- 18) turistički animatori;
- 19) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (limo service).

Vrstu, visinu i način plaćanja naknada za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma, određuje Upravni odbor Agencije za privredne registre, uz saglasnost Vlade.

Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti, prava lica i zaštita prava lica čiji se podaci prikupljaju i obrađuju, ograničenja zaštite podataka o ličnosti i obezbeđenje podataka, u Registru turizma vrši se u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za domaće fizičko lice su lično ime i JMBG, a za stranca se upisuje lično ime, broj pasoša i država izdavanja, a ako je izdata lična karta za stranca, upisuje se i lični broj stranca.

Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za pravno lice su poslovno ime, sedište i matični broj, a za strano pravno lice upisuje se poslovno ime, sedište, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i naziv tog registra.”

Uslovi iz stava 6. ovog člana primeniće se na oblik, sadržinu i način vođenja evidencije, ugovora i drugih podataka iz čl. 45, 46, 56, 62, 75, 94, 98, 101a i 119. ovog zakona.”

Član 48.

U članu 117a stav 2. posle reči: „vodiča” zapeta se zamenjuje veznikom: „i”, a reči: „i turističkih animatora” brišu se.

Član 49.

Član 118. menja se i glasi:

„Član 118.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i u objektima, odnosno prostorijama u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smeštaja i ishrane u domaćoj radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautička delatnost, a odnosi se na saobraćajno - tehničke uslove objekata nautičkog turizma i na uslove za članove posade plovnih objekata nautičkog turizma, kao i u delu kojim se uređuje delatnost iznajmljivanja vozila, a odnosi se na ispunjenost uslova propisanih za vozila koja su predmet iznajmljivanja, vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja preko saobraćajnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje lovnoturistička delatnost, a odnosi se na organizovanje lova, vrši ministarstvo nadležno za poslove lovstva preko lovnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši jedinica lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora u delu kojim se uređuje:

1) obavljanje ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, za koje nije izdato rešenje o razvrstavanju u kategoriju, nije zaključen ugovor iz člana 74. stav 1. ovog zakona i člana 77. stav 1. ovog zakona ili gosti nisu evidentirani, odnosno prijavljeni u skladu sa ovim zakonom;

2) ispunjenost minimalno tehničkih uslova u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i u ugostiteljskom objektu vrste hostel;

3) isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu;

4) naplata i uplata boravišne takse;

5) provera ispunjenosti uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 114. ovog zakona.

Poslove iz stava 7. ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Sanitarni inspektori, lovni inspektori, inspektori za zaštitu životne sredine, saobraćajni inspektori i inspektori jedinice lokalne samouprave imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspekcijskog nadzora.”

Član 50.

Član 120. menja se i glasi:

„Član 120.

U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da:

1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;

2) proverava tačnost podataka iz zahteva za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju u pogledu ispunjenosti uslova;

3) proverava pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u pogledu pridržavanja propisanih standarda za odobrenu kategoriju;

4) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

5) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;

6) vrši uvid u periodični izveštaj za određeni period i presek stanja fiskalne kase;

7) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik protivi vršenju inspekcijskog nadzora;

8) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja;

9) ostvaruje nadzor nad radom ugostiteljskih objekta ako jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova iz inspekcijskog nadzora koji su im povereni;

10) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.”

Član 51.

Posle člana 120. dodaje se novi Odeljak 1a Prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave i član 120a, koji glasi:

„Član 120a

U vršenju inspekcijskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost da:

1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;

2) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika, drugog pravnog lica ili stranog pravnog lica, koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

3) utvrđuje identitet lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

4) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;

5) vrši uvid u ugovore iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona;

6) vrši proveru izdatog rešenja o razvrstavanju u kategoriju objekata iz člana 68. st. 6. i 7. ovog zakona;

7) proverava naplatu i uplatu boravišne takse, uvidom u evidenciju gostiju i drugu prateću dokumentaciju;

8) proverava isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima;

9) proverava ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 114. ovog zakona;

10) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pružaju usluge u slučaju kada se vlasnik ili korisnik prostora protivi vršenju inspekcijskog nadzora;

11) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja;

12) obavesti nadležni organ jedinice lokalne samouprave o utvrđenoj proceni usaglašenosti objekata iz člana 114. ovog zakona;

13) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje obrazac službene legitimacije, izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave inspektor.”

Član 52.

Član 121. menja se i glasi:

„Član 121.

Turistički inspektor je ovlašćen da:

1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja turističku delatnost, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost ili lovnoturističku delatnost i koje pruža usluge iznajmljivanja vozila, a nije registrovao privrednu delatnost u odgovarajući registar;

2) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje poslova iz člana 43. tač. 1), 1a) i 1b) ovog zakona koji obavlja poslove bez licence ili su nastupile okolnosti koje su razlog za oduzimanje licence;

3) privremeno zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje delatnosti u vrsti iz člana 68. stav 1, člana 85. stav 1. i člana 89. stav 4. ovog zakona koji posluju bez rešenja o razvrstavanju u kategoriju;

4) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica odnosno fizičkom licu, ako se turističkom inspektoru onemogućući vršenje poslova nadzora;

5) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene;

6) izda prekršajni nalog;

7) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;

8) podnese predlog za oduzimanje licence;

9) vrši postupak inspekcijuskog nadzora u slučaju kada inspektor, kome je ovim zakonom poveren posao inspekcijuskog nadzora, ne vrši zakonom poveren posao;

Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.”

Član 53.

Posle člana 121. dodaje se novi Odeljak 2a Ovlašćenja inspektora jedinice lokalne samouprave i član 121a, koji glasi:

„Član 121a

Inspektor jedinice lokalne samouprave je ovlašćen da:

1) privremeno zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, ako objekat nije razvrstan u kategoriju ili nije zaključen ugovor iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona;

2) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti, ako se inspektor onemogućiti vršenje poslova nadzora;

3) izda prekršajni nalog;

4) podnese predlog nadležnom organu iz člana 114. stav 5. ovog zakona za pokretanje postupka i utvrđivanja obaveze plaćanja penala;

5) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Inspektor jedinice lokalne samouprave donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.”

Član 54.

Član 123. menja se i glasi:

„Član 123.

Protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba opštinskom, odnosno gradskom veću u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja inspektora iz člana 118. st. 3-6. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru iz delokruga inspekcijiskog nadzora, kao nadležnom drugostepenom organu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba izjavljena na rešenja iz st. 1-3. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.”

Član 55.

Član 124. menja se i glasi:

„Član 124.

Novčanom kaznom od 120.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) nudi i prodaje programe putovanja koji nisu pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja (član 45. stav 1. tačka 5));

2) u slučaju otkaza putovanja putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava (član 45. stav 1. tačka 6));

3) ne obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja putovanja (član 45. stav 1. tačka 7));

4) ne obezbedi povratak putnika na odredište (član 45. stav 1. tačka 8));

5) putnici budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja (član 45. stav 1. tačka 9));

6) ne evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju,

druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti i drugu prateću dokumentaciju (član 45. stav 1. tačka 16));

7) za ugovore i dokumentaciju iz člana 45. stav 2. ovog zakona, koji su na stranom jeziku, nije obezbeđen prevod, overen od strane ovlašćenog lica (član 45. stav 3);

8) obavlja poslove organizatora putovanja bez licence (član 51. stav 1);

9) garanciju putovanja nema za sve vreme važenja licence (član 53. stav 4);

10) se garancijom putovanja ograničavaju prava na naknadu u skladu sa ovim zakonom (član 53. stav 5);

11) postupi suprotno članu 55. stav 5. ovog zakona;

12) se pre otpočinjanja delatnosti ne registruje u registru turizma (član 58. stav 1);

13) postupi suprotno odredbama člana 60. stav 2. ovog zakona;

14) na ulazu u sedište, odnosno ogranak ne istakne radno vreme i u svom poslovanju se ne pridržava propisanog radnog vremena (član 62. stav 1. tačka 1a));

15) obavlja ugostiteljsku delatnost u hotelu, motelu, turističkom naselju, kampu, pansionu, objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva, nautičku delatnost u marini ili lovnoturističku delatnost u lovačkoj vili, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. stav 1, član 72. stav 3, član 76. stav 3, član 85. stav 2. i član 89. stav 4).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 30.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara.”

Član 56.

Član 125. menja se i glasi:

„Član 125.

Novčanom kaznom od 100.000 do 450.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne upiše delatnost u odgovarajući registar (član 42. stav 3, član 59. stav 3, član 80, stav 3. i član 101. stav 4);

2) ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča na način iz člana 45. stav 1. tačka 10);

3) ne angažuje predstavnika na turističkoj, osim ako na destinaciji nisu angažovana lica iz člana 45. stav 1. tačka 10) ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 11));

4) za usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ne ispunjava uslove iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 12));

5) za usluge predstavnika na turističkoj destinaciji ne angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 99. ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 13));

6) u brošuri stavljenoj na raspolaganje nisu jasno i precizno navedeni svi podaci iz člana 56. stav 6. ovog zakona (član 45. stav 4);

- 7) postupi suprotno članu 46. ovog zakona;
- 8) obavlja turističku delatnost u prostorijama koje ne ispunjavaju uslove za obavljanje te delatnosti (član 49. stav 1);
- 9) obavlja turističku delatnost, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz člana 50. ovog zakona, odnosno člana 94. stav 11. ovog zakona;
- 10) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima koji se kategorišu, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz člana 70. ovog zakona;
- 11) ne utvrdi opšte uslove putovanja i program putovanja u pisanoj formi u skladu sa zakonom (član 56. st. 1. i 3);
- 12) potvrda o putovanju ne sadrži propisane podatke (član 56. stav 9);
- 13) putniku ne omogući jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija za sve vreme trajanja turističkog putovanja (član 56. stav 10);
- 14) prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim nema zaključen ugovor o posredovanju (član 56. stav 11);
- 15) se ne pridržava utvrđenih opštih uslova putovanja i programa putovanja (član 56. stav 2), osim ako je realno ponudilo ili u dogovoru sa putnikom vratilo razliku između ugovorene cene putovanja i cene stvarno pruženih usluga obuhvaćenih programom putovanja;
- 16) putniku ne vrati sredstva u slučaju i u roku iz člana 57. st. 2. i 4. ovog zakona;
- 17) ne postupi na način iz člana 57. stav 3. ovog zakona;
- 18) postupi suprotno odredbama člana 58. st. 6, 7, 8, 9. i 10. ovog zakona;
- 19) u objektu ne održava prostorije i opremu i ne pruža usluge prema propisanim minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 62. stav 1. tačka 4), član 65. stav 1, član 73. stav 2, član 75. stav 1. tačka 2), član 76. stav 7, član 83, član 84. stav 1. tačka 5) i član 92. stav 1. tačka 4));
- 20) prostor, odnosno zemljište iz člana 76. stav 8. ovog zakona ne ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 76. stav 9);
- 21) u roku za koji je doneto rešenje odstupa od standarda na osnovu koga su hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, objekti domaće radinosti, seosko turističko domaćinstvo, marina i lovačka kuća, razvrstani u kategoriju, a nije podnelo zahtev za razvrstavanje objekta u nižu kategoriju (član 69. stav 3. i član 89. stav 8);
- 22) u slučaju promene ugostitelja postupa suprotno članu 69. stav 2. i članu 89. stav 8. ovog zakona;
- 23) se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona promeni pružalac nautičkih usluga, novi subjekt je dužan da pre početka rada u marini pribavi rešenje kojim se marina razvrstava u kategoriju (član 86. stav 4);
- 24) se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona odstupa od propisanih standarda za kategoriju u koju je marina razvrstana, pružalac nautičkih usluga je dužan da podnese zahtev radi razvrstavanja marine u nižu kategoriju (član 86. stav 4);
- 25) usluge lovnog turizma obavljaju se u lovištima i objektima lovnog turizma koji ispunjavaju uslove propisane zakonom (član 91);

26) prilikom pružanja usluge iznajmljivanja vozila, koristi vozila starija od pet godina (član 102. stav 1);

27) vozila koja su predmet iznajmljivanja ne ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima (član 102. stav 1);

28) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 121, 121a i 122);

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 350.000 dinara kazniće se preduzetnik:

1) za prekršaj iz stava 1. ovog člana;

2) ako postupi suprotno članu 42. stav 4, članu 59. stav 4, članu 80. stav 4. i članu 101. stav 5. ovog zakona.”

Član 57.

Član 126. menja se i glasi:

„Član 126.

Novčanom kaznom od 100.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne postupi na način propisan članom 39. stav 7. ovog zakona;

2) ne obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, suprotno članu 42. st. 5 i 6, članu 59. st. 5 i 6, članu 80. st. 5 i 6, članu 88. st. 2. i 3. i članu 101. st. 6. i 7. ovog zakona;

3) utvrđeni opšti uslovi putovanja i program putovanja ne sadrže sve propisane elemente (član 56. st. 4. i 6);

4) tekst opštih uslova putovanja, program putovanja i potvrda o putovanju nije štampan slovniim znacima i brojevima na način iz člana 56. stav 5. ovog zakona;

5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju ne koristi tačno vrstu ili kategoriju objekta koja mu je određena aktom nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 5), član 84. stav 1. tačka 6) i član 92. stav 1. tačka 5));

6) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne vodi evidenciju gostiju ili je ne vodi dnevno i uredno na propisan način (član 62. stav 1. tačka 10));

7) pružanje ugostiteljske usluge uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni (član 62. stav 1. tačka 11a));

8) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 64. stav 2. ovog zakona;

9) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 65. stav 2. ovog zakona;

10) ne stavi na raspolaganje korisniku važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica (član 84. stav 1. tačka 3));

11) postupa suprotno odredbama člana 68. stav 9, člana 86. stav 6. i člana 89. stav 10. ovog zakona;

12) ne ispunjava uslove iz člana 102. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 80.000 do 200.000 dinara.”

Član 58.

Član 127. menja se i glasi:

„Član 127.

Novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) obavlja delatnost koja nije registrovana na način propisan zakonom (član 42. stav 2, član 59. stav 2, član 80. stav 2, član 88. stav 1. i član 101. stav 3);
- 2) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. stav 1, član 72. stav 3. i član 76. stav 3);
- 3) postupi suprotno članu 72. stav 4, članu 73. stav 3. i članu 76. st. 4, 5. i 8. ovog zakona;
- 4) dnevno i uredno ne prijavljuje gosta, odnosno pružene usluge (član 72. stav 5. i član 76. stav 10);
- 5) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima koji ne ispunjavaju propisane minimalno tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 73. stav 2. i član 76. stav 7);
- 6) postupi suprotno članu 73. stav 1. i članu 76. stav 6. ovog zakona;
- 7) ne obavlja ugostiteljsku delatnost u kući apartmanu i sobi i seoskom turističkom domaćinstvu na osnovu ugovora (član 74. stav 1. i član 77. stav 1);
- 8) prostor, odnosno zemljište iz člana 76. stava 8. ovog zakona ne ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 76. stav 9);
- 9) pruža usluge turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča i turističkog pratioca, a nema položen stručni ispit (član 94. stav 1);
- 10) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 121, 121a i 122).”

Član 59.

Član 128. menja se i glasi:

„Član 128.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne vodi dnevno evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način (član 45. stav 1. tačka 17));
- 2) ne izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate (član 45. stav 1. tačka 15));
- 3) skraćenice DMC i PCO ne koristi na propisan način;
- 4) ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem opšte uslove putovanja i program putovanja istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 56. stav 7);
- 5) postupa suprotno članu 62. stav 1. tačka 6) ovog zakona;

6) se ne pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena (član 62. stav 1. tačka 7), član 84. stav 1. tačka 7), član 92. stav 1. tačka 6) i član 101a stav 2. tačka 2));

7) za svaku pruženu uslugu ne izda propisan račun (član 62. stav 1. tačka 8), član 72. stav 6, član 76. stav 11, član 84. stav 1. tačka 8), član 92. stav 1. tačka 7)) i član 101a stav 2. tačka 3) ovog zakona;

8) ne vodi evidenciju pruženih usluga (101a stav 2. tačka 4)).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 40.000 dinara.”

Član 60.

Član 129. menja se i glasi:

„Član 129.

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) u svim poslovima ne postupa sa pažnjom dobrog privrednika (član 45. stav 1. tačka 19), član 62. stav 1. tačka 12), član 84. stav 1. tačka 9), član 92. stav 1. tačka 8) i član 101a stav 2. tačka 5));

2) na ulazu u sedište turističke agencije ne istakne vidno poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog posebnog prostora (član 45. stav 1. tačka 1));

3) ne istakne radno vreme i u svom poslovanju se ne pridržava istaknutog radnog vremena (član 45. stav 1. tačka 1), član 84. tačka 1), član 92 stav 1. tačka 1) i član 101a stav 1. tačka 2));

4) ne drži rešenje o registraciji privredne delatnosti u odgovarajućem registru, kao i akt o registraciji odnosno evidenciji u registru turizma (član 45. stav 1. tačka 3), član 58. stav 5, član 62. stav 1. tačka 3), član 64. stav 3, član 65. stav 3, član 84. stav 1. tačka 4), član 92. stav 1. tačka 2) i člana 101a stav 2. tačka 1));

5) ne objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge koju pruža i ne pridržava se tih uslova, sadržaja i cena (član 45. stav 1. tačka 14));

6) ne prijavi u roku od 15 dana registracionom organu i registru turizma svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta (član 45. tačka 4));

7) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, objekat lovnog turizma i prostor pružaoca usluga iznajmljivanja vozila vidno ne istakne poslovno ime i sedište (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1), član 92. stav 1. tačka 1) i član 101a stav 1. tačka 1));

8) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, odnosno objekat lovnog turizma ne istakne naziv i vrstu objekta (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1) i član 92. stav 1. tačka 1));

9) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma i objekat lovnog turizma vidno ne istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda utvrđenog rešenjem nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 2), član 84. stav 1. tačka 2) i član 92. stav 1. tačka 1a));

10) u objektu lovnog turizma vidno ne istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma (član 92. stav 1. tačka 3));

11) ne utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga ne omogući uvid u te normative, kao i ako usluge ne pruža u odgovarajućoj količini i prema tim normativima (član 62. stav 1. tačka 9));

12) ne utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i ne istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda ne istakne u svim smeštajnim jedinicama (član 62. stav 1. tačka 11));

13) ne prijavi period poslovanja registru turizma (član 63. stav 3);

14) pruža usluge smeštaja i ishrane suprotno članu 89. st. 1. i 2. ovog zakona;

15) postupa suprotno članu 67. stav 4, članu 86. stav 5. i članu 89. stav 9. ovog zakona;

16) davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa uslugom smeštaja (član 106. stav 2);

17) davalac smeštaja u računu za uslugu smeštaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse (član 107);

18) davalac smeštaja ne uplati sredstva boravišne takse nadležnom organu u propisanom roku (član 108).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 8.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 30.000 dinara.”

Član 61.

Posle člana 129. dodaje se novi član 129a, koji glasi:

„Član 129a

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) postupi suprotno članu 69. stav 2. ovog zakona;
- 2) ne dostavi ugovor nadležnom organu (član 74. stav 2. i član 77. stav 2);
- 3) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu suprotno članu 75. stav 1. ovog zakona;
- 4) turistički vodič, lokalni turistički vodič i turistički pratilac nema kod sebe odgovarajuću legitimaciju i ne nosi oznaku na propisan način (član 94. stav 5).”

Član 62.

TOS, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave dužne su da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na uslove koje treba da ispune direktori, usklade sa odredbama ovog zakona do 1. januara 2017. godine.

Organizacije iz člana 46. stav 1. ovog zakona dužne su da postupe u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica dužno je da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na obavezu pribavljanja rešenja o registraciji u registar turizma za poslove posrednika uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 63.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o utvrđivanju prioriternih turističkih destinacija, zona, lokacija i kategorija objekata u mestima za odmor i turističkim mestima u prioriternim turističkim destinacijama („Službeni glasnik RS”, br. 35/11 i 90/11).

Član 64.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tač. 6, 9. i 12. Ustava Republike Srbije, kojim je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata; sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti; održivi razvoj; razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja i organizaciju i korišćenje prostora.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenjem Zakona o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon i 93/12), sistemski je regulisana oblast turizma, imajući u vidu, kako regulativu Evropske unije, regulativu zemalja u okruženju, tako i stepen razvoja turističkog tržišta u Republici Srbiji.

Predlog zakona i izmenama i dopunama Zakona o turizmu (u daljem tekstu: Predlog zakona) nastao je kao rezultat analize stanja na turističkom tržištu i sagledavanja problema sa kojim se suočavaju akteri turističke privrede, kao i drugi subjekti koji obavljaju privredne delatnosti neposredno povezane sa turizmom.

Kao prioritetan zadatak definisana je potreba smanjenja sive ekonomije, u svim delatnostima, koje zakon uređuje. U cilju efikasnijeg ostvarivanja ovog primarnog zadatka, izvršena je preraspodela prava, obaveza i ovlašćenja inspeksijskih službi. Naime, lokalnoj samoupravi, odnosno ovlašćenim inspeksijskim organima lokalne samouprave poveren je znatan deo nadzora nad primenom Zakona.

U cilju efikasnije realizacije i naplate propisanih kazni, shodno novim odredbama Zakona o prekršajima, kao jedno od ovlašćenja inspektora uvodi se mogućnost izdavanja prekršajnog naloga. S tim u vezi za određene prekršajne sankcije utvrđeni su novčane kazne u fiksnom iznosu.

Takođe, obezbeđuje se usaglašenost zakona sa Direktivom koja se odnosi na organizovana putovanja, odmor i kružna putovanja (Directive on package travel, package holidays and package tours 90/314/EEC) i Direktivom o uslugama (Directive on Services 2006/123/EC), na koji način je u potpunosti došlo do transponovanja ovih Direktiva u pravni sistem Republike Srbije. Ujedno je izvršeno i usaglašavanje sa odredbama drugih propisa, pre svega Zakona o zaštiti potrošača, sa preciznijim definisanjem odredaba kojima se obezbeđuje veća zaštite korisnika turističkih usluga.

Donošenjem akta stvara se pravni okvir za uspešno i efikasno upravljanje razvojem turizma, kao i da se nastoji da se omogući viši stepena efikasnosti u radu svih subjekata u ovoj oblasti i stvaranja novih tržišnih mogućnosti.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. izvršeno je preciziranje i pojašnjenje ranije utvrđenih pojmova, kao što je delatnost turističke agencije gde je dodato da se pod tom delatnošću pored prodaje smatra i nuđenje turističkih putovanja; pojam turističke delatnosti je preciziran i odnosi se samo na jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka. Uvedeni su novi pojmovi kao što je *predstavnik na turističkoj destinaciji* koji je definisan kao fizičko lice, koje na osnovu zaključenog ugovora sa organizatorom turističkog putovanja pruža turistima obaveštenja i uputstva u vezi sa realizacijom programa putovanja i obavlja druge aktivnosti u cilju

zaštite interesa turista; *turistička delatnost* kao pružanje usluga turističkih agencija, usluga turističkih profesija i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu; *destinacijska menadžment organizacija (DMO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice osnovana sa ciljem upravljanja turističkom destinacijom (planiranje, organizovanje, kontrola i vođenje), čiji osnivači mogu da budu iz javnog i privatnog sektora; *destinacijska menadžment kompanija (DMC)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za određenu destinaciju, odnosno regiju, sa odličnim poznavanjem turističkih resursa, kadrovski osposobljena da kreira, organizuje i realizuje turističke programe i putovanja, da posreduje u pružanju usluge boravka, smeštaja, zabave, izleta, usluga vodiča, transfera i dr., povezujući se sa svima koji pružaju usluge na toj destinaciji, a sve u cilju pružanja profesionalnih visoko kvalitetnih turističkih usluga; *turistički klaster* je definisan kao sektorska ili geografska koncentracija, međusobno povezanih privrednih subjekata, drugih pravnih lica ili fizičkih lica, u cilju povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti; *profesionalni organizator kongresa (PCO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za organizaciju kongresa (konferencije, sastanka i sl.) i upravljanje poslovnim događanjima; *turistička signalizacija*, koja je definisana kao odgovarajući simboli i znaci, kao i simboli i znaci turističke saobraćajne signalizacije, kojim se obeležava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude; preciziran je pojam *turističkog putovanja* i sada je definisan kao kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge), koju je utvrdio ili pripremio organizator putovanja samostalno ili po zahtevu putnika, u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju koje se nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni; preciziran je i pojam seoskog turističkog domaćinstva tako da je definisan kao objekat ili grupa objekata u kojem se pružaju usluge smeštaja, ishrane i pića koji se nalazi u ruralnom (seoskom) okruženju sa elementima lokalnog obeležja i nasleđa;

Članom 2. predviđeno je da Strategija razvoja turizma Republike, pored ostalog, sadrži i akcioni plan. Takođe i rok na koji se Strategija donosi sada iznosi najmanje pet godina.

Članom 3. upravljanje turističkim prostorom se sada može poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji, u kojoj je jedan od osnivača javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave u kome je kapital tog osnivača većinski. Stavom 2. je predviđeno da u slučaju kada jedan od osnivača nije javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave ili njihov kapital nije većinski, upravljanje turističkim prostorom može se poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji na način propisan članom 14. stav 4.

Članom 4. predviđa se da poslove iz člana 23. ovog zakona (poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma) može da obavlja javna služba ili privredno društvo iz člana 14. stav 3. i člana 14a ovog zakona, a stavom 2. je predviđeno da se izuzetno ti poslovi mogu aktom Vlade poveriti drugom pravnom licu, koje se određuje po sprovedenom postupku javnog oglašavanja ili prikupljanjem ponuda.

Članom 5. predviđa se da se radi usmeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike Srbije, pored postojećeg, obezbeđuju se sredstva i za učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija i turističkih mesta, turističko-kulturnih i turističkih manifestacija u zemlji i inostranstvu, kao i programa edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu. Predviđena je i mogućnost da se radi usmeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva i za za podsticanje unapređenja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije.

Članom 6. precizira se da Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz člana 27. tač. 1) do 5), kao i da Vlada bliže propisuje uslove i način dodele sredstava iz 27. tačka 6) ovog zakona.

Članom 7. propisuje se da turističke organizacije regije ostvaruju saradnju sa turističkim klasterima na svom području i vode evidenciju turističkih klastera, kao i da se na turističke organizacije regije primenjuju se odredbe člana 39. ovog zakona.

Članom 8. precizira se da TOS obavlja i poslove istraživanja međunarodnog i domaćeg tržišta u oblasti turizma. Precizira se pojam obezbeđivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti Srbije (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd.). Dalje, umesto utvrđivanja programa postavljanja turističke signalizacije i koordiniranja aktivnosti turističkih organizacija i drugih subjekata za njeno obezbeđenje, uvodi se pojam učešća u utvrđivanju. Takođe pored već utvrđenih poslova koje obavlja TOS, uvodi se izrade, učešća u izradi i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma, odnosno iz oblasti komplementarnih turizmu (kultura, zaštita životne sredine, ruralni razvoj i dr.), kao i druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Članom 9. pored već propisanih poslova Upravnog odbora TOS-a dodaje se i obaveza da donosi Pravilnik o radu.

Članom 10. propisuje se da direktora TOS-a imenuje i razrešava Vlada, na predlog ministarstva, da direktor predstavlja i zastupa TOS, organizuje i rukovodi radom TOS-a, donosi pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova, predlaže akte koje donosi upravni odbor, izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom. Propisuju se uslovi, tako da direktor TOS-a mora da: 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu; 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima; 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Članom 11. predviđa se da se za teritoriju autonomne pokrajine može se osnovati turistička organizacija autonomne pokrajine koja: 1) donosi godišnji program i planove promotivnih aktivnosti u skladu sa strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a; 2) koordinira aktivnosti privrednih i drugih subjekata u vezi sa promocijom turizma na teritoriji autonomne pokrajine i programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu; 3) prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti; 4) obezbeđuje informativno-propagandni materijal kojim se promovišu turističke vrednosti autonomne pokrajine (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd.); 5) preduzima aktivnosti na izradi, učešću u izradi i realizaciji domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma 6) preduzima druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom. Dalje, direktor Turističke organizacije autonomne pokrajine mora da: 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu; 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima; 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

U pogledu organa turističke organizacije autonomne pokrajine, kao i poslova koje ti organi vrše, primeniće se odredbe čl. 34, 35, 36. i 37. ovog zakona (kao i kod TOS-a).

Članom 12. predviđa se da se za teritoriju jedinice lokalne samouprave može osnovati turistička organizacija ili obavljanje tih poslova poveriti drugom pravnom licu, koje može biti postojeća javna služba ili privredno društvo, odnosno pravno lice koje je osnovano za obavljanje delatnosti u oblasti turizma. Dalje, Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave obavlja poslove: 1) promocije i razvoja turizma jedinice lokalne samouprave; 2) koordiniranja aktivnosti i saradnje između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno deluju na unapređenju razvoja i promociji turizma i na programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu; 3) donošenja godišnjeg programa i plana promotivnih aktivnosti u skladu sa stratejskim marketing planom, planovima i programima TOS-a; 4) obezbeđivanja i unapređivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suvenirni itd.); 5) prikupljanja i objavljivanja informacija o celokupnoj turističkoj ponudi na svojoj teritoriji, kao i druge poslove od značaja za promociju turizma; 6) organizovanja i učešća u organizaciji turističkih, naučnih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija; 7) organizovanja turističko-informativnih centara (za prihvata turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informisanja turista, upoznavanje turista sa kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih organa sa pritužbama turista i dr.); 8) upravljača turističkog prostora; 9) posredovanja u pružanju usluga u domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu; 10) podsticanja realizacije programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora; 11) izrade, učešća u izradi, kao i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma; 12) pripreme i prikupljanje podataka, sastavljanje upitnika, analiza i drugih informacija; 13) druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom. Direktor turističke organizacije lokalne samouprave mora da: 1) stečeno visoko obrazovanje u oblasti društveno-humanističkih nauka na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu; 2) radno iskustvo od četiri godine, od čega najmanje dve godine na rukovodećim poslovima; 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

U pogledu organa turističke organizacije autonomne pokrajine, kao i poslova koje ti organi vrše, primeniće se odredbe čl. 34, 35, 36. i 37. ovog zakona (kao i kod TOS-a). Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave je dužna da na zahtev TOS – a i ministarstva u roku od 15 dana dostavi tražene podatke, upitnike, analize i druge informacije. Vlada bliže uređuje uslove i kriterijume za osnivanje turističke organizacije jedinice lokalne samouprave, kao i uslove pod kojima se poslovi iz stava 3. ovog člana mogu poveriti drugom pravnom licu.

Članom 13. predviđa se da se turističke atrakcije kao i sadržaji turističke ponude, obeležavaju se odgovarajućim simbolima i znacima (u daljem tekstu: turistička signalizacija). Jedinica lokalne samouprave stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se bliže uređuje saobraćajna signalizacija. Propisuju se ovlašćenja za Ministar da može propisati sadržinu, uslove i način isticanja turističke signalizacije.

Članom 14. definišu se poslovi turističke agencije kao obavljanje delatnosti organizovanja, ponude, prodaje i realizovanja turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Dalje se propisuje da tu delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica ako je registrovano u odgovarajućem registru. Propisuje se obaveza za udruženje da tu delatnost upiše u odgovarajući registar, kao i obaveza za

preduzetnika da u periodu prekida obavljanja delatnosti ne može da obavlja predmetnu delatnost. Precizira se obaveza za lica obavlja turističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, da za delatnost turističke agencije obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Takođe se precizira obaveza lica koje obavlja delatnost turističke agencije van sedišta, da je dužno da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Članom 15. predviđa se da turistička agencija obavlja i poslove ponude i prodaje turistička putovanja, dok se poslovi transporta brišu.

Članom 16. je predviđeno da je turistička agencija dužna da:

- 1) na ulazu u sedišta vidno istakne poslovno ime, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor, poslovno ime, sedišta i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog posebnog prostora;
- 2) na ulazu u sedišta, ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor istakne radno vreme i da se u svom poslovanju pridržava istaknutog radnog vremena;
- 3) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost turističkih agencija mora da drži rešenje o registraciji;
- 4) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta prijavi odgovarajućem registru i registru turizma u roku od 15 dana.
- 5) nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja;
- 6) kao organizator putovanja, u slučaju da je otkazala putovanje, putnicima u roku, iz člana 57. stav. 4, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;
- 7) obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja;
- 8) obezbedi povratak putnika na odredište;
- 9) se stara da putnici ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;
- 10) angažuje tokom celog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za turističku grupu, a po prevoznom sredstvu kojim se obavlja usluga prevoza;
- 11) angažuje predstavnika na turističkoj destinaciji, ako na destinaciji nisu angažovana lica iz tačke 10) ovog člana,
- 12) za pružanje usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lica koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 1. i 98. stav 1;
- 13) da za predstavnika na turističkoj destinaciji angažuje lica koje ispunjava uslove iz člana 99. ovog zakona;
- 14) objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cena;
- 15) izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate;
- 16) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju, druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti i drugu prateću dokumentaciju;
- 17) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način;
- 18) skraćenice DMC i PCO koristi pod propisanim uslovima;
- 19) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika

Propisuje se da ugovori i dokumentacija iz stava 1. tačka 16) ovog člana moraju biti na srpskom jeziku, a izuzetno ti ugovori i dokumentacija mogu biti na stranom jeziku, ali je turistička agencija dužna da obezbedi njihov prevod, overen od strane ovlašćenog lica. Turistička agencija koja stavlja na raspolaganje brošuru dužna je da jasno i precizno u brošuri navede sve podatke iz člana 56. stav 6. (to su

svi podaci iz programa putovanja - Ovim je u potpunosti transponovana Direktiva koja se odnosi na organizovana putovanja, odmor i kružna putovanja 90/314/EEC). Dalje, odredbe ovog člana i čl. 56. i 57, u delu programa putovanja, njegove organizacije i realizacije, otkaza, reklamacije i evidencije i drugo odnose se i na izlete.

Utvrđuje se pravo da ministar propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora iz stava 1. tačka 9) ovog člana i evidencije prodatih turističkih putovanja. Takođe, Ministar propisuje bliže uslove i kriterijume koje treba da ispuni destinacijska menadžment kompanija (DMC) i profesionalni organizator kongresa (PCO), način rada, organizovanja, kao i uslove i postupak za dobijanje prava na korišćenje skraćenica DMC i PCO.”

Članom 17. predviđa se da Sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečje zaštite, kao i druga udruženja i organizacije u daljem tekstu: organizacije), mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike, u skladu sa svojim statutom, organizovati turističko putovanje ili izlet (u daljem tekstu: putovanje), bez svrhe sticanja dobiti. Propisuju se obaveze za Organizacije, koje su dužne da: utvrde godišnji plan putovanja (u daljem tekstu: plan putovanja) i dostave ga turističkoj inspekciji, u roku od sedam dana, od dana usvajanja, a plan putovanja koji nije dostavljen turističkoj inspekciji smatraće se kao da nije ni donet; taj plan putovanja aktom usvaja nadležni organ organizacije, utvrđen statutom; organizacije koje su utvrdile plan putovanja dužne su da istovremeno sa planom putovanja dostave turističkoj inspekciji osnivački akt i statut, podatke o broju članova, dokaz o upisu u odgovarajući registar, odnosno evidenciju, kao i akt kojim je plan putovanja usvojen; u slučaju da dođe do promene plana putovanja organizacije su dužne da novi plan putovanja dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana njegovog usvajanja, a u slučaju promene dokumenata i podataka koje su takođe u obavezi da dostave, dužne su da nova dokumenta i podatke dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana nastanka promene; predmetna putovanje ne mogu se javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obaveštenja članovima odnosno korisnicima; mogu se realizovati samo ona putovanja koja su predviđena planom putovanja i kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni osnivačkim aktom, odnosno statutom; organizacije su dužne da svako putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije pet radnih dana pre otpočinjanja putovanja, a uz tu u obavezi su da dostave program putovanja sa bitnim elementima, spisak putnika sa dokazom o članstvu i dr; organizacije su dužne da vode evidenciju ugovora i podataka iz ugovora zaključenih sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga prevoza, smeštaja, usluga turističkih profesija i drugih usluga iz programa putovanja, na način propisan članom 45. st. 2. i 3 (ugovori i dokumentacija moraju biti na srpskom jeziku, a izuzetno mogu biti na stranom jeziku, ali je turistička agencija dužna da obezbedi njihov prevod, overen od strane ovlašćenog lica); organizacije su dužne da za svako putovanje vode i evidenciju koja naročito sadrži: 1) podatke o putniku (ime, prezime, broj članske karte sa datumom izdavanja i dr.); 2) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima; 3) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi; 4) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima); 5) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana putovanja; 6) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom; 7) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja; 8) način i dinamiku plaćanja putovanja; 9) cilj i svrha putovanja, usaglašeni sa aktom o osnivanju, odnosno statutom. Evidencije koje su organizacije u obavezi da vode, vode se po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka i kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu. Predviđa se da putovanje koje nije u planu putovanja ili podaci o putovanju nisu evidentirani na propisan način, a ima elemente turističkog putovanja u

smislu ovog zakona smatraće se turističkim putovanjem, za čije je organizovanje i realizovanje potrebna licenca za organizatora turističkog putovanja.

Članom 18. propisuju se uslovi koje rukovodilac poslovnice mora da ispuni u pogledu stručne spreme za rad kod organizatora putovanja: da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine.

Članom 19. vrši samo pravnotehnička redakcija teksta tako da se umesto pojma organizator putovanja, a uvodi privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica. Takođe predviđa se da se licenca može izdati, pored propisanog i licu koji se ne nalazi u postupku likvidacije. Dalje, omogućava se turističkim agencijama da po isteku roka od 36 meseci, od oduzimanja licence, ponovo mogu tražiti licencu. Uvodi se opšti pojam - propisana garanciju putovanja za slučaj insolventnosti i radi naknade štete putniku nastale neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem ugovornih obaveza, a brišu se instrumenti kojima se te garancije obezbeđuju: polisa osiguranja, garancija banke ili deponovana sredstva (ovu oblast će bliže urediti podzakonski akt).

Članom 20. uređuje se oduzimanje licenci: „Licenca se oduzima organizatoru putovanja ako: 1) u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove - koji se nalazi u postupku stečaja ili likvidacije, kome je izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti, za vreme dok zabrana traje, niti je odgovornom licu izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja delatnosti, poziva i dužnosti, koji nema propisanu garanciju putovanja; 2) postupi suprotno obavezi da: nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja; u slučaju otkaza putovanje putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava; 3) nastupe teže posledice po zdravlje putnika zbog propusta organizatora putovanja. propisuje se da se licenca oduzima rešenjem koje donosi ministar i koje se dostavlja registru turizma, u kom slučaju Registrator turizma briše organizatora putovanja iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta. Rešenje o oduzimanju licence je konačno. Predviđa se da nakon oduzimanja licence organizator putovanja može da realizuje samo prethodno prodata i ugovorena putovanja ako je za ta putovanja obezbeđena propisana garancija i ako se putnik sa tim saglasi pisanim putem.

Članom 21. propisuje se da je organizator putovanja je odgovoran za realizaciju putovanja i dužan je da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja. Predviđa se obaveza da štampanim slovima i brojevima koji su jednake veličine ali ne manjim od standardne veličine 12, pored teksta opštih uslova putovanja, uvodi se i za program putovanja i potvrdu o putovanju. Pored već propisanih elemenata koje Program putovanja sadrži uvode se i podaci o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja. Propisuje se sadržaj potvrde o putovanju i to podaci o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podaci o licu ovlašćenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr.). Obavezu da putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem opštih uslova putovanja i programa putovanja, sada se uvodi i za i potvrdu o putovanju. Takođe propisuje se da organizator putovanja za sve vreme trajanja turističkog putovanja omogući putniku jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija, kao i obaveza da to lice bez odlaganja odgovori na reklamaciju putnika za vreme trajanja turističkog putovanja ili da otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja. Predviđa se da organizator putovanja može da prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju. Ovim odredbama se ostvaruje veća zaštita putnika i ujedno vrši usaglašavanje sa Zakonom o zaštiti potrošača

Članom 22. pojam prigovora menja se pojmom reklamacija i uvodi se mogućnost da se ista izjavi u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti.

Propisuje se i obaveza da organizator putovanja bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju. Takođe se pojam osnovani prigovor menja pojmom osnovana reklamacija.

Ovim odredbama se vrši i ovim izmenama se ujedno vrši i usaglašavanje sa zakonom o zaštiti potrošača (terminološki i u pogledu rokova).

Članom 23. uvodi se obaveza da je pre otpočinjanja obavljanja delatnosti posrednik dužan da se registruje u Registar turizma. Reguliše se da na zahtev privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika ili ogranka stranog pravnog lica Registrator turizma izdaje rešenje o registraciji u Registar turizma, koje naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište. Dalje, registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o registraciji. Posrednik je dužan da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar, kao i rešenje iz stava 2. ovog člana. Posrednik koji nudi na prodaju i prodaje turističko putovanje organizatora putovanja dužan je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kome nastupa, broj licence organizatora putovanja i da putniku uruči neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju, program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja. Posrednik nudi i prodaje samo turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim ima zaključen posrednički ugovor o putovanju. Posrednik je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja. Propisuje se obaveza za posrednika o prodatom turističkom putovanju iz stav 7. ovog člana, bez odlaganja, obavesti organizatora putovanja. Obaveštenje iz stava 9. ovog člana sadrži podatke o putniku (ime i prezime, adresa, kontakt telefon i dr.). ”

Članom 24. definišu se delatnost koju pruža ugostitelj kao pružanja usluga smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. dalje se propisuje da tu delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica ako je registrovano u odgovarajućem registru. Propisuje se obaveza za udruženje da tu delatnost upiše u odgovarajući registar, kao i obaveza za preduzetnika da u periodu prekida obavljanja delatnosti ne može da obavlja predmetnu delatnost. Precizira se obaveza za lica koja delatnost obavljaju u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužna su da za ugostiteljsku delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma. Takođe se precizira obaveza za lica koja ugostiteljsku delatnost obavljaju van sedišta, da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma. Predviđa se da pojedine ugostiteljske usluge mogu pružati i fizička lica, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Članom 25. posebno se izdvaja isticanje radnog vreme na ugostiteljskom objektu i obaveza da se u svom poslovanju ugostitelj pridržava propisanog radnog vremena. Precizira se da u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrsta i kategoriju za one ugostiteljske objekte koji se kategorišu. Takođe, predviđa se obaveza pridržavanja ne samo istaknutih cena, već i na drugom mestu objavljenih. U delu da obaveze da se usluge pružaju u odgovarajućoj količini, briše se reč kvalitet. Dalje, pored postojeće obaveze da u ugostiteljskom objektu za smeštaj vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno, uvodi se pojam na propisan način.

Članom 26. kao posebna vrsta ugostiteljskog objekta briše se katering i taj pojam se uvodi u grupu ugostiteljskih objekata za pružanje usluga ishrane i pića. Iz navedenog razloga je i delatnost koja se u katering objektu obavlja, brisana. Takođe, brisana je i obaveza da ugostiteljski objekat ima vidljivo istaknutu oznaku vrste

objekta prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju, ovo iz razloga što je ta obaveza ovim zakonom već utvrđena. Propisuje se da poslovno ime, firma i drugi naziv, naziv ogranka, prostor van poslovnog sedišta ili odgovarajuća organizaciona jedinica kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu ugostiteljskog objekta koji se razvrstava u kategoriju, osim kada je kategorizacija već izvršena, niti više od jedne vrste ugostiteljskog objekta koji se ne razvrstava u kategoriju.

Članom 27. predviđa se da se podvrste, pored hotela, mogu predvideti i za turističko naselje. Dalje, preciziranja radi, predviđa se da se kod objekata objekti vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo, radi o ugostiteljskim objektima za smeštaj. Uređuje se tekst i brišu se reči „odnosno fizičkog lica”, jer se podrazumeva da se radi o ugostitelju (izvršeno je terminološko usaglašavanje sa članom 3. - pojmovnik). Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da u elektronskoj formi kvartalno dostavlja ministarstvu i registru turizma evidenciju konačnih rešenja iz stava 7. ovog člana.

Članom 28. preciziraju se uslovi, u pogledu stručne spremlje, za rukovodioca u hotelu (i podvrstama hotela) i motelu, tako mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz polja društveno-humanističkih nauka, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu. Dalje, za rukovodioca u u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje, pansion i kamp umesto radnog staža, predviđa se radno iskustvo, tako da je izvršeno usaglašavanje svih nastalih izmena, jer je svuda predviđeno radno iskustvo. Takođe, obaveza da u ugostiteljskom objektu vrste hotel, i motel mora da bude zaposleno najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja, uvodi se i za podvrste hotela.

Članom 29. uređuje se obavljanje delatnosti u objektima domaće radinosti, tako što se predviđa da ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanje ishrane i pića u ugostiteljskom objektu domaće radinosti (kuća, apartman i soba). Delatnost u ovim objektima može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. (privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, ogranak stranog pravnog lica ako je registrovano u odgovarajućem registru i fizičko lice). Lice koje obavlja delatnost dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u objektima domaće radinosti pribavi akt kojim se objekat domaće radinosti razvrstava u odgovarajuću kategoriju. Fizičko lice, u odnosu na ugostitelja, ima određena ograničenja tako da: može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja obroka u kući, apartmanu i sobi čiji je vlasnik u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva; dužno je da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pružene usluge lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim ima zaključen ugovor. Lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.

Članom 30. uređuje se obavljanje delatnosti u objektima seoskog turističkog domaćinstva, tako što se predviđa da u tom objektu ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanje ishrane i pića. Delatnost u ovom objektu može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. (privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, ogranak stranog pravnog lica ako je registrovano u odgovarajućem registru i fizičko lice). Lice koje obavlja delatnost dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u objektu seoskog turističkog domaćinstva pribavi akt kojim se objekat domaće radinosti razvrstava u odgovarajuću kategoriju. Fizičko lice, u odnosu na ugostitelja, ima određena ograničenja tako da: u seoskom turističkom domaćinstvu može da pruža turistima

ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane i pića u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva. Izuzetno može pružati usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića organizovanoj turističkoj grupi do 50 turista koja ne koristi usluge smeštaja, od namirnica i napitaka koje je pretežno sam proizveo; mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja. Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu moraju da ispunjavaju minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da se prostorije i oprema održavaju, a usluge pružaju prema propisanim standardima za kategoriju koja je određena rešenjem nadležnog organa. Dalje, predviđa se da fizičko lice može u okviru seoskog turističkog domaćinstva, da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 gostiju, ali taj prostor, odnosno zemljište mora da ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove. Takođe, fizičko lice je dužno da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pruženu uslugu lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu, sa kojim ima zaključen ugovor, a lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.

Članom 31. definišu se nautička delatnost u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma obavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Dalje se propisuje da tu delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica ako je registrovano u odgovarajućem registru. Propisuje se obaveza za udruženje da tu delatnost upiše u odgovarajući registar, kao i obaveza za preduzetnika da u periodu prekida obavljanja delatnosti ne može da obavlja predmetnu delatnost. Precizira se obaveza za lica koja delatnost obavljaju u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužna su da za nautičku delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta koji registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma. Takođe se precizira se obaveza za lica koja nautičku delatnost obavljaju van sedišta, da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuju ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma. Takođe, utvrđuje se obaveza da se na obavljanje nautičke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog područja primenjuje se režimi zaštite, primenjuju propisi kojima se uređuje oblast zaštite prirode.

Članom 32. brišu se reči organizovanje sportskih motonautičkih aktivnosti na vodi. Naime, u konkretnom slučaju se radi o sportskim aktivnostima.

Članom 33. pored postojećih vrsta objekata lovnog turizma uvodi se nova – lovački dom. Uvodi se odredba da se lovačka vila, kao objekat lovnog turizma razvrstava u kategoriju u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata i da je pružalac lovnoturističkih usluga dužan da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u tom objektu pribavi akt o razvrstavanju u odgovarajuću kategoriju.

Članom 34. u podnaslovu „Usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča“, redosled reči se menja i uvodi se i predstavnik na turističkoj destinaciji.

Članom 35. uređuje se oblast turističkih profesija i propisuje da turistički vodič i turistički pratilac pratilac mora da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča, odnosno turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom. Dalje, utvrđuju se uslovi da turistički vodič i turistički pratilac mora da: 1) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju; 2) aktivno zna jedan strani jezik. Precizira se da lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca. Dalje, predviđa se da turističkim vodičem i turističkim pratiocem u smislu

ovoga zakona, smatra se i državljanin države članica Evropske unije i Evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom. (obaveza usaglašavanja sa Direktivom o uslugama 2006/123/EC / i došlo je do njenog transponovanje u pravni sistem RS) Turistički vodič, turistički pratilac pri pružanju usluga mora da ima kod sebe važeću legitimaciju i da je na propisan način. Utvrđuje se dalje, da se stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca polaže pred komisijom koju obrazuje ministar. Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izrade licence, legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit. Ministarstvo izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju. Licenca se dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja. Predviđa se mogućnost da Turistički vodič može biti zaposlen na radnom mestu rukovodioca iz člana kod: 1) organizatora putovanja ako ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje pet godina; 2) posrednika ako ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje tri godine; predviđeno je da turistički vodič može da obavlja delatnosti samostalno kao preduzetnik, odnosno preko privrednog društva ili drugog pravnog lica, kao i da udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obvezu izdavanja računa korisniku usluge.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova polaganja stručnog ispita, kao i troškove izdavanja licence, legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit prihod su budžeta Republike Srbije.

Članom 36. izvršeno je usaglašavanje nastalih izmena, jer su oba stava implementirana u druge članove, u kojima nisu predviđeni jedino turistički animatori, ovo iz razloga što Zakon ovu turističku profesiju ne uređuje (izuzetak je samo u pogledu stručne spreme).

Članom 37. propisuje se ovlašćenje ministra da propiše program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz člana 94. stav 1., visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence, legitimacije, uslove koje članovi komisije iz člana 94 stav 6. treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije. Takođe, ministar propisuje oblik i sadržinu licence, legitimacije turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Članom 38. propisuje da lokalni turistički vodič mora da ima položen stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča, kao i da stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča može da polaže ono lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča. Lokalni turistički vodič pri pružanju usluga mora da ima kod sebe važeću legitimaciju i da je na propisan način. Takođe se propisuje da nadležni organ jedinice lokalne samouprave, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva, propisuje program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča. Stručni ispit za lokalnog vodiča polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za lokalnog turističkog vodiča, kao i legitimaciju. Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izdavanja licence, legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence, legitimacije, uslove koje članovi komisije iz člana stava 5. ovog člana treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu licence, legitimacije lokalnog turističkog vodiča, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova iz stava 7 ovog člana prihod su budžeta.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju u štampanoj ili elektronskoj formi najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da dostavi ministarstvu kopiju izdate licence iz stava 5. ovog člana u roku od 15 dana od dana njenog izdavanja.

Članom 39. propisuju se uslovi za turističkog animatora i predstavnika na turističkoj destinaciji, koji mora da: 1) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju; 2) zna srpski jezik; a predstavnik na turističkoj destinaciji mora da aktivno zna strani jezik koji je u upotrebi na turističkoj destinaciji

Članom 40. brišu se specifične avanturističke i sportsko-rekreativne usluge u turizmu, jer se radi o vršenju usluga koje su pretežno uređene drugim zakonima iz oblasti sporta.

Članom 41. propisuju se vrste i obaveze pružaoca usluga iznajmljivanja vozila i to da: 1. Uslugama iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača, 2. Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (*limo service*). Navedene Usluge *rent-a-car* i *limo service* može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru. Udruženje koje obavlja navedene usluge, odnosno obavlja delatnost dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar. U periodu prekida obavljanja delatnosti preduzetnik ne može da pruža usluge *rent-a-car* i *limo service*. Ako lice koje pruža navedene usluge ima registrovanu delatnost za pružanje usluga iznajmljivanja vozila u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma. Takođe, ako to lice nudi i prodaje usluge iznajmljivanja vozila u prostoru van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja, obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Članom 42. propisuju se da je pružalac usluga iznajmljivanja vozila bez vozača dužan da: 1) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne poslovno ime i sedište; 2) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju. Dalje, Pružalac usluga iznajmljivanja vozila bez vozača i vozila sa vozačem dužan je da: 1) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u registru turizma; 2) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena; 3) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun; 4) vodi evidenciju pruženih usluga; 5) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika. Evidencija koju su dužni da vode, vodi se na dnevnom nivou, po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka, kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu i sadrži podatke o registarskom broju vozila, podatke o vozaču, periodu korišćenja vozila, podatke o korisniku usluge i dr. “

Članom 43. reguliše se da se sredstva od naplaćene boravišne takse, pored već propisanih namena, mogu koristiti i za finansiranje poslova iz člana 39. ovog zakona (poslovi turističkih organizacija jedinica lokalne samouprave).

Članom 44. daje se mogućnost da jedinica lokalne samouprave koja je proglašena za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom da utvrdi turističke zone, turističke destinacije i turističke lokacije (u daljem tekstu: prostorne celine). Na tim prostornim celinama ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel mora da

ispunjava standarde za razvrstavanje u određenu kategoriju, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave. Taj akt naročito sadrži opis prostornih celina, sa utvrđenim granicama, način procene usaglašenosti, rokove usaglašavanja i druge uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispuni, visinu penala, način naplate penala, obveznika plaćanja i dr. Takođe, sadrži i propisane uslove za ugostiteljske objekte koji se prvi put kategoriše u vrstu hotel i motel. Ako obveznik plaćanja, utvrđen aktom jedinice lokalne samouprave, ne postupi u propisanom rok nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u propisanoj visini. Navedeno rešenje je konačno. Obaveze utvrđene aktom jedinice lokalne samouprave ne odnose se na objekte za koje je pokrenut postupak privatizacije, sve do okončanja tog postupka.

Članom 45. propisuje se da su sredstva od naplaćenih penala prihod budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi objekat, kao i da se sredstva od naplaćenih penala koriste se za finansiranje istih aktivnosti kao i sredstava od naplaćene boravišne takse. Napominje se da penali kao prihod budžeta RS, shodno važećim odredbama Zakona, nikada nisu naplaćeni, odnosno budžeta RS nije ostvarivao prihod po ovom osnovu i u periodu važenja ove odredbe nije utvrđen ni jedan obveznik plaćanja.

Članom 46. vrši se pravnotehnička redakcija teksta i usaglašavanje nastalih izmena.

Članom 47. uređuje se da Registar turizma vodi Agencija za privredne registre. U Registru turizma registruju se turističke agencije - organizatori putovanja i turističke agencije - posrednici. U Registru turizma evidentiraju se:

- 1) upravljači turističkih prostora;
- 2) turistička mesta;
- 3) destinacijske menadžment organizacije;
- 4) destinacijske menadžment kompanije;
- 5) profesionalni organizator kongresa;
- 6) turističke organizacije;
- 7) ugostitelji;
- 8) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti;
- 9) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti;
- 10) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima;
- 11) pružaoci nautičkih usluga;
- 12) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma;
- 13) pružaoci lovnoturističkih usluga;
- 14) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma;
- 15) turistički vodiči;
- 16) lokalni turistički vodiči;
- 17) turistički pratioci;
- 18) turistički animatori;
- 19) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (*limo service*).

Dalje, reguliše se da vrstu, visinu i način plaćanja takse za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma, određuje Upravni odbor Agencije, uz saglasnost Vlade. Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona. Dalje, Prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti, prava lica i zaštita prava lica čiji se podaci prikupljaju i obrađuju, ograničenja zaštite podataka o ličnosti i obezbeđenje podataka, u registru turizma vrši se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i slobodnom pristupu informacija od javnog značaja. Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za domaće fizičko lice su lično ime i JMBG, a za stranca se upisuje lično ime, broj pasoša i država izdavanja, a ako je izdata lična karta za stranca, upisuje se i lični broj stranca.

Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za pravno lice su poslovno ime, sedište i matični broj, a za strano pravno lice upisuje se poslovno ime, sedište, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i naziv tog registra. Uslovi iz stav 6. ovog člana primeniće se na oblik, sadržinu i način vođenja evidencije, ugovora i drugih podataka iz čl. 45, 46, 56, 62, 75, 94, 98, 101a i 119. ovog zakona.

Ovim izmenama izvršena je pravnotehnička redakcija teksta, kao i usaglašavanje nastalih izmena sa postojećim zakonom. Takođe, uvedena je obaveza da svi subjekti koji, po osnovu iz ovog zakona, prikupljaju, drže, obrađuju i koriste podatke o ličnosti ili informacije od javnog značaja, to vrše u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i slobodnom pristupu informacija od javnog značaja

Članom 48. vrši se pravnotehnička redakcija teksta i briše se obaveza ministarstva da vodi evidenciju turističkih animatora.

Članom 49. uređuje da nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i u objektima, odnosno prostorijama u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smeštaja i ishrane u domaćoj radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautička delatnost, a odnosi se na saobraćajno - tehničke uslove objekata nautičkog turizma i na uslove za članove posade plovnih objekata nautičkog turizma i delatnost iznajmljivanja vozila, u pogledu ispunjenosti uslova propisanih za vozača, vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja preko saobraćajnih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje lovnoturistička delatnost, a odnosi se na organizovanje lova, vrši ministarstvo nadležno za poslove lovstva preko lovničkih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši jedinica lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora u delu kojim se uređuje: 1) obavljanje ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, za koje nije izdato rešenje o razvrstavanju u kategoriju, nije zaključen ugovor sa nekim privrednim subjektom, odnosno pravnom licem ili gosti nisu evidentirani, odnosno prijavljeni u skladu sa ovim zakonom; 2) ispunjenosti minimalno tehničkih uslova u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i u ugostiteljskom objektu vrste hostel; 3) isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu; 4) naplata i uplata boravišne takse; 5) provera ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom jedinice lokalne samouprave (kod utvrđivanja obaveze plaćanja penala). Napred navedene poslove jedinica lokalne samouprave obavlja kao povereni posao. Sanitarni inspektori, lovni inspektori, inspektori za zaštitu životne sredine, saobraćajni inspektori i inspektori jedinice lokalne samouprave imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspekcijskog nadzora.

Članom 50. utvrđuje se da u vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da: 1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom; 2) proverava tačnost podataka iz zahteva za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju u pogledu ispunjenosti uslova; 3) proverava pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u pogledu pridržavanja propisanih standarda za odobrenu kategoriju; 4) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

5) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom; 6) vrši uvid u periodični izveštaj za određeni period i presek stanja fiskalne kase; 7) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik protivi vršenju inspekcijuskog nadzora; 8) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja; 9) ostvaruje nadzor nad radom ugostiteljskih objekata ukoliko jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova iz inspekcijuskog nadzora koji su im povereni; 10) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.

Članom 51. dodaje se novi podnaslov "Prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave", kao i novi član sa ovlašćenjima, pravima i dužnostima inspektor jedinice lokalne samouprave: U vršenju inspekcijuskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost da: 1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom; 2) utvrđuje identitet lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; 3) vrši uvid u ugovore zaključene između fizičkih lica i privrednih subjekata, odnosno pravnih lica; 4) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom; 5) proverava naplatu i uplatu boravišne takse, uvidom u evidenciju gostiju i drugu prateću dokumentaciju; 6) proverava isticanja i pridržavanja propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima; 7) proverava ispunjenosti uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom jedinice lokalne samouprave (u vezi sa naplatom penala); 8) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pružaju usluge u slučaju kada se vlasnik ili korisnik prostora protivi vršenju inspekcijuskog nadzora; 9) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja; 10) obavesti nadležni organ jedinice lokalne samouprave o utvrđenoj proceni usaglašenosti sa aktom jedinice lokalne samouprave; 11) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom. Takođe, Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje obrazac službene legitimacije, izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave inspektor.

Članom 52. preciziraju se ovlašćenja turističkog inspektora. Turistički inspektor je ovlašćen da: 1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja turističku delatnost, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost ili lovnoturističku delatnost i koje pruža usluge iznajmljivanja vozila, a nije registrovao privrednu delatnost u odgovarajućem registru; 2) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje poslova organizovanja turističkog putovanja (nuđenje i prodaja) iz člana 43. tač. 1), 1a) i 1b) ovog zakona koji obavlja poslove bez licence ili su nastupile okolnosti koje su razlog za oduzimanje licence; 3) privremeno zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje delatnosti u vrsti objekata koji posluju bez rešenja o razvrstavanju u kategoriju; 4) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica odnosno fizičkom licu u

slučajevima kada se turističkom inspektoru onemogućiti vršenje poslova nadzora; 5) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene; 6) izda prekršajni nalog; 7) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka; 8) podnese predlog za oduzimanje licence 9) vrši postupak inspeksijskog nadzora u slučaju kada inspektor, kome je ovim zakonom poveren posao inspeksijskog nadzora, ne vrši zakonom poveren posao; 10) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom. Propisuje se da turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Članom 53. dodaje se novi podnaslov: „Ovlašćenja inspektora jedinice lokalne samouprave” i novi član kojim se preciziraju ovlašćenja inspektora jedinice lokalne samouprave. Inspektor jedinice lokalne samouprave je ovlašćen da: 1) privremeno zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu ako objekat nije razvrstan u kategoriju ili nije zaključen ugovor iz u skladu sa zakonom 2) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti u slučaju kada se inspektoru onemogućiti vršenje poslova nadzora; 3) izda prekršajni nalog; 4) podnese predlog nadležnom organu za pokretanje postupka i utvrđivanja obaveze plaćanja penala; 5) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. Propisuje se da inspektor jedinici lokalne samouprave donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Članom 54. propisuje se ovlašćenje za odlučivanje po žalbi izjavljenih na rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave. Tako, protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, a protiv rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba opštinskom, odnosno gradskom veću u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja ostalih inspektora, kojima je ovim zakonom povereno vršenje nadzora, može se izjaviti žalba ministru iz delokruga inspeksijskog nadzora, kao nadležnom drugostepenom organu, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja. Propisuje se da žalba izjavljena na sva navedena rešenja ne odlaže izvršenje rešenja.

Čl. 55 – 61. uređuje se kaznena politika za sve subjekte, a za pojedine prekršaje propisuje se kazne u fiksnom iznosu (mogućnost izdavanja prekršajnog naloga).

Članom 62. prelaznim i završnim odredbama predviđa se da TOS, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave usklade svoje poslovanje u delu koji se odnosi na uslove koje treba da ispune direktori, usklade sa odredbama ovog zakona do 1. januara 2017. godine. Dalje, organizacije iz člana 46. stav 1. ovog zakona dužne su da postupe u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana, od dana donošenja ovog zakona. Takođe, privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica dužno je da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na obavezu pribavljanja rešenja o registraciji u Registar turizma za poslove posrednika uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana donošenja ovog zakona.

Članom 63. propisuje se da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o utvrđivanju prioritetnih turističkih destinacija, zona, lokacija i kategorija objekata u mestima za odmor i turističkim mestima u prioritetnim turističkim destinacijama („Službeni glasnik RS”, br. 35/11 i 90/11). Ova uredba se stavlja van snage iz razloga što je utvrđivanje prostornih celina i propisivanje uslova, koje određeni ugostiteljski objekti za smeštaj treba da ispune, kao i mogućnost naplate penala, povereno jedinici lokalne samouprave, da svojim aktom bliže urede.

Članom 64. propisuje se da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Potrebna finansijska sredstva, koja će se isplaćivati iz budžeta Republike Srbije, očekuju se za naknadu članovima komisije, kao ispitivačima za polaganje stručnog ispita za turističke vodiče i turističke pratiocice. U prethodnim godinama, ova naknada se takođe isplaćivala iz budžeta, a angažovani su stručnjaci iz određene oblasti i to: osnovi turizma, turističkih resursa, agencijskog i hotelijerskog poslovanja, društvenog uređenja, turističke politike, propisa u turizmu, informativno-vodičke službe u turizmu, nacionalne istorije i strani jezik (B nivo). Predmet strani jezik kandidat polaže iz jednog od sledećih stranih jezika: engleskog, francuskog, nemačkog, ruskog, španskog ili italijanskog jezika, koji su obuhvaćeni nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Posebno se napominje da državni službenici, zaposleni u ministarstvu na poslovima iz oblasti turizma, nisu dovoljno kompetenti, niti poseduju potrebna znanja i takav nivo stručnosti da bi mogli biti ispitivači kod polaganja navedenih ispita. Izuzetno, u prethodnom periodu, kao članovi komisije, bila su angažovana dva državna službenika, međutim njima naknada nije isplaćivana, a što je utvrđeno rešenjem o formiranju komisije.

Izmenama i dopunama Zakona o turizmu u 2012. godini ukinuta je obaveza da kandidati kod polaganja ovih stručnih ispita snose troškove polaganja teorijskog dela ispita (iako je ta obaveza u ranijem periodu uvek postojala). Sada, ovim izmenama ponovo se vraća obaveza da sami kandidati snose sve troškove polaganja i teorijskog i praktičnog dela stručnog ispita.

Sredstva od polaganja teorijskog dela ispita uplaćivaće se na račun budžeta, dok će se sredstva za polaganje praktičnog dela uplaćivati na račun one turističke agencije koja će organizovati turističko putovanje kandidata (u prošloj godini je to za vodiče bila manastirska tura u trajanju od 2 dana, a za pratiocice jednodnevni izlet sa obilaskom nekoliko hotela i destinacija).

Na osnovu analize iz prethodno organizovanih ispita (kada su sami kandidati snosili sve troškove) proizilazi da će ukupan iznos koji će potencijalni kandidati uplatiti na račun budžeta Republike Srbije, znatno prevazići stvarne troškove iz bužeta za plaćanja ispitivačima.

Posebno se napominje da je polaganje ovih ispita moguće realizovati samo angažovanjem eminentnih stručnjaka iz navedenih oblasti, bez čijeg bi angažovanja bila dovedena u pitanje realizacija, ali svakako i visoko stručno vrednovanje, odnosno unapređenje nivoa kvaliteta znanja kandidata, koji se stručno usavršavaju za ove značajne turističke profesije.

Imajući u vidu napred navedeno procenjeno je da će pozitivni efekti odredaba ovog zakona na budžet Republike Srbije daleko prevazići troškove koje će njegova primena stvoriti.

Potrebna finansijska sredstva, koja će se isplaćivati iz budžeta jedinice lokalne samouprave, sa istim pozitivnim efektima na budžet, obezbediće se kod polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.

Za sprovođenje ostalih odredaba ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDABA ZAKONA O TURIZMU KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *izlet* jeste unapred pripremljena kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz i druge turističke usluge) u trajanju kraćem od 24 sata, koja ne uključuje noćenje, a koje turistička agencija nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;
- 2) *lovnoturistička delatnost* jeste pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u ugostiteljskim objektima lovnog turizma, organizovanja lova, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma lovcima - turistima;
- 3) *mesto za odmor* (rizort) jeste deo turističkog prostora, turističkog mesta ili naseljenog mesta koje predstavlja integrisanu i funkcionalnu celinu objekata i drugih sadržaja za smeštaj i boravak turista bez stalnih stanovnika, sa izgrađenim objektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture;
- 4) *nautička delatnost* jeste pružanje usluga u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma;
- 5) *plovni objekat nautičkog turizma* jeste objekat sa tehničkim karakteristikama predviđenim za nautičko-turističke aktivnosti;
- 6) *prateća delatnost* jesu delatnost saobraćajna, delatnost trgovine, poljoprivredna delatnost, zanatstvo i komunalne delatnosti;

6A) *PREDSTAVNIK NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI* JESTE FIZIČKO LICE, KOJE NA OSNOVU ZAKLJUČENOG UGOVORA SA ORGANIZATOROM TURISTIČKOG PUTOVANJA PRUŽA TURISTIMA OBAVEŠTENJA I UPUTSTVA U VEZI SA REALIZACIJOM PROGRAMA PUTOVANJA I OBAVLJA DRUGE AKTIVNOSTI U CILJU ZAŠTITE INTERESA TURISTA;

- 7) *prihvatni objekat nautičkog turizma* jeste objekat koji je instalisan na obali i vodi, a služi za prihvata, snabdevanje, čuvanje, održavanje i popravku plovnih objekata koji se koriste u turističke svrhe kao i za pružanje usluga nautičarima;
- 8) *Registar turizma* jeste jedinstvena, elektronska, centralna, javna baza podataka o registrovanim i/ili evidentiranim subjektima koji obavljaju poslove iz oblasti turizma, a koji su registrovani ili evidentirani u skladu sa propisima, kao i o drugim podacima koji se registruju ili evidentiraju u skladu sa ovim zakonom;
- 9) *Registrator turizma* jeste lice koje vodi Registar turizma u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima;
- 10) *smeštajna jedinica* jeste skup opremljenih prostorija unutar ugostiteljskog objekta za smeštaj koja se stavlja na raspolaganje korisniku;
- 11) *strategijski master plan* jeste kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument kojim se na osnovu Strategije razvoja turizma Republike Srbije utvrđuju ciljevi, programi i planovi rasta i razvoja turizma, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mere za njihovo sprovođenje, za određenu turističku destinaciju;
- 12) *turistička agencija* jeste privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica koje obavlja delatnost turističkih agencija pod uslovima propisanim ovim zakonom, ~~radi sticanja dobiti~~;
- 12a) *delatnost turističke agencije* jeste organizovanje, PONUDA, prodaja i realizovanje turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu;
- 13) *turistička atrakcija* jeste naročito privlačno obeležje turističke destinacije, prirodnog ili društvenog karaktera u okviru turističkog prostora;
- 14) *turistička grupa* jeste organizovana grupa od 15 do 75 turista kojoj turistička agencija organizator putovanja po unapred utvrđenom programu pruža turističku uslugu;
- 14A) *TURISTIČKA DELATNOST* JESTE PRUŽANJE USLUGA TURISTIČKIH AGENCIJA, USLUGA TURISTIČKIH PROFESIJA (TURISTIČKI VODIČ, TURISTIČKI PRATILAC I TURISTIČKI ANIMATOR) I PRUŽANJE DRUGIH USLUGA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM;

15) *turistička destinacija* jeste određište turističkog putovanja koje svojom opremljenošću omogućava prihvata i boravak turista;

15A) *DESTINACIJSKA MENADŽMENT ORGANIZACIJA (DMO)* JE PRIVREDNO DRUŠTVO ILI DRUGO PRAVNO LICE OSNOVANA RADI UPRAVLJANJA TURISTIČKOM DESTINACIJOM (PLANIRANJE, ORGANIZOVANJE, MARKETING, KONTROLA I VOĐENJE), ČIJI OSNIVAČI MOGU DA BUDU IZ JAVNOG, CIVILNOG I PRIVATNOG SEKTORA;

15B) *DESTINACIJSKA MENADŽMENT KOMPANIJA (DMC)* JE PRIVREDNO DRUŠTVO ILI DRUGO PRAVNO LICE, SPECIJALIZOVANO ZA ODREĐENU DESTINACIJU, ODNOSNO REGIJU, SA ODLIČNIM POZNAVANJEM TURISTIČKIH RESURSA, KADROVSKI OSPOSOBLJENA DA KREIRA, ORGANIZUJE I REALIZUJE TURISTIČKE PROGRAME I PUTOVANJA, DA POSREDUJE U PRUŽANJU USLUGE BORAVKA, SMEŠTAJA, ZABAVE, IZLETA, USLUGA VODIČA, TRANSFERA I DR., POVEZUJUĆI SE SA SVIMA KOJI PRUŽAJU USLUGE NA TOJ DESTINACIJI, A SVE U CILJU PRUŽANJA PROFESIONALNIH VISOKO KVALITETNIH TURISTIČKIH USLUGA;

15V) *TURISTIČKI KLASITER* JE SEKTORSKA ILI GEOGRAFSKA KONCENTRACIJA, MEĐUSOBNO POVEZANIH PRIVREDNIH SUBJEKATA, DRUGIH PRAVNIH LICA ILI FIZIČKIH LICA, U CILJU POVEZIVANJA ZAJEDNIČKIH POTREBA I JAČANJA KONKURENTNOSTI;

15G) *PROFESIONALNI ORGANIZATOR KONGRESA (PCO)* JE PRIVREDNO DRUŠTVO ILI DRUGO PRAVNO LICE, SPECIJALIZOVANO ZA ORGANIZACIJU KONGRESA (KONFERENCIJE, SASTANKA I SL.) I UPRAVLJANJE POSLOVNIM DOGAĐANJIMA;

16) *turistička infrastruktura* jesu objekti za informisanje, predah, snabdevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvata turista i posetilaca, odmorišta pored puteva, objekti nautičkog turizma, tereni za golf, tenis tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male veštačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pešačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale reka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih retkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo;

17) *turistička lokacija* jeste uža, saobraćajno povezana i infrastrukturno opremljena prostorno-tehnološka celina, koja sadrži jednu ili više turističkih atrakcija;

18) *turistička suprastruktura* jesu ugostiteljski objekti kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu celinu;

19) *turistički animator* jeste fizičko lice koje planira i ostvaruje zabavne, kulturne, sportsko rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vreme turista;

20) *turistički vodič* jeste fizičko lice koje, ~~po unapred utvrđenom programu, pruža turistima~~ PRUŽA usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih, kulturno-istorijskih, arheoloških, etnografskih, privrednih i drugih znamenitosti;

21) *turistički pratilac* jeste fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad;

22) *turistički proizvod* jeste skup međuzavisnih elemenata koji se u praksi organizuje kao poseban vrednosni lanac koji čine materijalni proizvodi i usluge, prirodne vrednosti i kulturna dobra, turističke atrakcije, turistička suprastruktura i turistička infrastruktura;

23) *turistički prostor* jeste jedinstvena i nedeljiva geografska i funkcionalna celina prirodnih i stvorenih resursa i vrednosti od značaja za turizam;

24) *turističko mesto* jeste organizaciona i funkcionalna celina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrednostima, kulturnim dobrima i drugim

znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i objektima i drugim sadržajima za smeštaj i boravak turista;

~~25) turističko putovanje jeste unapred pripremljena kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge) u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju koje turistička agencija organizator putovanja odnosno turistička agencija posrednik nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;~~

25) **TURISTIČKO PUTOVANJE** JESTE KOMBINACIJA DVE ILI VIŠE TURISTIČKIH USLUGA (PREVOZ, SMEŠTAJ I DRUGE TURISTIČKE USLUGE), KOJU JE UTVRDIO ILI PRIPREMIO ORGANIZATOR PUTOVANJA SAMOSTALNO ILI PO ZAHTEVU PUTNIKA, U TRAJANJU DUŽEM OD 24 SATA ILI U KRAĆEM TRAJANJU AKO UKLJUČUJE JEDNO NOĆENJE, KAO I VIŠEDNEVNI BORAVAK KOJI UKLJUČUJE SAMO USLUGU SMEŠTAJA U ODREĐENIM TERMINIMA ILI VREMENSKOM TRAJANJU KOJE SE NUDI NA PRODAJU I PRODAJE PO JEDINSTVENOJ CENI;

25A) **TURISTIČKA SIGNALIZACIJA** SU ODGOVARAJUĆI SIMBOLI I ZNACI, KAO I SIMBOLI I ZNACI TURISTIČKE SAOBRAĆAJNE SIGNALIZACIJE, KOJIM SE OBELEŽAVA TURISTIČKA ATRAKCIJA I SADRŽAJ TURISTIČKE PONUDE;

26) *ugostitelj* jeste privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica ili fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku delatnost pod uslovima propisanim ovim zakonom;

27) ugostiteljska delatnost jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, ~~kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu;~~

28) *ugostiteljski objekat* jeste funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor koji ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske delatnosti;

29) *standardi* jesu uslovi i merila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i održavanja objekta;

30) *seosko turističko domaćinstvo* je objekat ili grupa objekata u kojem se pružaju usluge smeštaja, ishrane i pića ~~ili samo ishrane i pića~~, koji se nalazi u ruralnom (seoskom) okruženju sa elementima lokalnog obeležja i nasleđa;

31) *ugostiteljski objekat u domaćoj radinosti* je objekat u kojem se pružaju usluge smeštaja, ishrane i pića ili samo usluge smeštaja u smeštajnim jedinicima vrste: kuća, apartman i soba.

Član 7.

Strategija razvoja turizma Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), donosi se za teritoriju Republike Srbije.

Strategijom se određuju dugoročni ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.

Strategija sadrži naročito:

- 1) analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stepena razvoja turizma;
- 2) uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja;
- 3) prednosti i nedostatke turizma Republike Srbije;
- 4) ciljeve razvoja turizma;
- 5) viziju razvoja turizma;
- 6) izbor prioriternih turističkih proizvoda;
- 7) predlog prioriternih turističkih destinacija;
- 8) analizu uticaja na kulturno nasleđe i prirodna dobra;
- 9) predlog politike razvoja turizma;
- 10) predlog investicija;
- 11) plan konkurentnosti;

12) AKCIONI PLAN.

Strategiju donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove turizma (u daljem tekstu: ministarstvo).

~~Strategija se donosi za period od 10 godina. STRATEGIJA SE DONOSI ZA PERIOD OD NAJMANJE PET GODINA.~~

Član 14A

UPRAVLJANJE TURISTIČKIM PROSTOROM MOŽE SE POVERITI I DESTINACIJSKOJ MENADŽMENT ORGANIZACIJI, U KOJOJ JE JEDAN OD OSNIVAČA JAVNO PREDUZEĆE, ODNOSNO REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I U KOME JE KAPITAL TOG OSNIVAČA VEĆINSKI.

AKO JEDAN OD OSNIVAČA NIJE JAVNO PREDUZEĆE, ODNOSNO REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE ILI NJIHOV KAPITAL NIJE VEĆINSKI, UPRAVLJANJE TURISTIČKIM PROSTOROM MOŽE SE POVERITI I DESTINACIJSKOJ MENADŽMENT ORGANIZACIJI NA NAČIN PROPISAN ČLANOM 14. STAV 4.

Član 24.

~~Poslove iz člana 23. ovog zakona može da obavlja pravno lice koje ispunjava uslove za obavljanje te delatnosti.~~

~~Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.~~

POSLOVE IZ ČLANA 23. OVOG ZAKONA MOŽE DA OBAVLJA JAVNA SLUŽBA ILI PRIVREDNO DRUŠTVO IZ ČLANA 14. STAV 3. I ČLANA 14A OVOG ZAKONA.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA POSLOVI IZ ČLANA 23. OVOG ZAKONA MOGU SE AKTOM VLADE POVERITI DRUGOM PRAVNOM LICU, KOJE SE ODREĐUJE PO SPROVEDENOM POSTUPKU JAVNOG OGLAŠAVANJA ILI PRIKUPLJANJEM PONUDA.

Član 27.

Radi usmeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

1) učešće u finansiranju izrade strategijskih master planova, programa razvoja turističkih proizvoda, programa razvoja turizma, studija izvodljivosti turističkih projekata, urbanističkih planova turističkih mesta i mesta za odmor;

~~2) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija i turističkih mesta, kao i turističko-kulturnih i turističkih manifestacija u zemlji i inostranstvu;~~

2) UČEŠĆE U FINANSIRANJU PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI TURISTIČKIH DESTINACIJA I TURISTIČKIH MESTA, TURISTIČKO-KULTURNIH I TURISTIČKIH MANIFESTACIJA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU, KAO I PROGRAME EDUKACIJE I USAVRŠAVANJA VEŠTINA ZAPOSLENIH U TURIZMU;

3) učešće u finansiranju izrade projekta zaštite prirode, životne sredine, prirodnih resursa i kulturne baštine turističkog mesta;

4) podsticanje izgradnje turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja javnog karaktera značajnih za unapređenje kvaliteta turističke ponude;

5) unapređenje postojeće turističke ponude i intenziviranje njenog korišćenja;

6) PODSTICANJE UNAPREĐENJA TURISTIČKOG PROMETA DOMAĆIH TURISTA I ORGANIZOVANOG TURISTIČKOG PROMETA STRANIH TURISTA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE.

Član 28.

Zahtev za korišćenje sredstava iz člana 27. ovog zakona sadrži naročito: osnovne podatke o podnosiocu zahteva, osnovne podatke o projektu, plan finansiranja projekta i vreme realizacije projekta.

Ministar donosi rešenje o prenosu namenskih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno zaključuje ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava. Refundacija

Rešenje odnosno ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava naročito sadrži iznos i namenu budžetskih sredstava, visinu učešća sopstvenih sredstava korisnika, dinamiku prenosa budžetskih sredstava, kao i obavezu redovnog izveštavanja ministarstva o utrošku sredstava.

Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz ~~stava 1. ovog člana 27. TAČ. 1) DO 5).~~ OVOG ZAKONA.

VLADA BLIŽE PROPISUJE USLOVE I NAČIN DODELE I KORIŠĆENJA SREDSTAVA IZ ČLANA 27. TAČKA 6). OVOG ZAKONA.

Član 29.

Promociju turizma obavljaju: Turistička organizacija Srbije, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave.

Promociju turizma mogu obavljati i turističke organizacije regije koje osnivaju dve ili više jedinica lokalne samouprave.

TURISTIČKE ORGANIZACIJE REGIJE OSTVARUJU SARADNJU SA TURISTIČKIM KLASTERIMA NA SVOM PODRUČJU I VODE EVIDENCIJU TURISTIČKIH KLASTERA.

NA TURISTIČKE ORGANIZACIJE REGIJE PRIMENJUJU SE ODREDBE ČLANA 39. OVOG ZAKONA.

Član 33.

TOS obavlja poslove:

- 1) promocije turizma Republike Srbije;
- 2) koordinacije aktivnosti turističkih organizacija, privrednih i drugih subjekata u turizmu, koji deluju neposredno i posredno na promociji turizma;
- 3) pripreme i realizacije godišnjih planova i programa promotivnih aktivnosti;
- 4) organizovanja istraživanja turističkih tržišta za potrebe promocije turizma Republike Srbije;
- 5) ~~istraživanja tržišta u oblasti kongresnih, sajamskih, sportskih i kulturnih događanja;~~
- 5) ISTRAŽIVANJA MEĐUNARODNOG I DOMAĆEG TRŽIŠTA U OBLASTI TURIZMA;
- 6) ~~obezbeđivanja inoformativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.);~~
- 6) OBEZBEĐIVANJA INFORMATIVNO-PROPAGANDNOG MATERIJALA KOJIM SE PROMVIŠU TURISTIČKE VREDNOSTI SRBIJE (ŠTAMPANE PUBLIKACIJE, AUDIO I VIDEO PROMOTIVNI MATERIJAL, ON LINE SREDSTVA PROMOCIJE - INTERNET PREZENTACIJA, DRUŠTVENE MREŽE I PRATEĆE DIGITALNE AKTIVNOSTI, SUVENIRI ITD.);
- 7) formiranja i razvijanja jedinstvenog turističko-informacionog sistema i njegovog povezivanja sa drugim informacionim sistemima u zemlji i inostranstvu;
- 8) prikupljanja svih vrsta turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti kao i sastavljanja i objavljivanja turističkog kalendara;
- 9) osnivanja i organizovanja turističkih predstavništava u inostranstvu i informativnih centara u zemlji, samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima;
- 10) saradnje sa nacionalnim turističkim organizacijama drugih zemalja, međunarodnim i regionalnim organizacijama u oblasti turizma i predlaganja mera za učešće u multinacionalnim i regionalnim programima i projektima promocije turizma;

- 11) utvrđivanja jedinstvenih standarda uređenja, opreme i usluga u turističko-informativnim centrima na teritoriji Republike Srbije;
- 12) ~~utvrđivanja~~ UČEŠĆE U UTVRĐIVANJU programa postavljanja turističke signalizacije i koordiniranja aktivnosti turističkih organizacija i drugih subjekata za njeno obezbeđenje;
- 12A) IZRADE, UČEŠĆA U IZRADI I REALIZACIJE DOMAĆIH I MEĐUNARODNIH PROJEKATA IZ OBLASTI TURIZMA, ODNOSNO IZ OBLASTI KOMPLEMENTARNIH TURIZMU (KULTURA, ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE, RURALNI RAZVOJ I DR.) ;
- 13) ~~druge aktivnosti kojima se obezbeđuje uspešno sprovođenje promocije turizma.~~ DRUGE AKTIVNOSTI U SKLADU SA ZAKONOM, OSNIVAČKIM AKTOM I STATUTOM.

Član 35.

Upravni odbor ima pet članova.

U Upravni odbor imenuju se po jedan predstavnik ministarstva i predstavnik zaposlenih, a ostali članovi Upravnog odbora imenuju se iz reda naučnih i stručnih lica iz oblasti turizma, kao i iz privrednih subjekata i drugih organizacija koje obavljaju delatnost iz oblasti turizma.

Upravni odbor:

- 1) donosi statut TOS-a;
- 2) donosi poslovnik o svom radu;
- 3) usvaja godišnji program rada sa finansijskim planom;
- 4) usvaja godišnji izveštaj o poslovanju i završni račun;
- 5) donosi odluku o osnivanju predstavništva u inostranstvu i informativnih centara u zemlji;
- 5A) DONOSI PRAVILNIK O RADU;
- 6) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Akta iz stava 3. tač. 1), 3) i, 4) i 5A) ovog člana donose se uz saglasnost Vlade.

Član 37.

~~Direktora TOS-a imenuje i razrešava Vlada, na predlog ministarstva.~~

~~Direktor predstavlja i zastupa TOS, organizuje i rukovodi radom TOS-a, predlaže akte koje donosi upravni odbor, izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.~~

DIREKTORA TOS-A IMENUJE I RAZREŠAVA VLADA, NA PREDLOG MINISTARSTVA.

DIREKTOR PREDSTAVLJA I ZASTUPA TOS, ORGANIZUJE I RUKOVODI RADOM TOS-A, DONOSI PRAVILNIK O ORGANIZACIJI I SISTEMATIZACIJI POSLOVA, PREDLAŽE AKTE KOJE DONOSI UPRAVNI ODBOR, IZVRŠAVA ODLUKE UPRAVNOG ODBORA I PREDUZIMA MERE ZA NJIHOVO SPROVOĐENJE, STARA SE O ZAKONITOSTI RADA, ODGOVARA ZA KORIŠĆENJE I RASPOLAGANJE IMOVINOM I VRŠI DRUGE POSLOVE UTVRĐENE ZAKONOM I STATUTOM.

DIREKTOR TOS-A MORA DA POSEDUJE:

- 1) STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE U OBLASTI DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH NAUKA NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 240 ESPB BODOVA, MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE ILI SPECIJALISTIČKIM STUDIJAMA NA FAKULTETU;

- 2) RADNO ISKUSTVO OD SEDAM GODINA, OD ČEGA NAJMANJE PET GODINA NA RUKOVODEĆIM POSLOVIMA;
- 3) AKTIVNO ZNANJE STRANOG JEZIKA KOJI JE OBUHVAĆEN NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE PROSVETE.

Član 38.

~~Za teritoriju autonomne pokrajine može se osnovati turistička organizacija autonomne pokrajine koja:~~

- ~~1) donosi godišnji program i planove promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;~~
- ~~2) koordinira aktivnosti privrednih i drugih subjekata u vezi sa promocijom turizma na teritoriji autonomne pokrajine;~~
- ~~3) prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti;~~
- ~~4) obezbeđuje informativno-propagandni materijal kojim se promovišu turističke vrednosti autonomne pokrajine (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.);~~
- ~~5) preduzima druge aktivnosti kojima se obezbeđuje uspešno sprovođenje promocije turizma.~~

ZA TERITORIJU AUTONOMNE POKRAJINE MOŽE SE OSNOVATI TURISTIČKA ORGANIZACIJA AUTONOMNE POKRAJINE KOJA:

- 1) DONOSI GODIŠNJI PROGRAM I PLANOVE PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI U SKLADU SA STRATEGIJSKIM MARKETING PLANOM, PLANOVIMA I PROGRAMIMA TOS-A;
- 2) KOORDINIRA AKTIVNOSTI PRIVREDNIH I DRUGIH SUBJEKATA U VEZI SA PROMOCIJOM TURIZMA NA TERITORIJI AUTONOMNE POKRAJINE I PROGRAMIMA EDUKACIJE I USAVRŠAVANJA VEŠTINA ZAPOSLENIH U TURIZMU;
- 3) PRIKUPLJA SVE VRSTE TURISTIČKIH INFORMACIJA RADI OBAVEŠTAVANJA JAVNOSTI;
- 4) OBEZBEĐUJE INFORMATIVNO-PROPAGANDNI MATERIJAL KOJIM SE PROMIVIŠU TURISTIČKE VREDNOSTI AUTONOMNE POKRAJINE (ŠTAMPANE PUBLIKACIJE, AUDIO I VIDEO PROMOTIVNI MATERIJAL, ON LINE SREDSTVA PROMOCIJE - INTERNET PREZENTACIJA, DRUŠTVENE MREŽE I PRATEĆE DIGITALNE AKTIVNOSTI, SUVENIRI ITD.);
- 5) PREDUZIMA AKTIVNOSTI NA IZRADI, UČEŠĆU U IZRADI I REALIZACIJI DOMAĆIH I MEĐUNARODNIH PROJEKATA IZ OBLASTI TURIZMA
- 6) PREDUZIMA DRUGE AKTIVNOSTI U SKLADU SA ZAKONOM, OSNIVAČKIM AKTOM I STATUTOM.

DIREKTOR TURISTIČKE ORGANIZACIJE AUTONOMNE POKRAJINE MORA DA POSEDUJE:

- 1) STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE IZ POLJA DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH NAUKA NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 240 ESPB BODOVA, MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE ILI SPECIJALISTIČKIM STUDIJAMA NA FAKULTETU;
- 2) RADNO ISKUSTVO OD SEDAM GODINA, OD ČEGA NAJMANJE PET GODINA NA RUKOVODEĆIM POSLOVIMA;
- 3) AKTIVNO ZNANJE STRANOG JEZIKA KOJI JE OBUHVAĆEN NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE PROSVETE.

ORGANI TURISTIČKE ORGANIZACIJE AUTONOMNE POKRAJINE JESU: UPRAVNI ODBOR, NADZORNI ODBOR I DIREKTOR.

U POGLEDU BROJA ČLANOVA I POSLOVA UPRAVNOG I NADZORNOG ODBORA, KAO I POSLOVA DIREKTORA TURISTIČKE ORGANIZACIJE AUTONOMNE POKRAJINE SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE ČL. 35, 36. I 37. OVOG ZAKONA.

Član 39.

~~Za teritoriju jedinice lokalne samouprave može se osnovati turistička organizacija ili obavljanje tih poslova poveriti drugom pravnom licu.~~

~~Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave obavlja poslove:~~

- ~~1) promocije turizma jedinice lokalne samouprave;~~
- ~~2) koordiniranja aktivnosti i saradnje između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno deluju na unapređenju i promociji turizma;~~
- ~~3) donošenja godišnjeg programa i plana promotivnih aktivnosti u skladu sa Stratejskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;~~
- ~~4) obezbeđivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.), a u saradnji sa nadležnim organima obezbeđivanja turističke signalizacije;~~
- ~~5) prikupljanja i objavljivanja informacija o celokupnoj turističkoj ponudi na svojoj teritoriji, kao i druge poslove od značaja za promociju turizma;~~
- ~~6) organizovanja i učešća u organizaciji turističkih, naučnih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija;~~
- ~~7) organizovanja turističko-informativnih centara (za prihvatanje turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informisanja turista, upoznavanje turista sa kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih organa sa pritužbama turista i dr.);~~
- ~~8) posredovanja u pružanju usluga u domaćoj radinosti;~~
- ~~9) podsticanja realizacije programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora;~~
- ~~10) druge aktivnosti kojima se obezbeđuje uspešno sprovođenje promocije turizma.~~

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE MOŽE OSNOVATI TURISTIČKU ORGANIZACIJU ILI OBAVLJANJE TIH POSLOVA POVERITI DRUGOM PRAVNOM LICU.

PRAVNO LICE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE BITI POSTOJEĆA JAVNA SLUŽBA ILI PRIVREDNO DRUŠTVO, ODNOSNO PRAVNO LICE KOJE JE OSNOVANO ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI U OBLASTI TURIZMA.

TURISTIČKA ORGANIZACIJA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE OBAVLJA POSLOVE:

- 1) PROMOCIJE I RAZVOJA TURIZMA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE;
- 2) KOORDINIRANJA AKTIVNOSTI I SARADNJE IZMEĐU PRIVREDNIH I DRUGIH SUBJEKATA U TURIZMU KOJI NEPOSREDNO I POSREDNO DELUJU NA UNAPREĐENJU RAZVOJA I PROMOCIJI TURIZMA I NA PROGRAMIMA EDUKACIJE I USAVRŠAVANJA VEŠTINA ZAPOSLENIH U TURIZMU;
- 3) DONOŠENJA GODIŠNJEG PROGRAMA I PLANA PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI U SKLADU SA STRATEGIJSKIM MARKETING PLANOM, PLANOVIMA I PROGRAMIMA TOS-A;
- 4) OBEZBEĐIVANJA I UNAPREĐIVANJE INFORMATIVNO-PROPAGANDNOG MATERIJALA KOJIM SE PROMIVIŠU TURISTIČKE VREDNOSTI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ŠTAMPANE PUBLIKACIJE, AUDIO I VIDEO PROMOTIVNI MATERIJAL, ON LINE SREDSTVA PROMOCIJE - INTERNET

PREZENTACIJA, DRUŠTVENE MREŽE I PRATEĆE DIGITALNE AKTIVNOSTI, SUVENIRI ITD);

5) PRIKUPLJANJA I OBJAVLJIVANJA INFORMACIJA O CELOKUPNOJ TURISTIČKOJ PONUDI NA SVOJOJ TERITORIJI, KAO I DRUGE POSLOVE OD ZNAČAJA ZA PROMOCIJU TURIZMA;

6) ORGANIZOVANJA I UČEŠĆA U ORGANIZACIJI TURISTIČKIH, NAUČNIH, STRUČNIH, SPORTSKIH, KULTURNIH I DRUGIH SKUPOVA I MANIFESTACIJA;

7) ORGANIZOVANJA TURISTIČKO-INFORMATIVNIH CENTARA (ZA PRIHVAT TURISTA, PRUŽANJE BESPLATNIH INFORMACIJA TURISTIMA, PRIKUPLJANJE PODATAKA ZA POTREBE INFORMISANJA TURISTA, UPOZNAVANJE TURISTA SA KVALITETOM TURISTIČKE PONUDE, UPOZNAVANJE NADLEŽNIH ORGANA SA PRITUŽBAMA TURISTA I DR);

8) UPRAVLJAČA TURISTIČKOG PROSTORA;

9) POSREDOVANJA U PRUŽANJU USLUGA U DOMAĆOJ RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU;

10) PODSTICANJA REALIZACIJE PROGRAMA IZGRADNJE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE I UREĐENJA PROSTORA;

11) IZRADU, UČEŠĆA U IZRADI, KAO I REALIZACIJE DOMAĆIH I MEĐUNARODNIH PROJEKATA IZ OBLASTI TURIZMA;

12) PRIPREME I PRIKUPLJANJA PODATAKA, SASTAVLJANJE UPITNIKA, ANALIZA I DRUGIH INFORMACIJA;

13) DRUGE AKTIVNOSTI U SKLADU SA ZAKONOM, OSNIVAČKIM AKTOM I STATUTOM.

DIREKTOR TURISTIČKE ORGANIZACIJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE MORA DA POSEDUJE:

1) STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE U OBLASTI DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH NAUKA NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 240 ESPB BODOVA, MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE ILI SPECIJALISTIČKIM STUDIJAMA NA FAKULTETU;

2) RADNO ISKUSTVO OD ČETIRI GODINE, OD ČEGA NAJMANJE DVE GODINE NA RUKOVODEĆIM POSLOVIMA;

3) AKTIVNO ZNANJE STRANOG JEZIKA KOJI JE OBUHVAĆEN NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE PROSVETE.

ORGANI TURISTIČKE ORGANIZACIJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE JESU: UPRAVNI ODBOR, NADZORNI ODBOR I DIREKTOR.

U POGLEDU BROJA ČLANOVA I POSLOVA UPRAVNOG I NADZORNOG ODBORA, KAO I POSLOVA DIREKTORA TURISTIČKE ORGANIZACIJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE ČL. 35, 36. I 37. OVOG ZAKONA.

TURISTIČKA ORGANIZACIJA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE DUŽNA JE DA NA ZAHTEV MINISTARSTVA I TOS – A U ROKU OD 15 DANA DOSTAVI TRAŽENE PODATKE, UPITNIKE, ANALIZE I DRUGE INFORMACIJE IZ STAVA 4. TAČKA 12) OVOG ČLANA.

VLADA BLIŽE UREĐUJE USLOVE I KRITERIJUME ZA OSNIVANJE TURISTIČKE ORGANIZACIJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, KAO I USLOVE POD KOJIMA SE POSLOVI IZ STAVA 3. OVOG ČLANA MOGU POVERITI DRUGOM PRAVNOM LICU.

Član 41.

~~Turističke atrakcije kao i sadržaji turističke ponude, obeležavaju se odgovarajućim simbolima i znacima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).~~

~~Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.~~

~~Ministar propisuje sadržinu i način isticanja turističke signalizacije.~~

TURISTIČKE ATRAKCIJE KAO I SADRŽAJI TURISTIČKE PONUDE, OBELEŽAVAJU SE ODGOVARAJUĆIM SIMBOLIMA I ZNACIMA (U DALJEM TEKSTU: TURISTIČKA SIGNALIZACIJA).

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE STARA SE O MESTU POSTAVLJANJA I NAČINU ISTICANJA TURISTIČKE SIGNALIZACIJE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I ZAKONOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJE SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA.

MINISTAR PROPISUJE SADRŽINU, USLOVE I NAČIN ISTICANJA TURISTIČKE SIGNALIZACIJE.

Član 42.

~~Turistička agencija obavlja delatnost radi sticanja dobiti, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.~~

~~Ako privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik i ne obavlja delatnost turističke agencije kao pretežnu delatnost, dužno je da obrazuje i u odgovarajućem registru registruje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta ili da na drugi način obrazuje odgovarajuću organizacionu jedinicu koja se evidentira u Registru turizma.~~

~~Ako turistička agencija obavlja delatnost van sedišta, dužna je da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.~~

~~Lica iz st. 2. i 3. ovog člana mogu u svom poslovnom imenu ili nazivu ogranka, poslovnog sedišta ili organizacione jedinice da koriste naziv turistička agencija ili slične nazive uobičajene u turističkom prometu.~~

TURISTIČKA AGENCIJA OBAVLJA DELATNOST ORGANIZOVANJA, PONUDE, PRODAJE I REALIZOVANJA TURISTIČKIH PUTOVANJA, IZLETA I PRUŽANJE DRUGIH USLUGA UOBIČAJENIH U TURISTIČKOM PROMETU, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU OVOG ZAKONA.

DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE DA OBAVLJA PRIVREDNO DRUŠTVO, DRUGO PRAVNO LICE, PREDUZETNIK ILI OGRANAK STRANOG PRAVNOG LICA, AKO JE REGISTROVANO U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU.

UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DUŽNO JE DA TU DELATNOST UPIŠE U ODGOVARAJUĆI REGISTAR.

PREDUZETNIK NE MOŽE DA OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA U PERIODU PREKIDA OBAVLJANJA DELATNOSTI.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA OBAVLJA TURISTIČKU DELATNOST U SEDIŠTU, ALI NE KAO PRETEŽNU DELATNOST, DUŽNO JE DA ZA DELATNOST TURISTIČKE AGENCIJE OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA OBAVLJA DELATNOST TURISTIČKE AGENCIJE VAN SEDIŠTA, DUŽNO JE DA ZA TU DELATNOST U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

Član 43.

Turistička agencija obavlja poslove:

- 1) organizovanja i realizovanja turističkih putovanja u zemlji i u inostranstvu;
- 1a) organizovanja i realizovanja putovanja učenika i studenata u inostranstvo radi učenja stranog jezika ili stručnog usavršavanja sa mogućnošću obavljanja privremenih i povremenih poslova;
- 1B) PONUDE I PRODAJE TURISTIČKA PUTOVANJA IZ TAČ. 1) I 1A);
- 2) ponude, prodaje i posredovanja u prodaji turističkih putovanja;
- 3) prihvata i prevoza putnika (transfer, transport);
- 4) organizovanja izleta, turističkih razgledanja, zabavnih programa i slično, kao i posredovanja u organizovanju skupova, sajmova, manifestacija i sportskih priredbi;
- 5) pružanja, odnosno, posredovanja u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratilaca, lokalnih turističkih vodiča i turističkih animatora;
- 6) pribavljanja putnih isprava, rezervacije i prodaje putnih karata u ime i za račun domaćih i stranih prevoznika;
- 7) rezervacije i prodaje turističkih, ugostiteljskih i drugih usluga vezanih za putovanje i boravak putnika;
- 8) posredovanja u pružanju usluga smeštaja i ishrane u objektima domaće radinosti i seoskog turizma;
- 9) posredovanja u prodaji specifičnih turističkih usluga;
- 10) posredovanja u iznajmljivanju vozila turistima i putnicima;
- 11) rezervacije i prodaje karata za sportske, kulturne i druge priredbe i manifestacije, zastupanja u osiguranju putnika i prtljaga u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, prodaje turističkih publikacija i drugo;
- 12) zamene strane valute (menjačke poslove);
- 13) druge poslove uobičajene u turističkom prometu.

Član 45.

~~Turistička agencija je dužna da:~~

- ~~1) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika;~~
 - ~~2) angažuje tokom celog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za turističku grupu, a po prevoznom sredstvu kojim se obavlja usluga prevoza;~~
 - ~~3) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja i drugu prateću dokumentaciju;~~
 - ~~4) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja;~~
 - ~~5) na ulazu u sedište vidno istakne poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog posebnog prostora, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;~~
 - ~~6) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost turističkih agencija mora biti istaknuto na vidnom mestu rešenje o registraciji odnosno uverenje o evidenciji u Registru turizma;~~
 - ~~7) objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cena;~~
 - ~~8) izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojima se potvrđuje prijem uplate;~~
 - ~~9) svaku promenu registrovanog podatka o ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta prijavi odgovarajućem registru i Registru turizma u roku od 15 dana.~~
- Ministar propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora iz stava 1. tačka 3) ovog člana i evidencije prodatih turističkih putovanja.

TURISTIČKA AGENCIJA JE DUŽNA DA:

- 1) NA ULAZU U SEDIŠTE VIDNO ISTAKNE POSLOVNO IME A NA ULAZU U OGRANAK, ODNOSNO IZDVOJENI POSEBAN PROSTOR POSLOVNO IME, SEDIŠTE I NAZIV ILI OZNAKU OGRANKA, ODNOSNO IZDVOJENOG POSEBNOG PROSTORA;
- 2) NA ULAZU U SEDIŠTE, OGRANAK, ODNOSNO IZDVOJENI POSEBAN PROSTOR ISTAKNE RADNO VREME I DA SE U SVOM POSLOVANJU PRIDRŽAVA ISTAKNUTOG RADNOG VREMENA;
- 3) U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA U KOM OBAVLJA DELATNOST TURISTIČKIH AGENCIJA MORA DA DRŽI REŠENJE O REGISTRACIJI;
- 4) SVAKU PROMENU REGISTROVANOG PODATKA O SEDIŠTU I OGRANKU, ODNOSNO PROSTORU VAN POSLOVNOG SEDIŠTA PRIJAVI ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I REGISTRU TURIZMA U ROKU OD 15 DANA.
- 5) NUDI I PRODAJE PROGRAME PUTOVANJA KOJI SU PRIPREMLJENI NA OSNOVU ZAKLJUČENOG UGOVORA SA TREĆIM LICIMA KOJIMA JE POVERIO IZVRŠENJE USLUGA IZ TOG PROGRAMA PUTOVANJA;
- 6) KAO ORGANIZATOR PUTOVANJA, U SLUČAJU DA JE OTKAZALA PUTOVANJE, PUTNICIMA U ROKU, IZ ČLANA 57. STAV.4., IZVRŠI POVRAĆAJ UPLAĆENIH SREDSTAVA;
- 7) OBEZBEDI SMEŠTAJ PUTNIKA ZA SVE VREME TRAJANJA UGOVORENOG PUTOVANJA;
- 8) OBEZBEDI POVRATAK PUTNIKA NA ODREDIŠTE;
- 9) SE STARA DA PUTNICI NE BUDU NEOPRAVDANO ZADRŽANI NA PUTOVANJU DUŽE NEGO ŠTO JE PREDVIĐENO PROGRAMOM PUTOVANJA;
- 10) ANGAŽUJE TOKOM CELOG PUTOVANJA NAJMANJE JEDNOG TURISTIČKOG PRATIOCA ILI TURISTIČKOG VODIČA ZA TURISTIČKU GRUPU, A PO PREVOZNOG SREDSTVU KOJIM SE OBAVLJA USLUGA PREVOZA;
- 11) ANGAŽUJE PREDSTAVNIKA NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI, AKO NA DESTINACIJI NISU ANGAŽOVANA LICA IZ TAČKE 10) OVOG ČLANA,
- 12) ZA PRUŽANJE USLUGE TURISTIČKOG VODIČA, TURISTIČKOG PRATIOCA ILI LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA, ANGAŽUJE LICE KOJE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 94. STAV 1. I 98. STAV 1;
- 13) DA ZA PREDSTAVNIKA NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI ANGAŽUJE LICE KOJE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 99. OVOG ZAKONA;
- 14) OBJAVI USLOVE, SADRŽAJ I CENU SVAKE POJEDINAČNE USLUGE (VIZIRANJE, REZERVACIJE, IZLETI I OSTALO) KOJU PRUŽA I PRIDRŽAVA SE TIH USLOVA, SADRŽAJA I CENA;
- 15) IZDA POTVRDU O PUTOVANJU, PROPISANI RAČUN, KARTU ILI DRUGI DOKUMENT SA BROJEM KOJIM SE POTVRĐUJE PRIJEM UPLATE;
- 16) EVIDENTIRA NA PROPISAN NAČIN UGOVORE ZAKLJUČENE SA TREĆIM LICIMA KOJIMA JE POVERENO IZVRŠENJE USLUGA IZ PROGRAMA PUTOVANJA, UGOVORE O POSREDOVANJU, DRUGE UGOVORE U VEZI SA OBAVLJANJEM TURISTIČKE DELATNOSTI I DRUGU PRATEĆU DOKUMENTACIJU;
- 17) DNEVNO VODI EVIDENCIJU PRODATIH TURISTIČKIH PUTOVANJA NA PROPISAN NAČIN;
- 18) SKRAĆENICE DMC I PCO KORISTI POD PROPISANIM USLOVIMA;
- 19) U SVIM POSLOVIMA POSTUPA SA PAŽNJOŠĆU DOBROG PRIVREDNIKA. UGOVORI I DOKUMENTACIJA IZ STAVA 1. TAČKA 16) OVOG ČLANA MORAJU BITI NA SRPSKOM JEZIKU. IZUZETNO OD STAVA 2. OVOG ČLANA UGOVORI I DOKUMENTACIJA MOGU BITI NA STRANOM JEZIKU, ALI JE TURISTIČKA AGENCIJA DUŽNA DA OBEZBEDI NJIHOV PREVOD, OVEREN OD STRANE OVLAŠĆENOG LICA.

TURISTIČKA AGENCIJA KOJA STAVLJA NA RASPOLAGANJE BROŠURU DUŽNA JE DA JASNO I PRECIZNO U BROŠURI NAVEDA SVE PODATKE IZ ČLANA 56. STAV 6. OVOG ZAKONA.

ODREDBE OVOG ČLANA I ČL. 56. I 57. OVOG ZAKONA U DELU PROGRAMA PUTOVANJA, NJEGOVE ORGANIZACIJE I REALIZACIJE, OTKAZA, REKLAMACIJE I EVIDENCIJE I DRUGO ODOSE SE I NA IZLETE.

MINISTAR PROPISUJE OBLIK, SADRŽINU I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE UGOVORA IZ STAVA 1. TAČKA 16) OVOG ČLANA I EVIDENCIJE PRODATIH TURISTIČKIH PUTOVANJA.

MINISTAR PROPISUJE BLIŽE USLOVE I KRITERIJUME KOJE TREBA DA ISPUNI DESTINACIJSKA MENADŽMENT KOMPANIJA (DMC) I PROFESIONALNI ORGANIZATOR KONGRESA (PCO), NAČIN RADA, ORGANIZOVANJA, KAO I USLOVE I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA KORIŠĆENJE SKRAĆENICA DMC I PCO.

Član 46.

~~Sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečije zaštite, kao i druga udruženja i organizacije, mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike, u skladu sa svojim statutom, organizovati turističko putovanje ili izlet, bez svrhe sticanja dobiti.~~

~~Turističko putovanje ili izlet iz stava 1. ovog člana ne može se javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obaveštenja članovima odnosno korisnicima.~~

~~Organizacije i ustanove iz stava 1. ovog člana dužne su da svako turističko putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije tri radna dana pre otpočinjanja putovanja.~~

SINDIKALNE ORGANIZACIJE, UDRUŽENJA PENZIONERA, FERIJALNE, STUDENTSKE, IZVIĐAČKE I PLANINARSKA ORGANIZACIJE I USTANOVE SOCIJALNE I DEČJE ZAŠTITE, KAO I DRUGA UDRUŽENJA I ORGANIZACIJE (U DALJEM TEKSTU: ORGANIZACIJE), MOGU SAMO ZA SVOJE ČLANOVE, ODNOSNO KORISNIKE, U SKLADU SA SVOJIM STATUTOM, ORGANIZOVATI TURISTIČKO PUTOVANJE ILI IZLET (U DALJEM TEKSTU: PUTOVANJE), BEZ SVRHE STICANJA DOBITI.

ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA UTVRDE GODIŠNJI PLAN PUTOVANJA (U DALJEM TEKSTU: PLAN PUTOVANJA) I DOSTAVE GA TURISTIČKOJ INSPEKCIJI, U ROKU OD SEDAM DANA, OD DANA USVAJANJA .

PLAN PUTOVANJA KOJI NIJE DOSTAVLJEN TURISTIČKOJ INSPEKCIJI SMATRAĆE SE KAO DA NIJE NI DONET.

PLAN PUTOVANJA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA AKTOM USVAJA NADLEŽNI ORGANIZACIJE, UTVRĐEN STATUTOM.

ORGANIZACIJE KOJE SU UTVRDIRILE PLAN PUTOVANJA DUŽNE SU DA ISTOVREMENO SA PLANOM PUTOVANJA DOSTAVE TURISTIČKOJ INSPEKCIJI OSNIVAČKI AKT I STATUT, PODATKE O BROJU ČLANOVA, DOKAZ O UPISU U ODGOVARAJUĆI REGISTAR, ODNOSNO EVIDENCIJU, KAO I AKT IZ STAVA 4. OVOG ČLANA.

U SLUČAJU PROMENE PLANA PUTOVANJA ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA NOVI PLAN PUTOVANJA DOSTAVE TURISTIČKOJ INSPEKCIJI NAJKASNIJE PET DANA OD DANA NJEGOVOG USVAJANJA,

U SLUČAJU PROMENE DOKUMENATA I PODATAKA IZ STAVA 5. OVOG ČLANA ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA NOVA DOKUMENTA I PODATKE DOSTAVE TURISTIČKOJ INSPEKCIJI NAJKASNIJE PET DANA OD DANA NASTANKA PROMENE

PUTOVANJE SE NE MOŽE JAVNO OGLAŠAVATI I REKLAMIRATI, OSIM DAVANJA OBAVEŠTENJA ČLANOVIMA ODNOSNO KORISNICIMA.

ORGANIZACIJE MOGU DA REALIZUJU SAMO ONA PUTOVANJA KOJA SU PREDVIĐENA PLANOM PUTOVANJA I KOJIMA SE OSTVARUJU CILJEVI UTVRĐENI OSNIVAČKIM AKTOM, ODNOSNO STATUTOM.

ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA SVAKO PUTOVANJE PRIJAVE TURISTIČKOJ INSPEKCIJI, NAJKASNIJE PET RADNIH DANA PRE OTPOČINJANJA PUTOVANJA.

UZ PRIJAVU IZ STAVA 10. OVOG ČLANA ORGANIZACIJE SU U OBAVEZI DA DOSTAVI PROGRAM PUTOVANJA SA BITNIM ELEMENTIMA IZ ČLANA 56. STAV 6. OVOG ZAKONA, SPISAK PUTNIKA SA DOKAZOM O ČLANSTVU I DR.

ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA VODE EVIDENCIJU UGOVORA I PODATAKA IZ UGOVORA ZAKLJUČENIH SA TREĆIM LICIMA KOJIMA JE POVERENO IZVRŠENJE USLUGA PREVOZA, SMEŠTAJA, USLUGA TURISTIČKIH PROFESIJA I DRUGIH USLUGA IZ PROGRAMA PUTOVANJA, NA NAČIN PROPISAN ČLANOM 45 ST.2 I 3.

ORGANIZACIJE SU DUŽNE DA ZA SVAKO PUTOVANJE VODE I EVIDENCIJU KOJA NAROČITO SADRŽI:

- 1) PODATKE O PUTNIKU (IME, PREZIME, BROJ ČLANSKE KARTE SA DATUMOM IZDAVANJA I DR.);
- 2) MESTO, DATUM I VREME POČETKA I ZAVRŠETKA PUTOVANJA, OPIS ODREDIŠTA PUTOVANJA I PERIODE BORAVKA SA DATUMIMA;
- 3) PODATKE O VRSTI PREVOZA I SVOJSTVIMA PREVOZNOG SREDSTVA KOJE SE KORISTI;
- 4) PODATKE O SMEŠTAJNOM OBJEKTU (VRSTA I NAZIV, LOKACIJA I KATEGORIJA PREMA VAŽEĆIM PROPISIMA ZEMLJE U KOJOJ SE OBJEKAT NALAZI I SADRŽAJE KOJE OBJEKAT IMA);
- 5) PODATKE O BROJU NOĆENJA, VRSTI I BROJU USLUGA I UKUPNOM BROJU DANA PUTOVANJA;
- 6) UKUPNU CENU I USLUGE KOJE SU OBUHVAĆENE TOM CENOM;
- 7) IZNOS TAKSE I NAKNADE KOJE SE ODOSE NA ODREĐENE USLUGE, A KOJE NISU UKLJUČENE U CENU PUTOVANJA;
- 8) NAČIN I DINAMIKU PLAĆANJA PUTOVANJA;
- 9) CILJ I SVRHU PUTOVANJA, USAGLAŠENI SA AKTOM O OSNIVANJU, ODNOSNO STATUTOM.

EVIDENCIJE IZ ST. 12. I 13. OVOG ČLANA VODE SE PO NAČELIMA UREDNOSTI I TAČNOSTI, NA NAČIN KOJI NE DOZVOLJAVA BRISANJE UNETIH PODATAKA I KOJIM SE OMOGUĆAVA UVID U PODATKE PO HRONOLOŠKOM REDU.

PUTOVANJE KOJE NIJE U PLANU PUTOVANJA ILI PODACI O PUTOVANJU NISU EVIDENTIRANI NA NAČIN IZ ST. 12. I 13. OVOG ČLANA, A IMA ELEMENTE TURISTIČKOG PUTOVANJA U SMISLU OVOG ZAKONA SMATRAĆE SE TURISTIČKIM PUTOVANJEM, ZA ČIJE JE ORGANIZOVANJE I REALIZOVANJE POTREBNA LICENCA IZ ČLANA 51. OVOG ZAKONA.

Član 50.

Turistička agencija mora da ima u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom neposredno nudi na prodaju i prodaje turistička putovanja jedno zaposleno lice, sa punim radnim vremenom, u svojstvu rukovodioca.

Lice iz stava 1. ovog člana mora da:

- 1) zna srpski jezik;
- 2) poznaje jedan strani jezik;
- ~~3) ima najmanje višu stručnu spremu turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera, odnosno osnovne akademske studije za rad kod organizatora putovanja;~~
- 3) IMA NAJMANJE VIŠU STRUČNU SPREMU, ODNOSNO STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 180 ESPB BODOVA, OSNOVNIM STRUKOVNIM STUDIJAMA,

ODNOSNO NA STUDIJAMA U TRAJANJU DO TRI GODINE, ZA RAD KOD ORGANIZATORA PUTOVANJA;

4) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smjera za rad kod posrednika;

5) ima radno iskustvo u turističkoj delatnosti u trajanju od:

(1) tri godine za rad kod organizatora putovanja;

(2) jednu godinu za rad kod posrednika.

Zaposlena lica koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i da poznaju najmanje jedan strani jezik.

Član 52.

Licenca se izdaje ~~organizatoru putovanja~~ PRIVREDNOM DRUŠTVU, DRUGOM PRAVNOM LICU, PREDUZETNIKU ILI OGRANKU STRANOG PRAVNOG LICA:

1) koji ima zaposleno najmanje jedno lice koje ispunjava uslove iz člana 50. stav 2. ovog zakona;

2) koji se ne nalazi u postupku stečaja ILI LIKVIDACIJE;

3) kome U PRETHODNIH 36 MESECI nije bila oduzeta licenca;

4) čiji osnivači ili lica koja nakon osnivanja pristupe privrednom društvu nisu fizička lica kojima je kao preduzetnicima oduzeta licenca, odnosno koja su direktno ili indirektno imala kontrolno učešće u kapitalu privrednog društva kome je oduzeta licenca;

5) kome nije izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti, za vreme dok zabrana traje, niti je odgovornom licu izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja delatnosti, poziva i dužnosti;

6) koji ~~ima propisanu polisu osiguranja ili garanciju banke za slučaj insolventnosti, kao i propisanu polisu osiguranja, garanciju banke ili deponovana sredstva radi naknade štete putniku nastale neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem ugovornih obaveza (u daljem tekstu: garancija putovanja).~~

6) KOJI IMA PROPISANU GARANCIJU PUTOVANJA ZA SLUČAJ INSOLVENTNOSTI, I RADI NAKNADE ŠTETE PUTNIKU NASTALE NEISPUNJENJEM, DELIMIČNIM ISPUNJENJEM ILI NEUREDNIH ISPUNJENJEM UGOVORNIH OBAVEZA (U DALJEM TEKSTU: GARANCIJA PUTOVANJA).

Član 55.

Licenca se oduzima organizatoru putovanja ako:

1) u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove iz člana 52. ovog zakona;

2) nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora ili protivno ugovoru sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja (prevoz, broj ležajeva u određenom objektu i drugo);

3) otkáže putovanje i putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;

4) ne obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja;

5) ne obezbedi povratak putnika ili su putnici neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;

6) nastupe teže posledice po zdravlje putnika zbog propusta organizatora putovanja.

~~Licenca se oduzima rešenjem koje donosi ministar i koje se dostavlja Registru turizma.~~

~~Na osnovu rešenja iz stava 2. ovog člana, Registrator turizma briše organizatora putovanja iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.~~

~~Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je.~~

~~Nakon oduzimanja licence organizator putovanja može da realizuje samo prethodno ugovorena putovanja.~~

LICENCA SE ODUZIMA ORGANIZATORU PUTOVANJA AKO:

- 1) U PERIODU VAŽENJA LICENCE PRESTANE DA ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 52. TAČ. 2), 5) I 6);
- 2) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 45. STAV 1. TAČ. 5) DO 8);
- 3) NASTUPE TEŽE POSLEDICE PO ZDRAVLJE PUTNIKA ZBOG PROPUSTA ORGANIZATORA PUTOVANJA.

LICENCA SE ODUZIMA REŠENJEM KOJE DONOSI MINISTAR I KOJE SE DOSTAVLJA REGISTRU TURIZMA.

NA OSNOVU REŠENJA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA, REGISTRATOR TURIZMA BRIŠE ORGANIZATORA PUTOVANJA IZ REGISTRA TURIZMA BEZ DONOŠENJA POSEBNOG AKTA.

REŠENJE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA KONAČNO JE.

NAKON ODUZIMANJA LICENCE ORGANIZATOR PUTOVANJA MOŽE DA REALIZUJE SAMO PRETHODNO PRODATA I UGOVORENA PUTOVANJA AKO JE ZA TA PUTOVANJA OBEZBEĐENA PROPISANA GARANCIJA I AKO SE PUTNIK PISANIM PUTEM SA TIM SAGLASI.

Član 56.

Organizator putovanja je dužan da utvrdi opšte uslove putovanja i da izradi program putovanja, u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj), u skladu sa zakonom.

~~Organizator putovanja je dužan da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja.~~

ORGANIZATOR PUTOVANJA JE ODGOVORAN ZA REALIZACIJU PUTOVANJA I DUŽAN JE DA SE PRIDRŽAVA OPŠTIH USLOVA PUTOVANJA I PROGRAMA PUTOVANJA.

Opšti uslovi putovanja se utvrđuju u skladu sa ovim zakonom, a na pitanja koja nisu posebno uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Opštim uslovima putovanja uređuju se prava i obaveze organizatora putovanja i prava i obaveze putnika i naročito sadrže:

- 1) pravo organizatora putovanja na naknadu učinjenih troškova ako je putnik odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vreme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, njegovo pravo na naknadu učinjenih troškova kada je putnik obezbedio odgovarajuću zamenu ili je zamenu našao sam organizator, kao i odgovornost organizatora putovanja kada izvršenje usluga poveri trećim licima;
- 2) prava putnika za slučaj otkaza putovanja;
- 3) uslove za izmenu ugovorene cene putovanja;
- 4) podatke o garancijama putovanja, odnosno informacije o osiguranim slučajevima i instrumentima obezbeđenja, kao i načinu njihovog aktiviranja;
- 5) postupak, rokove i obaveze organizatora putovanja u vezi sa reklamacijom putnika zbog otkaza putovanja, neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja.

Tekst opštih uslova putovanja, PROGRAM PUTOVANJA I POTVRDA O PUTOVANJU, mora da bude štampan slovima i brojevima koji su jednake veličine ali ne manjim od STANDARDNE veličine 12, a podaci iz stava 4. tačka 4) ovog člana posebno uokvireni.

Program putovanja sadrži:

- 1) naziv organizatora putovanja, poslovno ime i sedište;
- 2) broj licence;
- 3) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;
- 4) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;

- 5) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima);
- 6) podatke o smeštajnoj jedinici (soba, apartman, studio) opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike;
- 6A) PODATKE O BROJU NOĆENJA, VRSTI I BROJU USLUGA I UKUPNOM BROJU DANA TURISTIČKOG PUTOVANJA;
- 7) broj, vrstu, karakteristike i način usluživanja obroka;
- 8) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom;
- 9) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično);
- 10) način i dinamiku plaćanja putovanja;
- 11) posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);
- 12) minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obaveštavanje putnika za slučaj otkazivanja.

Organizator putovanja dužan je da opšte uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju. Putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem opštih uslova putovanja i programa putovanja I POTVRDE O PUTOVANJU.

Na izdavanje potvrde o putovanju primenjuju se opšte odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

POTVRDA O PUTOVANJU MORA DA SADRŽI PODATKE O GARANCIJI PUTOVANJA SA PODACIMA POTREBNIM ZA NJENO AKTIVIRANJE, KAO I PODATKE O LICU OVLAŠĆENOM ZA PRIJEM REKLAMACIJA ZA VREME TRAJANJA TURISTIČKOG PUTOVANJA (IME I PREZIME, KONTAKT TELEFON, E-MAIL ADRESA I DR.).

ORGANIZATOR PUTOVANJA DUŽAN JE DA ZA SVE VREME TRAJANJA TURISTIČKOG PUTOVANJA OMOGUĆI PUTNIKU JEDNOSTAVAN I PRISTUPAČAN NAČIN OBRAĆANJA LICU OVLAŠĆENOM ZA PRIJEM REKLAMACIJA.

ORGANIZATOR PUTOVANJA MOŽE DA PRODAJE TURISTIČKO PUTOVANJE PREKO POSREDNIKA SA KOJIM IMA ZAKLJUČEN UGOVOR O POSREDOVANJU.

Član 57.

U slučaju otkaza putovanja od strane organizatora putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati uplaćena sredstva za otkazano putovanje.

U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik ~~stavi prigovor~~ IZJAVIO REKLAMACIJU u roku od MESEC DANA OD DANA NASTANKA NEPRAVILNOSTI ILI osam dana od dana završetka putovanja.

ORGANIZATOR PUTOVANJA JE DUŽAN DA BEZ ODLAGANJA OTKLONI SVAKO Odstupanje OD UGOVORENOG TURISTIČKOG PUTOVANJA, ODNOSNO DA NAJKASNIJE U ROKU OD OSAM DANA OD DANA PRIJEMA REKLAMACIJE PISANIM ILI ELEKTRONSKIM PUTEM ODGOVORI PUTNIKU NA IZJAVLJENU REKLAMACIJU.

Organizator putovanja dužan je da vrati sredstva iz st 1. i 2. ovog člana, u roku određenom opštim uslovima putovanja, odnosno programom putovanja, koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkaza putovanja, odnosno od dana podnošenja ~~esnevanog prigovora~~ OSNOVANE REKLAMACIJE putnika.

Član 58.

~~Posrednik koji nudi na prodaju i prodaje turističko putovanje organizatora putovanja dužan je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kome nastupa, broj licence organizatora putovanja i da putniku uruči neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju, program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja.~~

~~Posrednik nudi i prodaje samo turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim ima zaključen posrednički ugovor o putovanju.~~

~~Posrednik je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja.~~

~~Posrednik je dužan da se evidentira u Registru turizma i da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost ima istaknuto na vidnom mestu rešenje o upisu u odgovarajućem registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma.~~

PRE OTOPOČINJANJA OBAVLJANJA DELATNOSTI POSREDNIK JE DUŽAN DA SE REGISTRUJE U REGISTAR TURIZMA.

NA ZAHTEV PRIVREDNOG DRUŠTVA, DRUGOG PRAVNOG LICA, PREDUZETNIKA ILI OGRANKA STRANOG PRAVNOG LICA REGISTRATOR TURIZMA IZDAJE REŠENJE O REGISTRACIJI U REGISTAR TURIZMA, KOJE NAROČITO SADRŽI: PUNO POSLOVNO IME, MATIČNI BROJ I SEDIŠTE.

REGISTROVANI PODACI SE OBJAVLJUJU NA INTERNET STRANICI AGENCIJE ZA PRIVREDNE REGISTRE ISTOG DANA KADA JE DONETO REŠENJE O REGISTRACIJI.

POSREDNIK JE DUŽAN DA U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA U KOM OBAVLJA DELATNOST DRŽI REŠENJE O UPISU U ODGOVARAJUĆI REGISTAR, KAO I REŠENJE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA.

POSREDNIK KOJI NUDI NA PRODAJU I PRODAJE TURISTIČKO PUTOVANJE ORGANIZATORA PUTOVANJA DUŽAN JE DA U PROGRAMU PUTOVANJA I POTVRDI O PUTOVANJU NAZNAČI SVOJSTVO U KOME NASTUPA, BROJ LICENCE ORGANIZATORA PUTOVANJA I DA PUTNIKU URUČI NEPOSREDNO ILI ELEKTRONSKIM PUTEM, ISTOVREMENO SA IZDAVANJEM POTVRDE O PUTOVANJU, PROGRAM I OPŠTE USLOVE PUTOVANJA ORGANIZATORA PUTOVANJA.

POSREDNIK NUDI I PRODAJE SAMO TURISTIČKA PUTOVANJA ORGANIZATORA PUTOVANJA SA KOJIM IMA ZAKLJUČEN POSREDNIČKI UGOVOR O PUTOVANJU.

POSREDNIK JE DUŽAN DA NUDI I PRODAJE TURISTIČKA PUTOVANJA POD ISTIM USLOVIMA KAO I ORGANIZATOR PUTOVANJA.

POSREDNIK JE U OBAVEZI DA O PRODATOM TURISTIČKOM PUTOVANJU IZ STAVA 7. OVOG ČLANA, BEZ ODLAGANJA OBAVESTI ORGANIZATORA PUTOVANJA.

OBAVEŠTENJE IZ STAVA 9. OVOG ČLANA SADRŽI PODATKE O PUTNIKU (IME I PREZIME, ADRESA, KONTAKT TELEFON I DR.).

Član 59.

~~Ugostitelj obavlja ugostiteljsku delatnost u ugostiteljskom objektu, van ugostiteljskog objekta i pokretnom ugostiteljskom objektu.~~

~~Ako privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik i ne obavlja ugostiteljsku delatnost kao pretežnu delatnost, dužno je da obrazuje i u odgovarajućem registru registruje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta ili da na drugi način obrazuje odgovarajuću organizacionu jedinicu koja se evidentira u Registru turizma.~~

~~Ako delatnost van sedišta, dužan je da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.~~

~~Pojedine ugostiteljske usluge mogu pružati i fizička lica, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.~~

UGOSTITELJ OBAVLJA DELATNOST PRUŽANJA USLUGA SMEŠTAJA, PRIPREMANJA I USLUŽIVANJA HRANE, PIĆA I NAPITAKA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU OVOG ZAKONA.

DELATNOST IZ STAVA 1 OVOG ČLANA MOŽE DA OBAVLJA PRIVREDNO DRUŠTVO, DRUGO PRAVNO LICE, PREDUZETNIK, OGRANAK STRANOG PRAVNOG LICA AKO JE REGISTROVANO U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU.

UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1 OVOG ČLANA DUŽNO JE DA TU DELATNOST UPIŠE U ODGOVARAJUĆI REGISTAR.

PREDUZETNIK NE MOŽE DA OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA U PERIODU PREKIDA OBAVLJANJA DELATNOSTI.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U SEDIŠTU, ALI NE KAO PRETEŽNU DELATNOST, DUŽNO JE DA ZA TU DELATNOST OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST VAN SEDIŠTA, DUŽNO JE DA ZA TU DELATNOST U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

POJEDINE UGOSTITELJSKE USLUGE MOGU PRUŽATI I FIZIČKA LICA, POD USLOVIMA PROPISANIM OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU OVOG ZAKONA.

Član 62.

Ugostitelj je dužan da:

1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu ugostiteljskog objekta ~~kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju~~ PREMA PRETEŽNOJ VRSTI USLUGA KOJE SE U NJEMU PRUŽAJU;

1A) NA ULAZU U UGOSTITELJSKI OBJEKAT VIDNO ISTAKNE RADNO VREME I DA SE U SVOM POSLOVANJU PRIDRŽAVA PROPISANOG RADNOG VREMENA;

2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenog rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

3) se evidentira u Registru turizma i da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja ugostiteljsku delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;

4) u ugostiteljskom objektu održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim MINIMALNO TEHNIČKIM I SANITARNO-HIGIJENSKIM USLOVIMA, KAO I standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i, A KOD OBJEKATA IZ ČLANA 68. ST. 1. I 6. OVOG ZAKONA kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

6) istakne cene smeštaja, pansiona i polupansiona, iznos boravišne takse u svakoj sobi i na recepciji, kao i da istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima koji

moraju biti dostupni korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka i na svakom mestu gde se korisnici uslužuju;

7) se pridržava istaknutih, odnosno NA DRUGOM MESTU objavljenih cena;

8) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

9) utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga omogući uvid u te normative, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini i ~~kvalitetu~~ prema tim normativima;

10) u ugostiteljskom objektu za smeštaj vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno NA PROPISAN NAČIN;

11) utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda istakne u svim smeštajnim jedinicama;

11A) DA PRUŽANJE UGOSTITELJSKE USLUGE NE USLOVLJAVA PRUŽANJEM DRUGE USLUGE, ODNOSNO NEKIM DRUGIM USLOVOM KOJI JE KORISNIK USLUGA DUŽAN DA ISPUNI;

12) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Kada ugostitelj posluje u objektu koji je zaštićeno kulturno dobro, podatke iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana može postaviti unutar objekta ili na nekom drugom prikladnom mestu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje oblik, sadržinu, mesto i način vođenja evidencije gostiju u ugostiteljskom objektu za smeštaj.

Član 67.

Prema vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu pružaju, ugostiteljski objekti mogu biti:

1) ugostiteljski objekat za smeštaj;

2) ugostiteljski objekat za ishranu i piće;

~~3) catering objekat.~~

U ugostiteljskom objektu za smeštaj pružaju se usluge smeštaja, ishrane i pića i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu ili samo usluge smeštaja (u vrsti ugostiteljskog objekta: hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, hostel, prenočište, odmaralište, kuća, apartman, soba, seosko turističko domaćinstvo, lovačka vila, kuća ili koliba i drugi objekti za pružanje usluga smeštaja).

U ugostiteljskom objektu za pružanje usluga ishrane i pića pripremaju se i uslužuju topla i hladna jela i napici, toče i služe alkoholna i bezalkoholna pića (u vrsti ugostiteljskog objekta: restoran, kafana, bar, objekat brze hrane, KETERING OBJEKAT, pokretni objekat i drugi objekti).

~~U catering objektu se priprema hrana, piće i napici, po utvrđenim standardima radi usluživanja i potrošnje na drugom mestu.~~

~~Poslovno ime, firma i drugi naziv, kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu objekta koji se razvrstava u kategoriju.~~

POSLOVNO IME, FIRMA I DRUGI NAZIV, NAZIV OGRANKA, PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA ILI ODGOVARAJUĆA ORGANIZACIONA JEDINICA KAO I OZNAKA PRUŽAOCA UGOSTITELJSKIH USLUGA NE MOŽE DA SADRŽI REČI KOJE UKAZUJU NA VRSTU UGOSTITELJSKOG OBJEKTA KOJI SE RAZVRSTAVA U KATEGORIJU, OSIM KADA JE KATEGORIZACIJA VEĆ IZVRŠENA, NITI VIŠE OD JEDNE VRSTE UGOSTITELJSKOG OBJEKTA KOJI SE NE RAZVRSTAVA U KATEGORIJU.

~~Ugostiteljski objekat ima vidljivo istaknutu oznaku vrste objekta prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju.~~

Član 68.

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp razvrstavaju se u kategorije, u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Ugostiteljski objekat vrste hotel I TURISTIČKO NASELJE može se razvrstati u podvrstu i po posebnim standardima koji se u njemu pružaju.

Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta iz st. 1. i 2. ovog člana u kategoriju odnosno podvrstu podnosi ugostitelj ministarstvu.

Razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju odnosno u podvrstu vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Ugostiteljski objekti ZA SMEŠTAJ vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo, razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na zahtev ugostitelja ~~odnosno fizičkog lica~~ donosi rešenje kojim se ugostiteljski objekat iz stava 6. ovog člana razvrstava u kategoriju, koje važi tri godine od dana izdavanja.

Poslove iz stava 7. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju iz st. 3. i 7. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

Troškove postupka razvrstavanja ugostiteljskog objekta u kategorije snosi ugostitelj. Fizičko lice može pružati usluge smeštaja i ishrane trećim licima u kući, apartmanu, sobi i seoskom turističkom domaćinstvu na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 7. ovog člana može se u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalba ministru.

~~Konačno rešenje iz stava 7. ovog člana dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.~~

NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE DUŽAN JE DA U ELEKTRONSKOJ FORMI KVARTALNO DOSTAVLJA MINISTARSTVU I REGISTRU TURIZMA EVIDENCIJU KONAČNIH REŠENJE IZ STAVA 7. OVOG ČLANA.

Ministar propisuje standarde za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz st. 1, 2. i 6. ovog člana, koji naročito sadrže: standarde za pojedine vrste tih objekata; posebne standarde; kategorije i način sticanja i promene kategorije ugostiteljskog objekta.

Vlada bliže propisuje vrstu i visinu troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije iz stava 10. ovog člana, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine.

Član 70.

Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 68. stav 1. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja.

~~Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel i motel mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno osnovne akademske studije znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog staža u ugostiteljstvu.~~

RUKOVODILAC OBJEKTA U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU VRSTE HOTEL, PODVRSTE HOTEL I MOTEL MORA DA IMA NAJMANJE VIŠU STRUČNU SPREMU, ODNOSNO STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 180 ESPB BODOVA, OSNOVNIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA STUDIJAMA U TRAJANJU DO TRI GODINE IZ POLJA DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIH NAUKA, AKTIVNO ZNANJE JEDNOG STRANOG JEZIKA I TRI GODINE RADNOG ISKUSTVA U UGOSTITELJSTVU.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje, PANSION i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog ~~staža~~ ISKUSTVA u ugostiteljstvu.

U ugostiteljskom objektu vrste hotel, PODVRSTE HOTEL i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.

Ako ugostitelj preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz st. 2. i 3. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.

Član 72.

~~Fizičko lice može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja obroka u kući, apartmanu i sobi čiji je vlasnik u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.~~

UGOSTITELJ MOŽE DA PRUŽA TURISTIMA UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA, PRIPREMANJA I USLUŽIVANJE ISHRANE I PIĆA U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU DOMAĆE RADINOSTI (KUĆA, APARTMAN I SOBA).

DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE DA OBAVLJA LICE IZ ČLANA 59. ST. 2. I 7.

LICE IZ STAVA 2 OVOG ČLANA DUŽNO JE DA PRE OTPOČINJANJA OBAVLJANJA DELATNOSTI U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI PRIBAVI AKT KOJIM SE OBJEKAT DOMAĆE RADINOSTI RAZVRSTAVA U ODGOVARAJUĆU KATEGORIJU.

FIZIČKO LICE MOŽE DA PRUŽA TURISTIMA UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA, PRIPREMANJA I USLUŽIVANJA OBROKA U KUĆI, APARTMANU I SOBI ČIJI JE VLASNIK U OBJEKTIMA SMEŠTAJNIH KAPACITETA DO 30 LEŽAJEVA.

FIZIČKO LICE JE DUŽNO DA DNEVNO I UREDNO PRIJAVLJUJE GOSTA, ODNOSNO PRUŽENE USLUGE LOKALNOJ TURISTIČKOJ ORGANIZACIJI, TURISTIČKOJ AGENCIJI, PRIVREDNOM SUBJEKTU ILI DRUGOM PRAVNOM LICU IZ ČLANA 74 STAV 1. OVOG ZAKONA, SA KOJIM IMA ZAKLJUČEN UGOVOR.

LOKALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA, TURISTIČKA AGENCIJA, PRIVREDNI SUBJEKT ILI DRUGO PRAVNOM LICE IZ ČLANA 74. STAV 1. OVOG ZAKONA, SA KOJIM FIZIČKO LICE IMA ZAKLJUČEN UGOVOR, DUŽNA JE DA ZA PRIJAVLJENE GOSTE I PRUŽENU USLUGU IZDA PROPISAN RAČUN.

Član 76.

~~Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane i pića u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva, a organizovanoj turističkoj grupi do 50 turista koja ne koristi usluge smeštaja, samo ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića.~~

~~Fizičko lice iz stava 1. ovog člana može da pruža usluge pripremanja, usluživanja hrane i pića koje je pretežno sam proizveo.~~

~~Fizičko lice iz stava 1. ovog člana, mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja. Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu moraju da ispunjavaju minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da budu kategorisani~~

UGOSTITELJ MOŽE DA PRUŽA TURISTIMA UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA, PRIPREMANJA I USLUŽIVANJE ISHRANE I PIĆA U OBJEKTU SEOSKOG TURISTIČKOG DOMAĆINSTVA.

DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE DA OBAVLJA LICE IZ ČLANA 59. ST. 2. I 7. OVOG ZAKONA.

LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA DUŽNO JE DA PRE OTPOČINJANJA OBAVLJANJA DELATNOSTI U SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU PRIBAVI AKT KOJIM SE SEOSKO TURISTIČKO DOMAĆINSTVO RAZVRSTAVA U ODGOVARAJUĆU KATEGORIJU.

FIZIČKO LICE KOJE PRUŽA UGOSTITELJSKE USLUGE U SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU MOŽE DA PRUŽA TURISTIMA UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA, PRIPREMANJA I USLUŽIVANJA HRANE I PIĆA U OBJEKTIMA SMEŠTAJNIH KAPACITETA DO 30 LEŽAJEVA.

FIZIČKO LICE IZ STAVA 4. OVOG ČLANA MOŽE DA PRUŽA UGOSTITELJSKE USLUGE PRIPREMANJA I USLUŽIVANJA HRANE I PIĆA, OD NAMIRNICA I NAPITAKA KOJE JE PRETEŽNO SAM PROIZVEO I ORGANIZOVANOJ TURISTIČKOJ GRUPI DO 50 TURISTA KOJA NE KORISTI USLUGE SMEŠTAJA.

FIZIČKO LICE IZ STAVA 4. OVOG ČLANA MORA DA ISPUNJAVA ZDRAVSTVENE USLOVE I REDOVNO OBAVLJA ZDRAVSTVENE PREGLEDE, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ZAŠTITA ZDRAVLJA.

OBJEKTI U KOJIMA SE PRUŽAJU UGOSTITELJSKE USLUGE U SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU MORAJU DA ISPUNJAVAJU MINIMALNE TEHNIČKE I SANITARNO-HIGIJENSKE USLOVE I DA SE PROSTORIJE I OPREMA ODRŽAVAJU, A USLUGE PRUŽAJU PREMA PROPISANIM STANDARDIMA ZA KATEGORIJU KOJA JE ODREĐENA REŠENJEM NADLEŽNOG ORGANA.

FIZIČKO LICE IZ STAVA 4. OVOG ČLANA MOŽE U OKVIRU SEOSKOG TURISTIČKOG DOMAĆINSTVA, DA PRUŽA UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA NA OTVORENOM U PRIVREMENO POSTAVLJENOJ OPREMI ZA KAMPOVANJE, DO 20 KAMP PARCELA, ZA NAJVIŠE 30 GOSTIJU.

PROSTOR, ODNOSNO ZEMLJIŠTE IZ STAVA 8. OVOG ČLANA MORA DA ISPUNJAVA PROPISANE MINIMALNE TEHNIČKE I SANITARNO-HIGIJENSKE USLOVE.

FIZIČKO LICE IZ STAVA 4. OVOG ČLANA DUŽNO JE DA DNEVNO I UREDNO PRIJAVLJUJE GOSTA, ODNOSNO PRUŽENU USLUGU LOKALNOJ TURISTIČKOJ ORGANIZACIJI, TURISTIČKOJ AGENCIJI, PRIVREDNOM SUBJEKTU ILI DRUGOM PRAVNOM LICU IZ ČLANA 77. STAV 1. OVOG ZAKONA, SA KOJIM IMA ZAKLJUČEN UGOVOR.

LOKALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA, TURISTIČKA AGENCIJA, PRIVREDNI SUBJEKT ILI DRUGO PRAVNO LICE IZ ČLANA 77. STAV 1. OVOG ZAKONA, SA KOJIM FIZIČKO LICE IMA ZAKLJUČEN UGOVOR, DUŽNA JE DA ZA PRIJAVLJENE GOSTE I PRUŽENU USLUGU IZDA PROPISAN RAČUN.

Član 80.

~~Nautičku delatnost obavlja privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica (u daljem tekstu: pružalac nautičkih usluga) koje se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.~~

~~Ako pružalac nautičkih usluga ne obavlja nautičku delatnost kao pretežnu delatnost, dužan je da obrazuje i u odgovarajućem registru registruje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta ili da na drugi način obrazuje odgovarajuću organizacionu jedinicu koja se evidentira u Registru turizma.~~

~~Ako pružalac nautičkih usluga obavlja delatnost van sedišta, dužan je da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor~~

~~van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.~~

NAUTIČKA DELATNOST PRUŽANJA USLUGA U PRIHVATNIM I PLOVNIM OBJEKTIMA NAUTIČKOG TURIZMA, KAO I PRUŽANJE DRUGIH USLUGA ZA POTREBE NAUTIČKOG TURIZMA OBAVLJA SE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU OVOG ZAKONA.

DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE DA OBAVLJA PRIVREDNO DRUŠTVO, DRUGO PRAVNO LICE, PREDUZETNIK ILI OGRANAK STRANOG PRAVNOG LICA, AKO JE REGISTROVANO U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU.

UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DUŽNO JE DA TU DELATNOST UPIŠE U ODGOVARAJUĆI REGISTAR.

PREDUZETNIK NE MOŽE DA OBAVLJA DELATNOST IZ STAVA 1. OVOG ČLANA U PERIODU PREKIDA OBAVLJANJA DELATNOSTI.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA IMA REGISTROVANU NAUTIČKU DELATNOST U SEDIŠTU, ALI NE KAO PRETEŽNU DELATNOST, DUŽNO JE DA ZA NAUTIČKU DELATNOST OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

AKO LICE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA NUDI I PRODAJE NAUTIČKE USLUGE VAN SEDIŠTA, DUŽAN JE DA ZA TU DELATNOST U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

NA OBAVLJANJE NAUTIČKE DELATNOSTI NA DELU PROSTORA KOJI ISTOVREMENO PREDSTAVLJA PODRUČJE ZAŠTIĆENOG PRIRODNOG PODRUČJA PRIMENJUJE SE REŽIM ZAŠTITE U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE ZAŠTITA PRIRODE.

Član 82.

Usluge nautičkog turizma jesu: prihvati; snabdevanje; čuvanje; iznajmljivanje; održavanje i popravka plovnih objekata nautičkog turizma; ~~organizovanje sportskih motonautičkih aktivnosti na vodi i turističkih krstarenja;~~ pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma.

Član 89.

Objekti lovnog turizma jesu objekti za smeštaj lovaca.

Usluge smeštaja i ishrane mogu koristiti i druga lica samo ukoliko su u pratnji lovaca, s tim što pružalac lovnoturističkih usluga tim licima ne može pružati ostale usluge lovnog turizma iz člana 90.

Prema vrsti usluga koje pružaju objekti lovnog turizma mogu biti:

- 1) lovačka koliba;
- 2) lovačka kuća;
- 2A) LOVAČKI DOM;
- 3) lovačka vila.

~~Pružalac lovnoturističkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovnog turizma - lovačka vila pribavi akt kojim se taj objekat razvrstava u odgovarajuću kategoriju.~~

LOVAČKA VILA, KAO OBJEKAT LOVNOG TURIZMA RAZVRSTAVA SE U KATEGORIJU U SKLADU SA STANDARDIMA PROPISANIM ZA TU VRSTU OBJEKATA I PRUŽALAC LOVNOTURISTIČKIH USLUGA JE DUŽAN DA PRE OTOPOČINJANJA OBAVLJANJA LOVNOTURISTIČKE DELATNOSTI U OBJEKTU LOVNOG TURIZMA - LOVAČKA VILA PRIBAVI AKT KOJIM SE TAJ OBJEKAT RAZVRSTAVA U ODGOVARAJUĆU KATEGORIJU.

Zahtev za razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju podnosi pružalac lovnoturističkih usluga ministarstvu.

Razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 6. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma.

Na promenu pružaoca lovnoturističkih usluga i kategorije objekta lovnog turizma, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st. 2, 3, 4. i 5. i člana 71. ovog zakona.

Poslovno ime, firma i drugi naziv, kao i oznaka pružaoca lovnoturističkih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu objekta koji se razvrstava u kategoriju.

Zahtev za razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju iz stava 5. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

~~1.1. Usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča~~

1.1. USLUGE TURISTIČKOG VODIČA, LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA, TURISTIČKOG PRATIOCA, TURISTIČKOG ANIMATORA I PREDSTAVNIKA NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI

Član 94.

~~Turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator, pri pružanju usluga moraju da imaju kod sebe odgovarajuću legitimaciju i da nose propisanu oznaku.~~

~~Turistički vodič i turistički pratilac mora da:~~

- ~~1) ima državljanstvo Republike Srbije;~~
- ~~2) zna srpski jezik;~~
- ~~3) ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije;~~
- ~~4) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;~~
- ~~5) poznaje jedan strani jezik;~~
- ~~6) ima položen stručni ispit za turističkog vodiča odnosno turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.~~

~~Lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca.~~

~~Stručni ispit iz stava 2. tačka 6) ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar.~~

~~Troškove polaganja praktičnog dela ispita snosi lice koje polaže stručni ispit.~~

~~Ministarstvo izdaje uverenje o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju i oznaku.~~

~~Uverenje iz stava 7. ovog člana dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja.~~

~~Turistički animator mora da:~~

- ~~1) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;~~
- ~~2) zna srpski jezik;~~
- ~~3) poznaje jedan strani jezik.~~

TURISTIČKI VODIČ I TURISTIČKI PRATILAC MORA DA IMA POLOŽEN STRUČNI ISPIT ZA TURISTIČKOG VODIČA I TURISTIČKOG PRATIOCA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

TURISTIČKI VODIČ I TURISTIČKI PRATILAC MORA DA:

- 1) IMA SREDNJE OBRAZOVANJE U ČETVOROGODIŠNJEM TRAJANJU;**
- 2) AKTIVNO ZNA JEDAN STRANI JEZIK.**

LICE KOJE IMA POLOŽEN STRUČNI ISPIT ZA TURISTIČKOG VODIČA MOŽE DA OBAVLJA I POSLOVE TURISTIČKOG PRATIOCA.

TURISTIČKIM VODIČEM I TURISTIČKIM PRATIOCEM, U SMISLU OVOGA ZAKONA, SMATRA SE I DRŽAVLJANIN DRŽAVE ČLANICE EVROPSKE UNIJE I

EVROPSKOG EKONOMSKOG PROSTORA KOJI ISPUNJAVA USLOVE ZA TURISTIČKOG VODIČA I TURISTIČKOG PRATIOCA PROPISANE OVIM ZAKONOM.

TURISTIČKI VODIČ I TURISTIČKI PRATILAC PRI PRUŽANJU USLUGA MORA DA IMA KOD SEBE VAŽEĆU LEGITIMACIJU I DA JE NOSI NA PROPISAN NAČIN..

STRUČNI ISPIT ZA TURISTIČKOG VODIČA I TURISTIČKOG PRATIOCA POLAŽE SE PRED KOMISIJOM KOJU OBRAZUJE MINISTAR.

TROŠKOVE POLAGANJA STRUČNOG ISPITA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, KAO I TROŠKOVE IZDAVANJA LICENCE I LEGITIMACIJE SNOSI LICE KOJE POLAŽE STRUČNI ISPIT.

MINISTARSTVO IZDAJE LICENCU O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU ZA TURISTIČKOG VODIČA, ODNOSNO ZA TURISTIČKOG PRATIOCA, KAO I LEGITIMACIJU I OZNAKU.

LICENCA IZ STAVA 8. OVOG ČLANA DOSTAVLJA SE REGISTRU TURIZMA RADI EVIDENTIRANJA.

TURISTIČKI VODIČ MOŽE BITI ZAPOSLEN NA POSLOVIMA RUKOVODIOCA IZ ČLANA 50. STAV 1. OVOG ZAKONA I TO ZA RAD KOD:

1) ORGANIZATORA PUTOVANJA, AKO IMA NAJMANJE VIŠU STRUČNU SPREMU, ODNOSNO STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 180 ESPB BODOVA, OSNOVNIM STRUKOVNIM STUDIJAMA, ODNOSNO NA STUDIJAMA U TRAJANJU DO TRI GODINE I LICENCU TURISTIČKOG VODIČA, U TRAJANJU OD NAJMANJE PET GODINA;

2) POSREDNIKA, AKO IMA NAJMANJE SREDNJE OBRAZOVANJE U ČETVOROGODIŠNJEM TRAJANJU I LICENCU TURISTIČKOG VODIČA, U TRAJANJU OD NAJMANJE TRI GODINE;

TURISTIČKI VODIČ MOŽE DA OBAVLJA DELATNOSTI SAMOSTALNO KAO PREDUZETNIK, ODNOSNO PREKO PRIVREDNOG DRUŠTVA ILI DRUGOG PRAVNOG LICA.

UDRUŽENJE TURISTIČKIH VODIČA MOŽE U IME I ZA RAČUN SVOJIH ČLANOVA POSREDOVATI U PRUŽANJU USLUGA TURISTIČKOG VODIČA UZ OBAVEZU IZDAVANJA RAČUNA KORISNIKU USLUGE.

SREDSTVA OD NAPLAĆENE TAKSE NA IME TROŠKOVA IZ STAVA 7 OVOG ČLANA PRIHOD SU BUDŽETA REPUBLIKE SRBIJE.

Član 95.

~~Usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča na teritoriji Republike Srbije može da pruža samo lice koje ispunjava uslove iz člana 94. st. 2. i 8. i člana 98. stav 1. ovog zakona.~~

~~Turistička agencija je dužna da za pružanje usluga turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 94. st. 2. i 8. i člana 98. stav 1. ovog zakona~~

Član 97.

~~Ministar propisuje program i način polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i oblik i sadržinu legitimacije i oznake turističkog vodiča, turističkog pratioca i turističkog animatora.~~

MINISTAR PROPISUJE PROGRAM, NAČIN I USLOVE POLAGANJA STRUČNOG ISPITA IZ ČLANA 94 STAV 1., VISINU TAKSE ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA, IZDAVANJE LICENCE I LEGITIMACIJE, USLOVE KOJE ČLANOVI

KOMISIJE IZ ČLANA 94 STAV 6. TREBA DA ISPUNE, KAO I IZNOS NAKNADE ZA RAD ČLANOVA KOMISIJE.

MINISTAR PROPISUJE OBLIK I SADRŽINU LICENCE I LEGITIMACIJE TURISTIČKOG VODIČA I TURISTIČKOG PRATIOCA, KAO I NAČIN I USLOVE IZDAVANJA I ROKOVE VAŽENJA.

Član 98.

~~Usluge lokalnog turističkog vodiča može da pruža lice koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 2. ovog zakona i koje ima položen stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, na predlog turističke organizacije opštine, odnosno grada, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva, propisuje program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.~~

~~Troškove polaganja praktičnog dela ispita za lokalnog turističkog vodiča snosi lice koje polaže stručni ispit.~~

~~Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da Registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj) najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.~~

~~Stručni ispit za lokalnog vodiča polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji izdaje uverenje o položenom stručnom ispitu za lokalnog turističkog vodiča, kao i legitimaciju i oznaku.~~

LOKALNI TURISTIČKI VODIČ MORA DA IMA POLOŽEN STRUČNI ISPIT ZA LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA.

STRUČNI ISPIT ZA LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA MOŽE DA POLAŽE LICE KOJE IMA POLOŽEN STRUČNI ISPIT ZA TURISTIČKOG VODIČA.

LOKALNI TURISTIČKI VODIČ MORA DA IMA KOD SEBE VAŽEĆU LEGITIMACIJU I DA NOSI OZNAKU NA PROPISAN NAČIN.

PROGRAM I NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA ZA LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA PROPISUJE NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE ILI VIŠE JEDINICA LOKALNIH SAMOUPRAVA, PO PRETHODNO PRIBAVLJENOM MIŠLJENJU MINISTARSTVA.

STRUČNI ISPIT ZA LOKALNOG VODIČA POLAŽE SE PRED KOMISIJOM KOJU OBRAZUJE NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE KOJI IZDAJE LICENCU O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU ZA LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA, KAO I LEGITIMACIJU I OZNAKU.

TROŠKOVE POLAGANJA STRUČNOG ISPITA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, KAO I TROŠKOVE IZDAVANJA LICENCE I LEGITIMACIJE SNOSI LICE KOJE POLAŽE STRUČNI ISPIT.

NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE PROPISUJE PROGRAM, NAČIN I USLOVE POLAGANJA STRUČNOG ISPITA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, VISINU TAKSE ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA, IZDAVANJE LICENCE, LEGITIMACIJE I OZNAKE, USLOVE KOJE ČLANOVI KOMISIJE IZ STAVA 5. OVOG ČLANA TREBA DA ISPUNE, KAO I IZNOS NAKNADE ZA RAD ČLANOVA KOMISIJE.

NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE PROPISUJE OBLIK I SADRŽINU LICENCE, LEGITIMACIJE I OZNAKE LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA, KAO I NAČIN I USLOVE IZDAVANJA I ROKOVE VAŽENJA.

SREDSTVA OD NAPLAĆENE TAKSE NA IME TROŠKOVA IZ STAVA 7. OVOG ČLANA PRIHOD SU BUDŽETA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.

NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE VODI EVIDENCIJU LOKALNIH TURISTIČKIH VODIČA, KAO POVERENI POSAO I DUŽAN JE DA REGISTRU TURIZMA RADI EVIDENTIRANJA DOSTAVI EVIDENCIJU U

ELEKTRONSKOJ FORMI NAJKASNIJE DO 15. JANUARA ZA PRETHODNU GODINU.

NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE VODI EVIDENCIJU LOKALNIH TURISTIČKIH VODIČA, KAO POVERENI POSAO I DUŽAN JE DA JE DOSTAVI MINISTARSTVU U ELEKTRONSKOJ FORMI U ROKU OD 15 DANA OD DANA IZDAVANJA LICENCE.

Član 99.

~~Lokalni turistički vodič pri obavljanju poslova vodiča mora da ima kod sebe legitimaciju lokalnog turističkog vodiča i da nosi propisanu oznaku lokalnog turističkog vodiča.~~

~~Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu legitimacije i oznake lokalnog turističkog vodiča i utvrđuje visinu troškova polaganja praktičnog dela ispita.~~

TURISTIČKI ANIMATOR I PREDSTAVNIK NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI MORA DA:

- 1) IMA NAJMANJE SREDNJE OBRAZOVANJE U ČETVOROGODIŠNJEM TRAJANJU;
- 2) ZNA SRPSKI JEZIK;

PREDSTAVNIK NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI MORA DA IMA AKTIVNO ZNANJE STRANOG JEZIKA KOJI JE U UPOTREBI NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI.

Član 100.

~~Specifične avanturističke i sportsko-rekreativne usluge u turizmu (skijanje, ronjenje, jedrenje, jahanje, gorsko-planinsko vođenje, rafting, splavarenje, vožnja kanuom i drugim sličnim plovilima, skakanje padobranom, paraglajding, skakanje sa užetom i slično) pružaju stručno osposobljena lica (treneri, instruktori, učitelji i slično) pod uslovima propisanim zakonom.~~

~~Usluge iz stava 1. ovog člana mogu da obavljaju privredna društva i druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja se za obavljanje tih usluga evidentiraju u Registru turizma.~~

Član 101.

~~Uslugama iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.~~

~~Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (*limo service*).~~

~~Vozač iz stava 2. ovog člana mora imati najmanje pet godina vozačkog iskustva i položen odgovarajući stručni ispit.~~

~~Usluge iz st. 1. i 2. ovog člana može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, koje se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.~~

~~Ako pružalac usluga iznajmljivanja vozila ne obavlja delatnost iznajmljivanja vozila kao pretežnu delatnost, dužan je da obrazuje i u odgovarajućem registru registruje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta ili da na drugi način obrazuje odgovarajuću organizacionu jedinicu koja se evidentira u Registru turizma.~~

~~Ako pružalac usluga iznajmljivanja vozila iz stava 1. i 2. ovog člana, obavlja delatnost van sedišta, dužan je da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.~~

USLUGAMA IZNAJMLJIVANJA VOZILA (*RENT-A-CAR*) SMATRA SE IZNAJMLJIVANJE PUTNIČKIH AUTOMOBILA BEZ VOZAČA.

POSEBNA VRSTA IZNAJMLJIVANJA VOZILA JE IZNAJMLJIVANJE PUTNIČKIH AUTOMOBILA SA USLUGAMA VOZAČA (*LIMO SERVICE*).

USLUGE IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA MOŽE DA PRUŽA PRIVREDNO DRUŠTVO, DRUGO PRAVNO LICE, PREDUZETNIK ILI OGRANAK STRANOG PRAVNOG LICA, AKO JE REGISTROVANO U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU.

UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA DELATNOST IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA DUŽNO JE DA TU DELATNOST UPIŠE U ODGOVARAJUĆI REGISTAR.

PREDUZETNIK NE MOŽE DA PRUŽA USLUGE IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA U PERIODU PREKIDA OBAVLJANJA DELATNOSTI.

AKO LICE IZ STAVA 3. OVOG ČLANA IMA REGISTROVANU DELATNOST ZA PRUŽANJE USLUGA IZNAJMLJIVANJA VOZILA U SEDIŠTU, ALI NE KAO PRETEŽNU DELATNOST, DUŽNO JE DA ZA TU DELATNOST OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

AKO LICE IZ STAVA 3. OVOG ČLANA NUDI I PRODAJE USLUGE IZNAJMLJIVANJA VOZILA U PROSTORU VAN SEDIŠTA, DUŽNO JE DA ZA TU DELATNOST U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA, OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, KOJI SE REGISTRUJE U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU I EVIDENTIRA U REGISTRU TURIZMA.

Član 101A

PRUŽALAC USLUGA IZ ČLANA 101. STAV 1. OVOG ZAKONA DUŽAN JE DA:

1) NA ULAZU U PROSTOR U KOME OBAVLJA DELATNOST VIDNO ISTAKNE POSLOVNO IME I SEDIŠTE;

2) NA ULAZU U PROSTOR U KOME OBAVLJA DELATNOST VIDNO ISTAKNE RADNO VREME I DA GA SE PRIDRŽAVA U SVOM POSLOVANJU;

PRUŽALAC USLUGA IZ ČLANA 101. ST. 1. I 2. OVOG ZAKONA DUŽAN JE DA:

1) U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA U KOM OBAVLJA DELATNOST DRŽI REŠENJE O UPISU U ODGOVARAJUĆI REGISTAR I UVERENJE O EVIDENTIRANJU U REGISTRU TURIZMA;

2) U SVAKOM POSLOVNOM PROSTORU, ODNOSNO MESTU POSLOVANJA ISTAKNE CENE USLUGA KOJE PRUŽA I DA SE PRIDRŽAVA ISTAKNUTIH, ODNOSNO OBJAVLJENIH CENA;

3) ZA SVAKU PRUŽENU USLUGU IZDA PROPISAN RAČUN;

4) VODI EVIDENCIJU PRUŽENIH USLUGA;

5) OBAVLJA DELATNOST SA PAŽNJOM DOBROG PRIVREDNIKA.

EVIDENCIJA IZ STAVA 2. TAČKA 4) OVOG ČLANA VODI SE NA DNEVNOM NIVOU, PO NAČELIMA UREDNOSTI I TAČNOSTI, NA NAČIN KOJI NE DOZVOLJAVA BRISANJE UNETIH PODATAKA, KOJIM SE OMOGUĆAVA UVID U PODATKE PO HRONOLOŠKOM REDU I SADRŽI PODATKE O REGISTARSKOM BROJU VOZILA, PODATKE O VOZAČU, PERIODU KORIŠĆENJA VOZILA, PODATKE O KORISNIKU USLUGE I DR.

Član 109.

Sredstva od naplaćene boravišne takse prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja i koriste se za obezbeđivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti i kulturno nasleđe, obezbeđivanje turističke signalizacije i rad turističko-informativnih centara.

SREDSTVA OD NAPLAĆENE BORAVIŠNE TAKSE KORISTE SE I ZA FINANSIRANJE POSLOVA IZ ČLANA 39. OVOG ZAKONA.

Član 114.

~~Vlada na predlog ministarstva posebnim aktom utvrđuje prioritetsnu turističku destinaciju, zone, lokacije i kategorije objekata u mestima za odmor i turističkim mestima u prioritetsnim turističkim destinacijama.~~

~~Privredna društva, preduzetnici, vlasnici i korisnici ugostiteljskog objekta za smeštaj i objekta nautičkog turizma neodgovarajuće namene i kategorije iz stava 1. ovog člana u prioritetsnim turističkim destinacijama dužni su da obezbede kategoriju i namenu objekata u skladu sa aktom Vlade iz stava 1. ovog člana u roku od dve godine od dana stupanja na snagu akta.~~

~~Ako lice iz stava 2. ovog člana ne postupi na način i u roku iz stava 2. ovoga člana, ministar donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u visini od 2.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan naplate.~~

~~Rešenje iz stava 3. ovog člana konačno je.~~

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE KOJA JE PROGLAŠENA ZA TURISTIČKO MESTO I I II KATEGORIJE MOŽE SVOJIM AKTOM DA UTVRDI TURISTIČKE ZONE, TURISTIČKE DESTINACIJE I TURISTIČKE LOKACIJE (U DALJEM TEKSTU: PROSTORNE CELINE).

NA PROSTORNIM CELINAMA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA UGOSTITELJSKI OBJEKAT ZA SMEŠTAJ VRSTE HOTEL I MOTEL MORA DA ISPUNJAVA STANDARDE ZA RAZVRSTAVANJE U ODREĐENU KATEGORIJU, USAGLAŠEN SA AKTOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.

AKT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NAROČITO SADRŽI OPIS PROSTORNIH CELINA, SA UTVRĐENIM GRANICAMA, NAČIN PROCENE USAGLAŠENOSTI, ROKOVE USAGLAŠAVANJA I DRUGE USLOVE KOJE UGOSTITELJSKI OBJEKAT VRSTE HOTEL I MOTEL TREBA DA ISPUNI, VISINU PENALA, NAČIN NAPLATE PENALA, OBVEZNIKA PLAĆANJA I DR.

AKT IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SADRŽI I PROPISANE USLOVE ZA UGOSTITELJSKE OBJEKTE KOJI SE PRVI PUT KATEGORIŠE U VRSTU HOTEL I MOTEL.

AKO OBVEZNIK PLAĆANJA, UTVRĐEN AKTOM IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, NE POSTUPI U PROPISANOM ROK NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE DONOSI REŠENJE KOJIM ZA TO LICE UTVRĐUJE OBAVEZU PLAĆANJA PENALA NA GODIŠNjem NIVOU U PROPISANOJ VISINI.

REŠENJE IZ STAVA 5. OVOG ČLANA KONAČNO JE.

OBAVEZE UTVRĐENE AKTOM IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NE ODOSE SE NA OBJEKTE ZA KOJE JE POKRENUT POSTUPAK PRIVATIZACIJE, SVE DO OKONČANJA TOG POSTUPKA.

Član 115.

~~Akt iz člana 114. stav 1. naročito sadrži popis turističkih lokacija, kao i način procene usaglašenosti kategorisanih ugostiteljskih objekata za smeštaj i objekata nautičkog turizma.~~

~~Sredstva ostvarena od penala su prihod budžeta Republike Srbije.~~

SREDSTVA OD NAPLAĆENIH PENALA IZ ČLANA 114. OVOG ZAKONA PRIHOD SU BUDŽETA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE NA ČIJOJ TERITORIJI SE NALAZI OBJEKAT IZ ČLANA 114. STAVA 2.

SREDSTVA OD NAPLAĆENIH PENALA KORISTE SE ZA FINANSIRANJE AKTIVNOSTI PROPISANIH ČLANOM 109. OVOG ZAKONA.

Član 116.

U pogledu načina utvrđivanja boravišne takse i penala za ~~prioritetne turističke destinacije~~, obračunavanja, zastarelosti, naplate i prinudne naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 117.

~~Registar turizma vodi Agencija za privredne registre.~~

~~U Registru turizma registruju se turističke agencije – organizatori putovanja.~~

~~U Registru turizma evidentiraju se:~~

- ~~1) turističke agencije posrednici;~~
- ~~2) upravljači turističkih mesta;~~
- ~~3) turistička mesta;~~
- ~~4) turističke organizacije;~~
- ~~5) ugostitelji;~~
- ~~6) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti;~~
- ~~7) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti;~~
- ~~8) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima;~~
- ~~9) pružaoci nautičkih usluga;~~
- ~~10) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma;~~
- ~~11) pružaoci lovnoturističkih usluga;~~
- ~~12) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma;~~
- ~~13) turistički vodiči;~~
- ~~14) lokalni turistički vodiči;~~
- ~~15) turistički pratioci;~~
- ~~16) turistički animatori;~~
- ~~17) pružaoci specifičnih avanturističkih i sportsko-rekreativnih usluga u turizmu;~~
- ~~18) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (*limo service*).~~

~~Vrstu, visinu i način plaćanja naknada za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma, određuje Upravni odbor Agencije, uz saglasnost Vlade.~~

~~Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, osim konačnog rešenja iz člana 114. stav 3. ovog zakona, registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.~~

REGISTAR TURIZMA VODI AGENCIJA ZA PRIVREDNE REGISTRE.

U REGISTRU TURIZMA REGISTRUJU SE TURISTIČKE AGENCIJE - ORGANIZATORI PUTOVANJA I TURISTIČKE AGENCIJE - POSREDNICI.

U REGISTRU TURIZMA EVIDENTIRAJU SE:

- 1) UPRAVLJAČI TURISTIČKIH PROSTORA;
- 2) TURISTIČKA MESTA;
- 3) DESTINACIJSKE MENADŽMENT ORGANIZACIJE;
- 4) DESTINACIJSKE MENADŽMENT KOMPANIJE;
- 5) PROFESIONALNI ORGANIZATOR KONGRESA;
- 6) TURISTIČKE ORGANIZACIJE;
- 7) UGOSTITELJI;
- 8) KATEGORISANI I NEKATEGORISANI UGOSTITELJSKI OBJEKTI;
- 9) LICA KOJA PRUŽAJU USLUGE U DOMAĆOJ RADINOSTI;
- 10) LICA KOJA PRUŽAJU USLUGE U SEOSKIM TURISTIČKIM DOMAĆINSTVIMA;
- 11) PRUŽAOCI NAUTIČKIH USLUGA;
- 12) KATEGORISANI I NEKATEGORISANI OBJEKTI NAUTIČKOG TURIZMA;
- 13) PRUŽAOCI LOVNOTURISTIČKIH USLUGA;
- 14) KATEGORISANI I NEKATEGORISANI OBJEKTI LOVNOG TURIZMA;

- 15) TURISTIČKI VODIČI;
- 16) LOKALNI TURISTIČKI VODIČI;
- 17) TURISTIČKI PRATIOCI;
- 18) TURISTIČKI ANIMATORI;
- 19) PRIVREDNI SUBJEKTI KOJI PRUŽAJU USLUGE IZNAJMLJIVANJA VOZILA (RENT-A-CAR) I USLUGE IZNAJMLJIVANJA VOZILA SA USLUGAMA VOZAČA (LIMO SERVICE).

VRSTU, VISINU I NAČIN PLAĆANJA NAKNADA ZA REGISTRACIJU, EVIDENCIJU I DRUGE USLUGE KOJE PRUŽA REGISTAR TURIZMA, ODREĐUJE UPRAVNI ODBOR AGENCIJE ZA PRIVREDNE REGISTRE, UZ SAGLASNOST VLADE.

KONAČNA REŠENJA KOJA DONOSE ORGANI NA OSNOVU OVLAŠĆENJA IZ OVOG ZAKONA REGISTRUJU SE ODNOSNO EVIDENTIRAJU U REGISTRU TURIZMA NA NAČIN PROPISAN OVIM ZAKONOM I DRUGIM PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU OVOG ZAKONA.

PRIKUPLJANJE, DRŽANJE, OBRADA I KORIŠĆENJE PODATAKA O LIČNOSTI, PRAVA LICA I ZAŠTITA PRAVA LICA ČIJI SE PODACI PRIKUPLJAJU I OBRADUJU, OGRANIČENJA ZAŠTITE PODATAKA O LIČNOSTI I OBEZBEĐENJE PODATAKA, U REGISTRU TURIZMA VRŠI SE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM, ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI I ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA.

PODACI KOJI SE UPISUJU U REGISTRU TURIZMA, ZA DOMAĆE FIZIČKO LICE SU LIČNO IME I JMBG, A ZA STRANCA SE UPISUJE LIČNO IME, BROJ PASOŠA I DRŽAVA IZDAVANJA, A AKO JE IZDATA LIČNA KARTA ZA STRANCA, UPISUJE SE I LIČNI BROJ STRANCA.

PODACI KOJI SE UPISUJU U REGISTRU TURIZMA, ZA PRAVNO LICE SU POSLOVNO IME, SEDIŠTE I MATIČNI BROJ, A ZA STRANO PRAVNO LICE UPISUJE SE POSLOVNO IME, SEDIŠTE, BROJ POD KOJIM SE TO PRAVNO LICE VODI U MATIČNOM REGISTRU I NAZIV TOG REGISTRA.”

USLOVI IZ STAVA 6. OVOG ČLANA PRIMENIĆE SE NA OBLIK, SADRŽINU I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE, UGOVORA I DRUGIH PODATAKA IZ ČL. 45, 46, 56, 62, 75, 94, 98, 101A I 119. OVOG ZAKONA.

Član 117a

Ministarstvo vodi evidenciju kategorisanih ugostiteljskih objekata iz člana 68. stav 1. člana 89. stav 4. ovog zakona, kao i objekata nautičkog turizma iz člana 85. stav 1. ovog zakona i dužno je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj)

Ministarstvo vodi evidenciju turističkih vodiča, I turističkih pratilaca i ~~turističkih animatora~~ i dužno je da Registru turizma dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj), najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.

Član 118.

~~Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo.~~

~~Inspekcijски nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora.~~

~~Inspekcijски nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i u objektima, odnosno prostorijama u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smeštaja i ishrane u domaćoj radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.~~

~~Inspekcijски nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.~~

~~Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautička delatnost, a odnosi se na saobraćajno - tehničke uslove objekata nautičkog turizma i na uslove za članove posade plovni objekata nautičkog turizma i delatnost iznajmljivanja vozila, u pogledu ispunjenosti uslova propisanih za vozača, vrši ministarstvo nadležno za poslove infrastrukture preko saobraćajnih inspektora. Inspekcijski nadzor u delu kontrole naplate i uplate boravišne takse iz čl. 106. i 108. ovog zakona vrši i jedinica lokalne samouprave preko inspektora nadležnih za kontrolu izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave. Sanitarni inspektori, inspektori za zaštitu životne sredine i saobraćajni inspektori imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspekcijskog nadzora iz st. 3, 4. i 5. ovog člana.~~

NADZOR NAD PRIMENOM ODREDBA OVOG ZAKONA I PROPISA DONETIH NA OSNOVU OVOG ZAKONA VRŠI MINISTARSTVO.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA VRŠI MINISTARSTVO PREKO TURISTIČKIH INSPEKTORA.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA U DELU ISPUNJENOSTI SANITARNO-HIGIJENSKIH I ZDRAVSTVENIH USLOVA U OBJEKTIMA U KOJIMA SE OBAVLJA UGOSTITELJSKA DELATNOST, KAO I U OBJEKTIMA, ODNOSNO PROSTORIJAMA U KOJIMA SE PRUŽAJU UGOSTITELJSKE USLUGE SMEŠTAJA I ISHRANE U DOMAĆOJ RADINOSTI I SEOSKIM TURISTIČKIM DOMAĆINSTVIMA VRŠI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA PREKO SANITARNIH INSPEKTORA.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA U DELU KOJIM SE UREĐUJE ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE VRŠI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE PREKO INSPEKTORA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA U DELU KOJIM SE UREĐUJE NAUČKA DELATNOST, A ODNOSI SE NA SAOBRAĆAJNO - TEHNIČKE USLOVE OBJEKATA NAUČKOG TURIZMA I NA USLOVE ZA ČLANOVE POSADE PLOVNIH OBJEKATA NAUČKOG TURIZMA, KAO I U DELU KOJIM SE UREĐUJE DELATNOST IZNAJMLJIVANJA VOZILA, A ODNOSI SE NA ISPUNJENOST USLOVA PROPISANIH ZA VOZILA KOJA SU PREDMET IZNAJMLJIVANJA, VRŠI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA PREKO SAOBRAĆAJNIH INSPEKTORA.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA U DELU KOJIM SE UREĐUJE LOVNOTURISTIČKA DELATNOST, A ODNOSI SE NA ORGANIZOVANJE LOVA, VRŠI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE LOVSTVA PREKO LOVNIH INSPEKTORA.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PRIMENOM OVOG ZAKONA VRŠI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE PREKO OVLAŠĆENIH INSPEKTORA U DELU KOJIM SE UREĐUJE:

- 1) OBAVLJANJE UGOSTITELJSKE DELATNOSTI U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU, ZA KOJE NIJE IZDATO REŠENJE O RAZVRSTAVANJU U KATEGORIJU, NIJE ZAKLJUČEN UGOVOR IZ ČLANA 74. STAV 1. I ČLANA 77. STAV 1. OVOG ZAKONA ILI GOSTI NISU EVIDENTIRANI, ODNOSNO PRIJAVLJENI U SKLADU SA OVIM ZAKONOM;
- 2) ISPUNJENOSTI MINIMALNO TEHNIČKIH USLOVA U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU, KAO I U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU VRSTE HOSTEL;
- 3) ISTICANJE I PRIDRŽAVANJE PROPISANOG RADNOG VREMENA U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU;
- 4) NAPLATA I UPLATA BORAVIŠNE TAKSE;
- 5) PROVERA ISPUNJENOST USLOVA I ROKOVA USAGLAŠENOSTI UGOSTITELJSKIH OBJEKATA SA AKTOM IZ ČLANA 114. OVOG ZAKONA.

POSLOVE IZ STAVA 7. OVOG ČLANA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE OBAVLJA KAO POVERENI POSAO.

SANITARNI INSPEKTORI, LOVNI INSPEKTORI, INSPEKTORI ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE, SAOBRAĆAJNI INSPEKTORI I INSPEKTORI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE IMAJU PRAVA, DUŽNOSTI I OVLAŠĆENJA TURISTIČKOG INSPEKTORA UTVRĐENA OVIM ZAKONOM KOJA SE ODOSE NA NJIHOVU OBLAST INSPEKCIJSKOG NADZORA.

Član 120.

~~U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da:~~

- ~~1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;~~
- ~~1a) vrši proveru tačnosti podataka iz zahteva za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju u pogledu ispunjenosti uslova;~~
- ~~2) vrši proveru pružanja usluga u objektima u pogledu pridržavanja propisanih standarda za odobrenu kategoriju;~~
- ~~3) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;~~
- ~~4) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;~~
- ~~5) vrši proveru naplate i uplate boravišne takse iz člana 103. i 105. ovog zakona;~~
- ~~6) (brisana)~~
- ~~7) pokreće postupak o utvrđivanju obaveze plaćanja penala iz člana 114. stav 3. ovog zakona.~~

U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA TURISTIČKI INSPEKTOR IMA PRAVO I DUŽNOST DA:

- 1) PROVERAVA DA LI SU ISPUNJENI PROPISANI USLOVI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI I PRUŽANJE USLUGA UREĐENIH OVIM ZAKONOM;
- 2) PROVERAVA TAČNOST PODATAKA IZ ZAHTEVA ZA RAZVRSTAVANJE UGOSTITELJSKOG OBJEKTA U KATEGORIJU U POGLEDU ISPUNJENOSTI USLOVA;
- 3) PROVERAVA PRUŽANJE USLUGA U UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA U POGLEDU PRIDRŽAVANJA PROPISANIH STANDARDA ZA ODOBRENU KATEGORIJU;
- 4) UTVRĐUJE IDENTITET ZAPOSLENIH KOD PRIVREDNIH DRUŠTAVA, PREDUZETNIKA ILI OGRANKA DRUGOG DOMAĆEG ILI STRANOG PRAVNOG LICA, KAO I FIZIČKIH LICA KOJA OBAVLJAJU DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE UREĐENE OVIM ZAKONOM UVIDOM U LIČNU ISPRAVU ILI DRUGU JAVNU ISPRAVU SA FOTOGRAFIJOM;
- 5) PREGLEDA PROSTORIJE U KOJIMA SE OBAVLJA DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE, UGOVORE, EVIDENCIJE, ISPRAVE I DRUGU DOKUMENTACIJU POTREBNU ZA UTVRĐIVANJE ZAKONITOSTI POSLOVANJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA, PREDUZETNIKA ILI OGRANKA DRUGOG DOMAĆEG ILI STRANOG PRAVNOG LICA, KAO I FIZIČKIH LICA KOJA OBAVLJAJU DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE UREĐENE OVIM ZAKONOM;
- 6) VRŠI UVID U PERIODIČNI IZVEŠTAJ ZA ODREĐENI PERIOD I PRESEK STANJA FISKALNE KASE;
- 7) ZAHTEVA SUDSKI NALOG ZA PRETRES STAMBENOG ILI PRATEĆEG PROSTORA KOD SAZNAJJA DA SE U TOM PROSTORU OBAVLJA DELATNOST

ILI PRUŽA USLUGA U SLUČAJU KADA SE VLASNIK ILI KORISNIK PROTIVI VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA;

8) ZAHTEVA ASISTENCIJU POLICIJE, ODNOSNO KOMUNALNE POLICIJE, AKO OSNOVANO PROCENI DA JE TO POTREBNO PREMA PRILIKAMA ODREĐENOG SLUČAJA;

9) OSTVARUJE NADZOR NAD RADOM UGOSTITELJSKIH OBJEKTA AKO JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NIJE ORGANIZOVALA OBAVLJANJE POSLOVA IZ INSPEKCIJSKOG NADZORA KOJI SU IM POVERENI;

10) PREDUZME I DRUGE PROPISANE MERE PREDVIĐENE ZAKONOM.

1A) PRAVA I DUŽNOSTI OVLAŠĆENOG INSPEKTORA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

ČLAN 120A.

U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA OVLAŠĆENI INSPEKTOR JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE IMA PRAVO I DUŽNOST DA:

1) PROVERAVA DA LI SU ISPUNJENI PROPISANI USLOVI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI I PRUŽANJE USLUGA UREĐENIH OVIM ZAKONOM;

2) UTVRĐUJE IDENTITET ZAPOSLENIH KOD PRIVREDNIH DRUŠTAVA, PREDUZETNIKA, DRUGOG PRAVNOG LICA ILI STRANOG PRAVNOG LICA, KOJA OBAVLJAJU DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE UREĐENE OVIM ZAKONOM, UVIDOM U LIČNU ISPRAVU ILI DRUGU JAVNU ISPRAVU SA FOTOGRAFIJOM;

3) UTVRĐUJE IDENTITET LICA KOJE OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU UVIDOM U LIČNU ISPRAVU ILI DRUGU JAVNU ISPRAVU SA FOTOGRAFIJOM;

4) PREGLEDA PROSTORIJE U KOJIMA SE OBAVLJA DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE, UGOVORE, EVIDENCIJE, ISPRAVE I DRUGU DOKUMENTACIJU POTREBNU ZA UTVRĐIVANJE ZAKONITOSTI POSLOVANJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA, PREDUZETNIKA ILI OGRANKA DRUGOG DOMAĆEG ILI STRANOG PRAVNOG LICA, KAO I FIZIČKIH LICA KOJA OBAVLJAJU DELATNOST I PRUŽAJU USLUGE UREĐENE OVIM ZAKONOM;

5) VRŠI UVID U UGOVORE IZ ČLANA 74. STAV 1. I ČLANA 77. STAV 1. OVOG ZAKONA;

6) VRŠI PROVERU IZDATOG REŠENJA O RAZVRSTAVANJU U KATEGORIJU OBJEKATA IZ ČLANA 68. ST. 6. I 7. OVOG ZAKONA;

7) PROVERAVA NAPLATU I UPLATU BORAVIŠNE TAKSE, UVIDOM U EVIDENCIJU GOSTIJU I DRUGU PRATEĆU DOKUMENTACIJU;

8) PROVERAVA ISTICANJE I PRIDRŽAVANJE PROPISANOG RADNOG VREMENA U UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA;

9) PROVERAVA ISPUNJENOST USLOVA I ROKOVA USAGLAŠENOSTI UGOSTITELJSKIH OBJEKATA SA AKTOM IZ ČLANA 114. OVOG ZAKONA;

10) ZAHTEVA SUDSKI NALOG ZA PRETRES STAMBENOG ILI PRATEĆEG PROSTORA KOD SAZNAVANJA DA SE U TOM PROSTORU OBAVLJA DELATNOST ILI PRUŽAJU USLUGE U SLUČAJU KADA SE VLASNIK ILI KORISNIK PROSTORA PROTIVI VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA;

11) ZAHTEVA ASISTENCIJU POLICIJE, ODNOSNO KOMUNALNE POLICIJE, AKO OSNOVANO PROCENI DA JE TO POTREBNO PREMA PRILIKAMA ODREĐENOG SLUČAJA;

12) OBAVESTI NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE O UTVRĐENOJ PROCENI USAGLAŠENOSTI OBJEKATA IZ ČLANA 114. OVOG ZAKONA;

13) PREDUZME I DRUGE PROPISANE MERE PREDVIĐENE ZAKONOM.

OVLAŠĆENI INSPEKTOR JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE PRILIKOM VRŠENJA NADZORA IMA SLUŽBENU LEGITIMACIJU, ZNAČKU I ODGOVARAJUĆU VRSTU ODEĆE, OBUĆE I OPREME. NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE PROPISUJE OBRAZAC SLUŽBENE LEGITIMACIJE, IZGLLED ZNAČKE I ODGOVARAJUĆU VRSTU ODEĆE, OBUĆE I OPREME KOJU NOSI OVLAŠĆENI INSPEKTOR JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE INSPEKTOR.

Član 121.

~~Turistički inspektor je ovlašćen da:~~

- ~~1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost ili lovnoturističku delatnost i koje pruža usluge a nije registrovao privrednu delatnost u odgovarajući registar;~~
- ~~2) privremeno zabrani obavljanje poslova iz člana 43. tač. 1) i 1a) i 1B) ovog zakona organizatoru putovanja koji obavlja poslove bez licence ili koja prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata licenca;~~
- ~~3) privremeno zabrani obavljanje delatnosti turističkih agencija, ugostiteljske delatnosti, nautičke delatnosti ili lovnoturističke delatnosti ukoliko objekat, prostorija i prostor ne ispunjavaju propisane minimalne tehničke i druge zakonom propisane uslove za obavljanje tih delatnosti;~~
- ~~4) privremeno zabrani rad ugostitelju u ugostiteljskom objektu, pružaocu nautičkih usluga u marini, kao i pružaocu lovnoturističkih usluga u objektu lovačke vile koji posluju bez određene kategorije;~~
- ~~5) privremeno zabrani rad ugostitelju u ugostiteljskom objektu koji se razvrstava u kategoriju, pružaocu nautičkih usluga u marini ili pružaocu lovnoturističkih usluga ako ugostiteljski objekat, marina, odnosno objekat lovnog turizma koji se razvrstava u kategoriju i usluge koje se u njima pružaju odstupaju od propisanih standarda za tu kategoriju, a ugostitelj, pružalac nautičkih usluga, odnosno pružalac lovnoturističkih usluga nije podneo zahtev za razvrstavanje u nižu kategoriju;~~
- ~~6) privremeno zabrani rad turističkoj agenciji i ugostitelju koji nemaju zaposlena stručna lica koja ispunjavaju uslove iz čl. 50. i 70. ovog zakona;~~
- ~~7) privremeno zabrani fizičkom licu pružanje ugostiteljskih usluga u kući, apartmanu, sobi i seoskom turističkom domaćinstvu ako nisu kategorisani u skladu sa odredbama ovog zakona ili usluge koje se u njima pružaju odstupaju od propisanih standarda za tu kategoriju, i ako postupaju suprotno članu 74. stav 1. i članu 77. stav 1. ovog zakona;~~
- ~~8) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica odnosno fizičkom licu u slučajevima kada se turističkom inspektoru onemogućuje vršenje poslova nadzora;~~
- ~~9) obavesti nadležni inspeksijski organ u slučaju da davalac smeštaja nije izvršio obavezu na način iz čl. 106. i 108. ovog zakona;~~
- ~~10) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene;~~
- ~~11) izrekne novčanu kaznu na licu mesta;~~
- ~~12) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;~~
- ~~13) podnese predlog za oduzimanje licence.~~
- ~~14) (brisana)~~

~~Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i poslova do ispunjenja zakonom propisanih uslova.~~

TURISTIČKI INSPEKTOR JE OVLAŠĆEN DA:

- 1) PRIVREMENO ZABRANI OBAVLJANJE DELATNOSTI PRAVNOM I FIZIČKOM LICU KOJE OBAVLJA TURISTIČKU DELATNOST, UGOSTITELJSKU DELATNOST, NAUTIČKU DELATNOST ILI LOVNOTURISTIČKU DELATNOST I KOJE PRUŽA USLUGE IZNAJMLJIVANJA VOZILA, A NIJE REGISTROVAO PRIVREDNU DELATNOST U ODGOVARAJUĆI REGISTAR;
 - 2) PRIVREMENO ZABRANI PRIVREDNOM DRUŠTVU, DRUGOM PRAVNOM LICU, PREDUZETNIKU I OGRANKU STRANOG PRAVNOG LICA OBAVLJANJE POSLOVA IZ ČLANA 43. TAČ. 1), 1A) I 1B) OVOG ZAKONA KOJI OBAVLJA POSLOVE BEZ LICENCE ILI SU NASTUPILE OKOLNOSTI KOJE SU RAZLOG ZA ODUZIMANJE LICENCE;
 - 3) PRIVREMENO ZABRANI RAD PRIVREDNOM DRUŠTVU, DRUGOM PRAVNOM LICU, PREDUZETNIKU I OGRANKU STRANOG PRAVNOG LICA OBAVLJANJE DELATNOSTI U VRSTI IZ ČLANA 68. STAV 1., ČLANA 85. STAV. 1. I ČLANA 89. STAV 4., KOJI POSLUJU BEZ REŠENJA O RAZVRSTAVANJU U KATEGORIJU;
 - 4) PRIVREMENO ZABRANI OBAVLJANJE DELATNOSTI PRAVNOM LICU, PRIVREDNOM DRUŠTVU, PREDUZETNIKU ILI OGRANKU STRANOG PRAVNOG LICA ODNOSNO FIZIČKOM LICU U SLUČAJEVIMA KADA SE TURISTIČKOM INSPEKTORU ONEMOGUĆI VRŠENJE POSLOVA NADZORA;
 - 5) NALOŽI DA SE VRATI IZNOS KOJI JE VIŠE NAPLAĆEN U ODNOSU NA ISTAKNUTE, ODNOSNO UGOVORENE CENE;
 - 6) IZDA PREKRŠAJNI NALOG;
 - 7) PODNESE PRIJAVU NADLEŽNOM ORGANU ZA UČINJENO KRIVIČNO DELO ILI PRIVREDNI PRESTUP, ODNOSNO PODNESE ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA;
 - 8) PODNESE PREDLOG ZA ODUZIMANJE LICENCE.
 - 9) VRŠI POSTUPAK INSPEKCIJSKOG NADZORA U SLUČAJU KADA INSPEKTOR, KOME JE OVIM ZAKONOM POVEREN POSAO INSPEKCIJSKOG NADZORA, NE VRŠI ZAKONOM POVEREN POSAO.
- TURISTIČKI INSPEKTOR DONOSI REŠENJE O PRIVREMENOJ ZABRANI OBAVLJANJA DELATNOSTI DO ISPUNJENJA ZAKONOM PROPISANIH USLOVA.

2A OVLAŠĆENJA INSPEKTORA JEDNICE LOKALNE SAMOUPRAVE

ČLAN 121A

INSPEKTOR JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE JE OVLAŠĆEN DA:

- 1) PRIVREMENO ZABRANI PRUŽANJE UGOSTITELJSKIH USLUGA U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU AKO OBJEKAT NIJE RAZVRSTAN U KATEGORIJU ILI NIJE ZAKLJUČEN UGOVOR IZ ČLANA 74. STAV 1. I ČLANA 77. STAV 1.;
 - 2) PRIVREMENO ZABRANI OBAVLJANJE UGOSTITELJSKE DELATNOSTI U SLUČAJU KADA SE INSPEKTORU ONEMOGUĆI VRŠENJE POSLOVA NADZORA;
 - 3) IZDA PREKRŠAJNI NALOG;
 - 4) PODNESE PREDLOG NADLEŽNOM ORGANU IZ ČLANA 114. ZA POKRETANJE POSTUPKA I UTVRĐIVANJA OBAVEZE PLAĆANJA PENALA;
 - 5) PODNESE PRIJAVU NADLEŽNOM ORGANU ZA UČINJENO KRIVIČNO DELO ILI PRIVREDNI PRESTUP, ODNOSNO PODNESE ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA;
- INSPEKTOR JEDNICI LOKALNE SAMOUPRAVE DONOSI REŠENJE O PRIVREMENOJ ZABRANI OBAVLJANJA DELATNOSTI DO ISPUNJENJA ZAKONOM PROPISANIH USLOVA.

Član 123.

~~Protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.~~

~~Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.~~

PROTIV REŠENJA TURISTIČKOG INSPEKTORA MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA MINISTRU U ROKU OD 15 DANA OD DANA DOSTAVLJANJA REŠENJA.

PROTIV REŠENJA OVLAŠĆENOG INSPEKTORA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA OPŠTINSKOM, ODNOSNO GRADSKOM VEĆU U ROKU OD 15 DANA OD DANA DOSTAVLJANJA REŠENJA.

PROTIV REŠENJA INSPEKTORA IZ ČLANA 118. ST. 3., 4., 5. I 6. OVOG ZAKONA MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA MINISTRU IZ DELOKRUGA INSPEKCIJSKOG NADZORA, KAO NADLEŽNOM DRUGOSTEPENOM ORGANU, U ROKU OD 15 DANA OD DANA DOSTAVLJANJA REŠENJA.

ŽALBA IZJAVLJENA NA REŠENJA IZ ST. 1., 2. I 3. OVOG ČLANA NE ODLAŽE IZVRŠENJE REŠENJA.

Član 124.

~~Novčanom kaznom od 120.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:~~

- ~~1) obavlja poslove organizatora putovanja bez licence (član 51. stav 1);~~
- ~~2) ako garanciju putovanja nema za sve vreme važenja licence (član 53. stav 4);~~
- ~~3) nudi i prodaje turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim nema zaključen posrednički ugovor o putovanju (član 58. stav 2);~~
- ~~4) obavlja ugostiteljsku delatnost u hotelu, motelu, turističkom naselju, kampu, pansionu, nautičku delatnost u marini ili lovnoturističku delatnost u lovačkoj vili, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. st. 1. i 2, član 85. stav 2. i član 89. stav 4);~~
- ~~5) postupi suprotno odredbama člana 60. stav 2.~~

~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 30.000 dinara.~~

~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 60.000 do 300.000 dinara.~~

NOVČANOM KAZNOM OD 120.000 DO 800.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE AKO:

- 1) NUDI I PRODAJE PROGRAME PUTOVANJA KOJI NISU PRIPREMLJENI NA OSNOVU ZAKLJUČENOG UGOVORA SA TREĆIM LICIMA KOJIMA JE POVERIO IZVRŠENJE USLUGA IZ TOG PROGRAMA PUTOVANJA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 5));
- 2) U SLUČAJU OTKAZA PUTOVANJA PUTNICIMA U ZAKONSKOM ROKU NE IZVRŠI POVRAĆAJ UPLAĆENIH SREDSTAVA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 6));
- 3) NE OBEZBEDI SMEŠTAJ PUTNIKA ZA SVÉ VREME TRAJANJA UGOVORENOG PUTOVANJA PUTOVANJA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 7));
- 4) NE OBEZBEDI POVRATAK PUTNIKA NA ODREDIŠTE (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 8));
- 5) PUTNICI BUDU NEOPRAVDANO ZADRŽANI NA PUTOVANJU DUŽE NEGO ŠTO JE PREDVIĐENO PROGRAMOM PUTOVANJA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 9));
- 6) NE EVIDENTIRA NA PROPISAN NAČIN UGOVORE ZAKLJUČENE SA TREĆIM LICIMA KOJIMA JE POVERENO IZVRŠENJE USLUGA IZ PROGRAMA PUTOVANJA, UGOVORE O POSREDOVANJU, DRUGE UGOVORE U VEZI SA OBAVLJANJEM TURISTIČKE DELATNOSTI I DRUGU PRATEĆU DOKUMENTACIJU (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 16));

- 7) ZA UGOVORE I DOKUMENTACIJU IZ ČLANA 45. STAV 2. OVOG ZAKONA, KOJI SU NA STRANOM JEZIKU, NIJE OBEZBEĐEN PREVOD, OVEREN OD STRANE OVLAŠĆENOG LICA (ČLAN 45. STAV 3);
 - 8) OBAVLJA POSLOVE ORGANIZATORA PUTOVANJA BEZ LICENCE (ČLAN 51. STAV 1);
 - 9) GARANCIJU PUTOVANJA NEMA ZA SVE VREME VAŽENJA LICENCE (ČLAN 53. STAV 4);
 - 10) SE GARANCIJOM PUTOVANJA OGRANIČAVAJU PRAVA NA NAKNADU U SKLADU SA OVIM ZAKONOM (ČLAN 53. STAV 5);
 - 11) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 55. STAV 5. OVOG ZAKONA;
 - 12) SE PRE OTPOČINJANJA DELATNOSTI NE REGISTRUJE U REGISTRU TURIZMA (ČLAN 58. STAV 1);
 - 13) POSTUPI SUPROTNO ODREDBAMA ČLANA 60. STAV 2. OVOG ZAKONA;
 - 14) NA ULAZU U SEDIŠTE, ODNOSNO OGRANAK NE ISTAKNE RADNO VREME I U SVOM POSLOVANJU SE NE PRIDRŽAVA PROPISANOG RADNOG VREMENA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 1A));
 - 15) OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U HOTELU, MOTELU, TURISTIČKOM NASELJU, KAMPU, PANSIONU, OBJEKTIMA DOMAĆE RADNOSTI I SEOSKOG TURISTIČKOG DOMAĆINSTVA, NAUTIČKU DELATNOST U MARINI ILI LOVNOTURISTIČKU DELATNOST U LOVAČKOJ VILI, A DA MU NIJE NADLEŽNI ORGAN ODREDIO KATEGORIJU ILI OVE DELATNOSTI OBAVLJA U KATEGORIJI KOJA MU NIJE ODREĐENA REŠENJEM NADLEŽNOG ORGANA (ČLAN 69. STAV 1, ČLAN 72. STAV 3, ČLAN 76. STAV 3, ČLAN 85. STAV 2. I ČLAN 89. STAV 4).
- ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM OD 15.000 DO 30.000 DINARA.
- ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE PREDUZETNIK NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 500.000 DINARA.

Član 125.

~~Novčanom kaznom od 100.000 do 450.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:~~

- ~~1) (brisana)~~
- ~~2) izdvojeno obračunava ili naplaćuje pojedinačne usluge jednog istog turističkog putovanja (član 44. stav 2);~~
- ~~3) ne evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja i drugu prateću dokumentaciju (član 45. stav 1. tačka 3);~~
- ~~4) ne vodi dnevno evidenciju prodatih turističkih putovanja (član 45. stav 1. tačka 4);~~
- ~~5) obavlja delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku, nautičku ili lovnoturističku delatnost u objektima i prostorijama koje ne ispunjavaju uslove za obavljanje tih delatnosti (član 49. stav 1, član 64. stav 1, član 65. stav 1, član 83. i član 91);~~
- ~~6) obavlja delatnost turističkih agencija, odnosno poslove organizovanja turističkih putovanja ili ugostiteljsku delatnost u objektima koji se kategorišu, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz čl. 50. i 70;~~
- ~~7) ne utvrdi opšte uslove putovanja i program putovanja u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj) u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi (član 56. st. 1. i 3);~~
- ~~8) ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem opšte uslove putovanja i program putovanja istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 56. stav 6);~~
- ~~9) se ne pridržava utvrđenih opštih uslova putovanja i programa putovanja (član 56. stav 2) osim ako je u dogovoru sa putnikom realno ponudilo ili vratilo realnu razliku između ugovorene cene putovanja i cene stvarno pruženih usluga obuhvaćenih programom putovanja (član 57. stav 2);~~
- ~~10) putniku ne vrati uplaćena sredstava za otkazano putovanje (član 57. stav 1);~~

- 11) ~~ne vrati sredstva iz člana 57. st. 1. i 2. u roku određenom opštim uslovima putovanja odnosno programom putovanja (član 57. stav 3);~~
 - 12) ~~postupi suprotno odredbama člana 58. st. 1. i 4;~~
 - 13) ~~u ugostiteljskom objektu, objektu nautičkog turizma i objektu lovnog turizma ne održava prostorije i opremu i ne pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu i kategoriju objekta u kome obavlja delatnost (član 62. stav 1. tačka 4), član 84. stav 1. tačka 5) i član 92. stav 1. tačka 4);~~
 - 14) ~~u roku za koji je doneto rešenje odstupa od standarda na osnovu koga su hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, marina i lovačka kuća razvrstani u kategoriju, a nije podnelo zahtev za razvrstavanje objekta u nižu kategoriju (član 69. stav 3, član 86. stav 4. i član 89. stav 8);~~
 - 15) ~~prilikom pružanja usluge iznajmljivanja vozila, koristi vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove (član 102. stav 1);~~
 - 16) ~~ne postupi po rešenju turističkog inspektora (čl. 121. i 122).~~
- ~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara.~~
- ~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.~~

NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 450.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE AKO:

- 1) NE UPIŠE DELATNOST U ODGOVARAJUĆI REGISTAR (ČLAN 42. STAV 3, ČLAN 59. STAV 3, ČLAN 80, STAV 3. I ČLAN 101. STAV 4);
- 2) NE ANGAŽUJE NAJMANJE JEDNOG TURISTIČKOG PRATIOCA ILI TURISTIČKOG VODIČA NA NAČIN IZ ČLANA 45. STAV 1. TAČKA 10);
- 3) NE ANGAŽUJE PREDSTAVNIKA NA TURISTIČKOJ, OSIM AKO NA DESTINACIJI NISU ANGAŽOVANA LICA IZ ČLANA 45. STAV 1. TAČKA 10) OVOG ZAKONA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 11));
- 4) ZA USLUGE TURISTIČKOG VODIČA, TURISTIČKOG PRATIOCA ILI LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA, ANGAŽUJE LICE KOJE NE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 94. STAV 1. OVOG ZAKONA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 12));
- 5) ZA USLUGE PREDSTAVNIKA NA TURISTIČKOJ DESTINACIJI NE ANGAŽUJE LICE KOJE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 99. OVOG ZAKONA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 13));
- 6) U BROŠURI STAVLJENOJ NA RASPOLAGANJE NISU JASNO I PRECIZNO NAVEDENI SVI PODACI IZ ČLANA 56. STAV 6. OVOG ZAKONA (ČLAN 45. STAV 4);
- 7) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 46. OVOG ZAKONA;
- 8) OBAVLJA TURISTIČKU DELATNOST U PROSTORIJAMA KOJE NE ISPUNJAVAJU USLOVE ZA OBAVLJANJE TE DELATNOSTI (ČLAN 49. STAV 1);
- 9) OBAVLJA TURISTIČKU DELATNOST, A NEMA ZAPOSLENA LICA KOJA ISPUNJAVAJU USLOVE IZ ČLANA 50. OVOG ZAKONA, ODNOSNO ČLANA 94. STAV 11. OVOG ZAKONA;
- 10) OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U OBJEKTIMA KOJI SE KATEGORIŠU, A NEMA ZAPOSLENA LICA KOJA ISPUNJAVAJU USLOVE IZ ČLANA 70. OVOG ZAKONA;
- 11) NE UTVRDI OPŠTE USLOVE PUTOVANJA I PROGRAM PUTOVANJA U PISANOJ FORMI U SKLADU SA ZAKONOM (ČLAN 56. ST. 1. I 3);
- 12) POTVRDA O PUTOVANJU NE SADRŽI PROPISANE PODATKE (ČLAN 56. STAV 9);
- 13) PUTNIKU NE OMOGUĆI JEDNOSTAVAN I PRISTUPAČAN NAČIN OBRAĆANJA LICU OVLAŠĆENOM ZA PRIJEM REKLAMACIJA ZA SVE VREME TRAJANJA TURISTIČKOG PUTOVANJA (ČLAN 56. STAV 10);
- 14) PRODAJE TURISTIČKO PUTOVANJE PREKO POSREDNIKA SA KOJIM NEMA ZAKLJUČEN UGOVOR O POSREDOVANJU (ČLAN 56 STAV 11);

- 15) SE NE PRIDRŽAVA UTVRĐENIH OPŠTIH USLOVA PUTOVANJA I PROGRAMA PUTOVANJA (ČLAN 56. STAV 2), OSIM AKO JE REALNO PONUDILO ILI U DOGOVORU SA PUTNIKOM VRATILO RAZLIKU IZMEĐU UGOVORENE CENE PUTOVANJA I CENE STVARNO PRUŽENIH USLUGA OBUHVAĆENIH PROGRAMOM PUTOVANJA;
- 16) PUTNIKU NE VRATI SREDSTVA U SLUČAJU I U ROKU IZ ČLANA 57. ST. 2. I 4. OVOG ZAKONA;
- 17) NE POSTUPI NA NAČIN IZ ČLANA 57. STAV 3. OVOG ZAKONA;
- 18) POSTUPI SUPROTNO ODREDBAMA ČLANA 58. ST. 6, 7, 8, 9. I 10. OVOG ZAKONA;
- 19) U OBJEKTU NE ODRŽAVA PROSTORIJE I OPREMU I NE PRUŽA USLUGE PREMA PROPISANIM MINIMALNO TEHNIČKIM I SANITARNO-HIGIJENSKIM USLOVIMA, KAO I STANDARDIMA ZA VRSTU OBJEKTA U KOJOJ OBAVLJA DELATNOST I ZA KATEGORIJU KOJA MU JE ODREĐENA REŠENJEM MINISTRA ODNOSNO NADLEŽNOG ORGANA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 4), ČLAN 65. STAV 1, ČLAN 73. STAV 2, ČLAN 75. STAV 1. TAČKA 2), ČLAN 76. STAV 7, ČLAN 83, ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 5) I ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 4));
- 20) PROSTOR, ODNOSNO ZEMLJIŠTE IZ ČLANA 76. STAV 8. OVOG ZAKONA NE ISPUNJAVA PROPISANE MINIMALNE TEHNIČKE I SANITARNO-HIGIJENSKE USLOVE (ČLAN 76. STAV 9);
- 21) U ROKU ZA KOJI JE DONETO REŠENJE ODSUPI OD STANDARDA NA OSNOVU KOGA SU HOTEL, MOTEL, TURISTIČKO NASELJE, KAMP, PANSION, OBJEKTI DOMAĆE RADINOSTI, SEOSKO TURISTIČKO DOMAĆINSTVO, MARINA I LOVAČKA KUĆA, RAZVRSTANI U KATEGORIJU, A NIJE PODNELO ZAHTEV ZA RAZVRSTAVANJE OBJEKTA U NIŽU KATEGORIJU (ČLAN 69. STAV 3. I ČLAN 89. STAV 8);
- 22) U SLUČAJU PROMENE UGOSTITELJA POSTUPI POSTUPI SUPROTNO ČLANU 69. STAV 2. I ČLANU 89. STAV 8. OVOG ZAKONA;
- 23) SE U ROKU IZ ČLANA 68. STAV 4. OVOG ZAKONA PROMENI PRUŽALAC NAUČIČKIH USLUGA, NOVI SUBJEKT JE DUŽAN DA PRE POČETKA RADA U MARINI PRIBAVI REŠENJE KOJIM SE MARINA RAZVRSTAVA U KATEGORIJU (ČLAN 86. STAV 4);
- 24) SE U ROKU IZ ČLANA 68. STAV 4. OVOG ZAKONA ODSUPI OD PROPISANIH STANDARDA ZA KATEGORIJU U KOJU JE MARINA RAZVRSTANA, PRUŽALAC NAUČIČKIH USLUGA JE DUŽAN DA PODNESE ZAHTEV RADI RAZVRSTAVANJA MARINE U NIŽU KATEGORIJU (ČLAN 86. STAV 4);
- 25) USLUGE LOVNOG TURIZMA OBAVLJAJU SE U LOVIŠTIMA I OBJEKTIMA LOVNOG TURIZMA KOJI ISPUNJAVAJU USLOVE PROPISANE ZAKONOM (ČLAN 91);
- 26) PRILIKOM PRUŽANJA USLUGE IZNAJMLJIVANJA VOZILA, KORISTI VOZILA STARIJA OD PET GODINA (ČLAN 102. STAV 1);
- 27) VOZILA KOJA SU PREDMET IZNAJMLJIVANJA NE ISPUNJAVAJU USLOVE UTVRĐENE PROPISIMA O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA (ČLAN 102. STAV 1);
- 28) NE POSTUPI PO REŠENJU INSPEKTORA (ČL. 121, 121A I 122); ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM OD 10.000 DO 25.000 DINARA. NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 350.000 DINARA KAZNIĆE SE PREDUZETNIK:
- 1) ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA;
 - 2) AKO POSTUPI SUPROTNO ČLANU 42. STAV 4, ČLANU 59. STAV 4, ČLANU 80. STAV 4. I ČLANU 101. STAV 5. OVOG ZAKONA.

Član 126.

~~Novčanom kaznom od 100.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:~~

- ~~1) nije registrovano odnosno evidentirano u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privredne delatnosti i ovim zakonom. (čl. 42, 59, 80, 88. i član 101. stav 4, 5. i 6);~~
 - ~~2) u svim poslovima ne postupa sa pažnjom dobrog privrednika (član 45. stav 1. tačka 1, član 62. stav 1. tačka 12), član 84. stav 1. tačka 9), i član 92. stav 1. tačka 8);~~
 - ~~3) postupa suprotno članu 46;~~
 - ~~4) utvrđeni opšti uslovi putovanja i program putovanja ne sadrže sve propisane elemente (član 56. st. 4. i 6);~~
 - ~~4a) postupa suprotno članu 56. stav 5, članu 67. stav 5, članu 68. stav 5, članu 86. stav 5. i članu 89. stav 9;~~
 - ~~5) ne nudi i ne prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao organizator putovanja. (član 58. stav 3);~~
 - ~~6) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju ne koristi tačno vrstu i kategoriju objekta koja mu je određena aktom nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 5), član 84. stav 1. tačka 6) i član 92. stav 1. tačka 5);~~
 - ~~7) ne utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga ne omogući uvid u te normative, kao i ako usluge ne pruža u odgovarajućoj količini i kvalitetu prema tim normativima (član 62. stav 1. tačka 9);~~
 - ~~8) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne vodi evidenciju gostiju ili je ne vodi dnevno i uredno (član 62. stav 1. tačka 10);~~
 - ~~9) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 64. st. 2, 3 i članu 65. st. 2.;~~
 - ~~10) za pružanje usluga turističkih vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča ne angažuje lice koje ispunjava uslove (član 95. stav 2);~~
 - ~~11) postupa suprotno članu 100;~~
 - ~~12) ne ispunjava uslove iz člana 102. stav 2;~~
 - ~~13) davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa uslugom smeštaja (član 106. stav 2);~~
 - ~~14) davalac smeštaja u računu za uslugu smeštaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse i ne navede osnov oslobođanja ili umanjenja iznosa boravišne takse (član 107);~~
 - ~~15) davalac smeštaja ne uplati sredstva boravišne takse nadležnom organu u propisanom roku (član 108).~~
- ~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.~~
- ~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 15.000 do 80.000 dinara.~~

~~NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 250.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE AKO:~~

- ~~1) NE POSTUPI NA NAČIN PROPISAN ČLANOM 39. STAV 7. OVOG ZAKONA;~~
- ~~2) NE OBRAZUJE OGRANAK, ODNOSNO PROSTOR VAN POSLOVNOG SEDIŠTA, SUPROTNO ČLANU 42. ST. 5 I 6, ČLANU 59. ST. 5 I 6, ČLANU 80. ST. 5 I 6, ČLANU 88. ST. 2. I 3. I ČLANU 101. ST. 6. I 7. OVOG ZAKONA;~~
- ~~3) UTVRĐENI OPŠTI USLOVI PUTOVANJA I PROGRAM PUTOVANJA NE SADRŽE SVE PROPISANE ELEMENTE (ČLAN 56. ST. 4. I 6);~~
- ~~4) TEKST OPŠTIH USLOVA PUTOVANJA, PROGRAM PUTOVANJA I POTVRDA O PUTOVANJU NIJE ŠTAMPAN SLOVNIM ZNACIMA I BROJEVIMA NA NAČIN IZ ČLANA 56. STAV 5. OVOG ZAKONA;~~
- ~~5) U PISANOM, GOVORNOM ILI VIZUELNOM JAVNOM OGLAŠAVANJU NE KORISTI TAČNO VRSTU ILI KATEGORIJU OBJEKTA KOJA MU JE ODREĐENA~~

- AKTOM NADLEŽNOG ORGANA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 5), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 6) I ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 5));
- 6) U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU ZA SMEŠTAJ NE VODI EVIDENCIJU GOSTIJU ILI JE NE VODI DNEVNO I UREDNO NA PROPISAN NAČIN (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 10));
- 7) PRUŽANJE UGOSTITELJSKE USLUGE USLOVLJAVA PRUŽANJEM DRUGE USLUGE, ODNOSNO NEKIM DRUGIM USLOVOM KOJI JE KORISNIK USLUGA DUŽAN DA ISPUNI (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 11A));
- 8) PRUŽA UGOSTITELJSKE USLUGE SUPROTNO ČLANU 64. STAV 2. OVOG ZAKONA;
- 9) PRUŽA UGOSTITELJSKE USLUGE SUPROTNO ČLANU 65. STAV 2. OVOG ZAKONA;
- 10) NE STAVI NA RASPOLAGANJE KORISNIKU VAŽEĆE BRODSKO SVEDOČANSTVO, ODNOSNO PLOVIDBENU DOZVOLU POTPISANU I OVERENU OD OVLAŠĆENOG LICA (ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 3));
- 11) POSTUPA SUPROTNO ODREDBAMA ČLANA 68. STAV 9, ČLANA 86. STAV 6. I ČLANA 89. STAV 10. OVOG ZAKONA;
- 12) NE ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 102. STAV 2. OVOG ZAKONA. ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM OD 5.000 DO 10.000 DINARA. ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE PREDUZETNIK NOVČANOM KAZNOM OD 80.000 DO 200.000 DINARA.

Član 127.

~~Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:~~

- ~~1) na ulazu u sedište turističke agencije ne istakne vidno poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak odnosno izdvojenog posebnog prostora poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog poslovnog prostora, kao i radno vreme i ne pridržava ga se u svom poslovanju (član 45. stav 1. tačka 5);~~
- ~~2) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, odnosno objekat lovnog turizma ne istakne vidno poslovno ime i sedište ugostitelja, pružaoca nautičkih usluga odnosno pružaoca lovnoturističkih usluga, naziv, vrstu ugostiteljskog objekta nautičkog odnosno lovnog turizma kao i radno vreme i ne pridržava ga se u svom poslovanju (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1) i član 92. stav 1. tačka 1);~~
- ~~3) ne drži rešenje o registraciji privredne delatnosti u odgovarajućem registru, kao i akt o registraciji odnosno evidenciji u Registru turizma (član 45. stav 1. tačka 6), član 62. stav 1. tačka 3), član 64. stav 3, član 65. stav 3, član 84. stav 1. tačka 4) i član 92. stav 1. tačka 2);~~
- ~~4) ne objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge koju pruža i ne pridržava se tih uslova, sadržaja i cena (član 45. stav 1. tačka 7);~~
- ~~5) ne izda potvrdu o putovanju, račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojom se potvrđuje prijem uplate (član 45. stav 1. tačka 8);~~
- ~~6) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma i objekat lovnog turizma ne istakne vidno oznaku kategorije odnosno posebnog standarda utvrđenog rešenjem nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 2), član 84. stav 1. tačka 2) i član 92. stav 1. tačka 3) i tačka 1a);~~
- ~~7) postupa suprotno članu 62. stav 1. tačka 6);~~
- ~~8) se ne pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena (član 62. stav 1. tačka 7), član 84. stav 1. tačka 7) i član 92. stav 1. tačka 6);~~
- ~~9) za svaku pruženu uslugu ne izda propisan račun (član 62. stav 1. tačka 8), član 84. stav 1. tačka 8) i član 92. stav 1. tačka 7);~~

~~10) ne utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i ne istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda ne istakne u svim smeštajnim jedinicama (član 62. stav 1. tačka 11);~~

~~11) ne prijavi period poslovanja Registru turizma (član 63. stav 3);~~

~~12) ne stavi na raspolaganje korisniku važeće brodske svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica (član 84. stav 1. tačka 3);~~

~~13) ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča (član 45. stav 1. tačka 2);~~

~~14) pruža usluge smeštaja i ishrane suprotno članu 89. st. 1. i 2.;~~

~~15) postupa suprotno odredbama člana 68. stav 12, člana 86. stav 6. i člana 89. stav 10;~~

~~16) ne prijavi u roku od 15 dana registracionom organu i registru turizma promenu registrovanog podatka o ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta (član 45. tačka 9).~~

~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.~~

~~Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara.~~

NOVČANOM KAZNOM OD 30.000 DO 150.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ FIZIČKO LICE AKO:

1) OBAVLJA DELATNOAT KOJA NIJE REGISTROVANA NA NAČIN PROPISAN ZAKONOM (ČLAN 42. STAV 2, ČLAN 59. STAV 2, ČLAN 80. STAV 2, ČLAN 88. STAV 1. I ČLAN 101. STAV 3);

2) OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOG TURISTIČKOG DOMAĆINSTVA, A DA MU NIJE NADLEŽNI ORGAN ODREDIO KATEGORIJU ILI OVE DELATNOSTI OBAVLJA U KATEGORIJI KOJA MU NIJE ODREĐENA REŠENJEM NADLEŽNOG ORGANA (ČLAN 69. STAV 1, ČLAN 72. STAV 3. I ČLAN 76. STAV 3);

3) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 72. STAV 4, ČLANU 73. STAV 3. I ČLANU 76. ST. 4, 5. I 8. OVOG ZAKONA;

4) DNEVNO I UREDNO NE PRIJAVLJUJE GOSTA, ODNOSNO PRUŽENE USLUGE (ČLAN 72. STAV 5. I ČLAN 76. STAV 10);

5) OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U OBJEKTIMA KOJI NE ISPUNJAVAJU PROPISANE MINIMALNO TEHNIČKE I SANITARNO-HIGIJENSKE USLOVE (ČLAN 73. STAV 2. I ČLAN 76. STAV 7);

6) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 73. STAV 1. I ČLANU 76. STAV 6. OVOG ZAKONA;

7) NE OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U KUĆI APARTMANU I SOBI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU NA OSNOVU UGOVORA (ČLAN 74. STAV 1. I ČLAN 77. STAV 1);

8) PROSTOR, ODNOSNO ZEMLJIŠTE IZ ČLANA 76. STAVA 8. OVOG ZAKONA NE ISPUNJAVA PROPISANE MINIMALNE TEHNIČKE I SANITARNO-HIGIJENSKE USLOVE (ČLAN 76. STAV 9);

9) PRUŽA USLUGE TURISTIČKOG VODIČA, LOKALNOG TURISTIČKOG VODIČA I TURISTIČKOG PRATIOCA, A NEMA POLOŽEN STRUČNI ISPIT (ČLAN 94. STAV 1);

10) NE POSTUPI PO REŠENJU INSPEKTORA (ČL. 121, 121A I 122).

Član 128.

~~Novčanom kaznom od 8.000 do 80.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:~~

~~1) izdaje kuće, apartmane i sobe koje nisu kategorisane ili koje ne ispunjavaju propisane minimalno tehničke sanitarno-higijenske uslove (član 73. stav 2);~~

~~1a) postupi suprotno članu 72;~~

- 2) pruža usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića suprotno članu 73. stav 3;
- 3) ne izdaje kuće, apartmane i sobe na osnovu ugovora i ne dostavi ugovor nadležnom organu (član 74. st. 1. i 2);
- 4) postupi suprotno članu 73. stav 1. i članu 75;
- 5) ne pruža usluge smeštaja i ishrane u seoskom turističkom domaćinstvu na propisan način (član 76, član 77. st. 1. i 2);
- 6) pruža usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, lokalnog turističkog vodiča, odnosno turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove (član 94. st. 2. i 8, član 95. stav 1. i član 98. stav 1);
- 7) ne postupi po rešenju turističkog inspektora (čl. 121. i 122).

NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 50.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE AKO:

- 1) NE VODI DNEVNO EVIDENCIJU PRODATIH TURISTIČKIH PUTOVANJA NA PROPISAN NAČIN (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 17));
- 2) NE IZDA POTVRDU O PUTOVANJU, PROPISANI RAČUN, KARTU ILI DRUGI DOKUMENT SA BROJEM KOJIM SE POTVRĐUJE PRIJEM UPLATE (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 15));
- 3) SKRAĆENICE DMC I PCO NE KORISTI NA PROPISAN NAČIN;
- 4) NE URUČI PUTNIKU NEPOSREDNO ILI ELEKTRONSKIM PUTEM OPŠTE USLOVE PUTOVANJA I PROGRAM PUTOVANJA ISTOVREMENO SA IZDAVANJEM POTVRDE O PUTOVANJU (ČLAN 56. STAV 7);
- 5) POSTUPA SUPROTNO ČLANU 62. STAV 1. TAČKA 6) OVOG ZAKONA;
- 6) SE NE PRIDRŽAVA ISTAKNUTIH, ODNOSNO OBJAVLJENIH CENA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 7), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 7), ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 6) I ČLAN 101A STAV 2. TAČKA 2));
- 7) ZA SVAKU PRUŽENU USLUGU NE IZDA PROPISAN RAČUN (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 8), ČLAN 72. STAV 6, ČLAN 76. STAV 11, ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 8), ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 7)) I ČLAN 101A STAV 2. TAČKA 3) OVOG ZAKONA;
- 8) NE VODI EVIDENCIJU PRUŽENIH USLUGA (101A STAV 2. TAČKA 4)).

ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 10.000 DINARA.

ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I PREDUZETNIK NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 40.000 DINARA.

Član 129.

~~Novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice:~~

- 1) ~~turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator, odnosno lokalni turistički vodič, koji nema kod sebe odgovarajuću legitimaciju i ne nosi propisanu oznaku (član 94. stav 1. i član 99. stav 1).~~

NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 30.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE AKO:

- 1) U SVIM POSLOVIMA NE POSTUPA SA PAŽNJOM DOBROG PRIVREDNIKA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 19), ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 12), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 9), ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 8) I ČLAN 101A STAV 2. TAČKA 5));
- 2) NA ULAZU U SEDIŠTE TURISTIČKE AGENCIJE NE ISTAKNE VIDNO POSLOVNO IME I SEDIŠTE, A NA ULAZU U OGRANAK, ODNOSNO IZDVOJENI POSEBAN PROSTOR POSLOVNO IME, SEDIŠTE I NAZIV ILI OZNAKU OGRANKA ODNOSNO IZDVOJENOG POSEBNOG PROSTORA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 1));
- 3) NE ISTAKNE RADNO VREME I U SVOM POSLOVANJU SE NE PRIDRŽAVA ISTAKNUTOG RADNOG VREMENA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 1), ČLAN 84. TAČKA 1), ČLAN 92 STAV 1. TAČKA 1) I ČLAN 101A STAV 1 . TAČKA 2));

- 4) NE DRŽI REŠENJE O REGISTRACIJI PRIVREDNE DELATNOSTI U ODGOVARAJUĆEM REGISTRU, KAO I AKT O REGISTRACIJI ODNOSNO EVIDENCIJI U REGISTRU TURIZMA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 3), ČLAN 58. STAV 5, ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 3), ČLAN 64. STAV 3, ČLAN 65. STAV 3, ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 4), ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 2) I ČLANA 101A STAV 2. TAČKA 1));
 - 5) NE OBJAVI USLOVE, SADRŽAJ I CENU SVAKE POJEDINAČNE USLUGE KOJU PRUŽA I NE PRIDRŽAVA SE TIH USLOVA, SADRŽAJA I CENA (ČLAN 45. STAV 1. TAČKA 14));
 - 6) NE PRIJAVI U ROKU OD 15 DANA REGISTRACIONOM ORGANU I REGISTRU TURIZMA SVAKU PROMENU REGISTROVANOG PODATKA O SEDIŠTU I OGRANKU, ODNOSNO PROSTORU VAN POSLOVNOG SEDIŠTA (ČLAN 45. TAČKA 4));
 - 7) NA ULAZU U UGOSTITELJSKI OBJEKAT, OBJEKAT NAUTIČKOG TURIZMA, OBJEKAT LOVNOG TURIZMA I PROSTOR PRUŽAOCA USLUGA IZNAJMLJIVANJA VOZILA VIDNO NE ISTAKNE POSLOVNO IME I SEDIŠTE (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 1), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 1), ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 1) I ČLAN 101A STAV 1. TAČKA 1));
 - 8) NA ULAZU U UGOSTITELJSKI OBJEKAT, OBJEKAT NAUTIČKOG TURIZMA, ODNOSNO OBJEKAT LOVNOG TURIZMA NE ISTAKNE NAZIV I VRSTU OBJEKTA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 1), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 1) I ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 1));
 - 9) NA ULAZU U UGOSTITELJSKI OBJEKAT, OBJEKAT NAUTIČKOG TURIZMA I OBJEKAT LOVNOG TURIZMA VIDNO NE ISTAKNE OZNAKU KATEGORIJE ODNOSNO POSEBNOG STANDARDA UTVRĐENOG REŠENJEM NADLEŽNOG ORGANA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 2), ČLAN 84. STAV 1. TAČKA 2) I ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 1A));
 - 10) U OBJEKTU LOVNOG TURIZMA VIDNO NE ISTAKNE PRAVILA, ODNOSNO USLOVE I NAČIN KORIŠĆENJA LOVIŠTA I DRUGIH USLUGA LOVNOG TURIZMA (ČLAN 92. STAV 1. TAČKA 3));
 - 11) NE UTVRDI NORMATIVE HRANE I PIĆA KOJE USLUŽUJE I NA ZAHTEV KORISNIKA USLUGA NE OMOGUĆI UVID U TE NORMATIVE, KAO I AKO USLUGE NE PRUŽA U ODGOVARAJUĆOJ KOLIČINI I PREMA TIM NORMATIVIMA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 9));
 - 12) NE UTVRDI KUĆNI RED U SVIM OBJEKTIMA ZA SMEŠTAJ I NE ISTAKNE GA NA RECEPCIJI, A IZVODE IZ KUĆNOG REDA NE ISTAKNE U SVIM SMEŠTAJNIM JEDINICAMA (ČLAN 62. STAV 1. TAČKA 11));
 - 13) NE PRIJAVI PERIOD POSLOVANJA REGISTRU TURIZMA (ČLAN 63. STAV 3);
 - 14) PRUŽA USLUGE SMEŠTAJA I ISHRANE SUPROTNO ČLANU 89. ST. 1. I 2. OVOG ZAKONA;
 - 15) POSTUPA SUPROTNO ČLANU 67. STAV 4, ČLANU 86. STAV 5. I ČLANU 89. STAV 9. OVOG ZAKONA;
 - 16) DAVALAC SMEŠTAJA NE NAPLATI BORAVIŠNU TAKSU ISTOVREMENO SA USLUGOM SMEŠTAJA (ČLAN 106. STAV 2);
 - 17) DAVALAC SMEŠTAJA U RAČUNU ZA USLUGU SMEŠTAJA NE ISKAŽE POSEBNO IZNOS BORAVIŠNE TAKSE (ČLAN 107);
 - 18) DAVALAC SMEŠTAJA NE UPLATI SREDSTVA BORAVIŠNE TAKSE NADLEŽNOM ORGANU U PROPISANOM ROKU (ČLAN 108).
- ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 8.000 DINARA.
- ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I PREDUZETNIK NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 30.000 DINARA.

ČLAN 129A

NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 10.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ FIZIČKO LICE AKO:

- 1) POSTUPI SUPROTNO ČLANU 69. STAV 2;
- 2) NE DOSTAVI UGOVOR NADLEŽNOM ORGANU (ČLAN 74. STAV 2. I ČLAN 77. STAV 2.);
- 3) OBAVLJA UGOSTITELJSKU DELATNOST U OBJEKTIMA DOMAĆE RADINOSTI I SEOSKOM TURISTIČKOM DOMAĆINSTVU SUPROTNO ČLANU 75. STAV 1.;
- 4) TURISTIČKI VODIČ, LOKALNI TURISTIČKI VODIČ I TURISTIČKI PRATILAC NEMA KOD SEBE ODGOVARAJUĆU LEGITIMACIJU I NE NOSI JE NA PROPISAN NAČIN (ČLAN 94. STAV 5.).

ANALIZA EFEKATA

1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Zakon o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon i 93/12) predstavljao je dobar osnov u regulisanju uslova i načina planiranja i razvoja turizma, turističkih organizacija za promociju turizma, turističkih agencija, ugostiteljske delatnosti, nautičke delatnosti, lovnoturističke delatnosti, usluga u turizmu, taksi i penala u turizmu, Registra turizma, kao i drugih pitanja od značaja za razvoj i unapređenje turizma.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu (u daljem tekstu: Predlog zakona) nastao je kao rezultat analize stanja na turističkom tržištu i sagledavanja problema sa kojim se suočavaju akteri turističke privrede, kao i drugi subjekti koji obavljaju privredne delatnosti neposredno povezane sa turizmom.

U pripremi Predloga zakona izvršeno je dodatno usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije i uvedena su pojašnjenja određenih odredaba važećeg zakona.

Kao prioritetan zadatak definisana je potreba smanjenja sive ekonomije, u svim delatnostima, koje zakon uređuje i uspostavljanje takvog pravnog okvira koji bi pružio punu podršku uspešnom i efikasnom upravljanju razvojem turizma i koji bi obezbedio usaglašenost svih zakona, kojima se reguliše oblast turizma. Tako npr. izvršeno je usklađivanja terminologije ovog zakona sa važećim zakonodavstvom Republike Srbije, posebno sa Zakonom o zaštiti potrošača.

Takođe, uvedeni su i pojedini novi pojmovi, koji kao novina predstavljaju savremeniji oblik poslovanja i organizovanja subjekata u turizmu, kao što su destinacijske menadžment organizacije, destinacijske menadžment kompanije i turistički klasteri.

Uočena je pojava nestručnih kadrova zaposlenih na rukovodećim mestima u turističkim organizacijama i to pre svega na lokalnom nivou. Iz tog razloga je došlo do propisivanja obaveze u pogledu stručne spreme i radnog iskustva za direktora turističke organizacije.

Uvodi se mogućnost podsticanja turističkog prometa realizovanog na teritoriji Republike Srbije, kojim merama država može da utiče na unapređenje turističkog prometa i deviznih efekata od turizma.

Primećene su zloupotrebe u realizaciji turističkih putovanja od strane sindikalnih organizacija, udruženja penzionera, ferijalnih, studentskih, izviđačkih i planinarskih organizacija i ustanova socijalne i dečje zaštite, kao i drugih udruženja i organizacije, koje mogu pod uslovima određenim Zakonom organizovati turističko putovanje ili izlet, bez svrhe sticanja dobiti (u daljem tekstu: organizacije). U tom smislu su detaljnije i sveobuhvatnije propisani uslovi pod kojima se ovakva putovanja mogu organizovati.

Takođe, kod određenog broja posrednika u prodaji turističkih putovanja primećeno je postupanje koje nije u skladu sa pažnjom dobrog privrednika. U tom smislu, propisuje se obaveza njihovog registrovanja u Registru turizma, radi transparentne evidencije.

Uočena je pogrešna primena Zakona, pre svega od strane fizičkih lica koja pod određenim uslovima mogu da pružaju ugostiteljske usluge, te je došlo do preciziranja tih odredbi.

U potpunosti se uređuje oblast profesija u turizmu (turistički vodiči, lokalni turistički vodiči i turistički pratioci), kao i način i uslovi pružanja usluga (pre svega rent-a-car i limo service), a novina je uvođenje predstavnika na turističkoj destinaciji.

Između ostalog, ovim odredbama se ponovo vraća obaveza da sami kandidati snose sve troškove polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča i turističkog pratioca.

U cilju efikasnijeg ostvarivanja primarnog zadatka, suzbijanje sive ekonomije, izvršena je preraspodela prava, obaveza i ovlašćenja inspekcijskih službi. Naime, lokalnoj samoupravi, odnosno ovlašćenim inspekcijskim organima lokalne samouprave poveren je određeni deo nadzora nad primenom Zakona. Treba napomenuti da turistička inspekcija nema dovoljno kapaciteta i da postoji nesrazmera u odnosu na obim posla i broj inspektora koji taj posao obavlja (samo oko 100 inspektora neposredno vrši nadzor na terenu, na teritoriji cele Republike Srbije) . Tako npr. u većim turističkim centrima (Kopaonik ili Zlatibor) nije sistematizovano ni jedno radno mesto turističkog inspektora.

U delu kaznenih odredbi došlo je do unapređenja uvođenjem prekršajnog naloga, kao novog pravnog instituta predviđenog Zakonom o prekršajima.

2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Osnovi cilj donošenja Predloga zakona je potpuno usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije i to sa Direktivom koja se odnosi na organizovana putovanja, odmor i kružna putovanja (Directive on package travel, package holidays and package tours 90/314/EEC) i Direktivom o uslugama (Directive on Services 2006/123/EC), na koji način je u potpunosti došlo do transponovanja ovih Direktiva u pravni sistem Republike Srbije. Ujedno je izvršeno i usaglašavanje sa odredbama drugih propisa, pre svega Zakona o zaštiti potrošača, sa preciznijim definisanjem odredaba kojima se obezbeđuje veća zaštite korisnika turističkih usluga.

Dalje, kao prioritetan zadatak definisana je potreba smanjenja sive ekonomije, u svim delatnostima, koje zakon uređuje, te se u tom smislu očekuju pozitivni efekti i razvoj turističke privrede.

Uvođenjem uslova za kadrove na rukovodećim mestima u turističkim organizacijama ostvariće se podizanje nivoa kvaliteta rada, pre svega u promociji i planiranju razvoja turizma, kao i efikasnijoj realizaciji planiranih aktivnosti i projekata. Takođe, aktivnosti na programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu (a što je Predlogom zakona povereno turističkim organizacijama) imaju za cilj podsticanje zapošljavanja.

Stvaraju se preduslovi za potpuno novo i savremeno upravljanje turističkom destinacijom (regijom) uvođenjem turističkih klastera, destinacijskih menadžment organizacija, destinacijskih menadžment kompanija, kao novog oblika udruživanja (javnog i/ili privatnog sektora), a sve sa ciljem efikasnijeg povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti, kao i pružanja profesionalnih, visoko kvalitetnih usluga na određenoj destinaciji, odnosno regiji.

Uvođenjem mogućnosti podsticanja turističkog prometa realizovanog na teritoriji Republike Srbije, doći će do unapređenja i povećanja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije i ostvarivanja (u budžetu) većih prihoda od turizma, posebno pozitivnih deviznih efekata. Naime, turistička potrošnja (domaćih i stranih turista) predstavlja deo nacionalnog dohotka i ima snažan i pozitivan uticaj (podstrek) na sve delatnosti koje čine celinu u turizmu, odnosno na sve druge komplementarne delatnosti.

Propisivanjem uslova koje u realizaciji turističkih putovanja treba da ispune organizacije (donošenje godišnjeg plana putovanja kojim se ostvaruju ciljevi utvrđeni osnivačkim aktom, blagovremeno obaveštavanje turističke inspekcije o tim putovanjima, dostavljanje potrebne dokumentacije, dokaza u upisu u odgovarajući registar, vođenje evidencije o svakom putovanju i putnicima i dr.) doći će do transparentnijeg pružanja ovih usluga i smanjenja zloupotreba od strane organizacija, odnosno smanjenja sive ekonomije u ovoj oblasti.

Registracijom posrednika omogućiće se brži pregled svih subjekata na teritoriji RS koji obavljaju ovu delatnost. Na ovaj način će i inspekcijskim organima biti olakšane planske i ciljane kontrole, pre svega u predsezoni, kako bi mogli

preventivno da otkloni uočene nepravilnosti, a sve sa ciljem zaštite prava putnika i drugih subjekta, koji trpe posledice usled lošeg poslovanja subagenata.

Preciziranjem odredaba kojima se uređuje deo ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti (kuća, apartman i soba) i seoskom turističkom domaćinstvu pojašnjeno je pod kojim uslovima fizička lica mogu da obavljaju ovu delatnost. Takođe, usled otklanjanja određenih dilema u primeni propisa u ovoj oblasti, doći će do veće efikasnosti u radu nadležnih službi jedinica lokalne samouprave, koje kao povereni posao vrše kategorizaciju objekta domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva.

Vraćanjem obaveze da polaganje stručnog ispita za turističke vodiče, lokalne turističke vodiče i turističke pratioce, snose sami kandidati, doći će do većeg priliva u budžet RS i budžet jedinice lokalne samouprave.

Davanjem mogućnosti da jedinica lokalne samouprave koja je proglašena za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom da utvrdi turističke zone, turističke destinacije i turističke lokacije, kao i visinu penala za one subjekte koji posluju suprotno tom aktu, dovešće do efikasnog i odgovornog korišćenja, upravljanje, zaštite i unapređenja prostornih celina, na koji način će doći do odvajanja konkurentne od nekonkurentnih turističkih destinacija na turističkom tržištu. Dalje, turizam predstavlja usklađeni sistemi tehničko-tehnoloških ekonomskih i društvenih aktivnosti, koji se zasniva na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara, što će doprineti razvoju lokalne zajednice.

Preraspodelom prava, obaveza i ovlašćenja inspekcijskih službi i prenošenjem dela nadležnosti na ovlašćene inspekcijske organe jedinice lokalne samouprave, doći će do veće teritorijalne pokrivenosti, ostvariće se efikasnije suzbijanja sive ekonomije i njeno prevođenja u legalne tokove. Biće omogućena pojačana kontrola naplate i uplate izvornih prihoda jedinica lokalne samouprave, koje se ostvaruju iz turističke delatnosti (boravišne takse i penali).

U delu kaznenih odredbi došlo je do unapređenja uvođenjem prekršajnog naloga, kojom primenom se očekuje efikasnija realizacija naplate propisanih kazni, te će se značajni i pozitivni efekti odraziti i na budžet Republike Srbije,

Može se reći da će stvaranjem uslova za brži razvoj turizma, njegovi efekti postati sve brojniji i heterogeniji i imati pozitivan uticaj na privredni razvoj (brojne privredne i neprivredne aktivnosti) putem kojih se ostvaruju određeni ciljevi ekonomskog i društvenog razvoja u celini.

3. Druge mogućnosti za rešavanje problema

Jedina mogućnost za rešavanje uočenih problema kojima se Predlog zakon bavi je upravo donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu, imajući u vidu da se predložene izmene odnose na unapređenje oblasti gde su problemi i uočeni.

4. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Donošenjem ovog zakona poboljšaće se nivo kvaliteta u pružanju usluga u turističkoj delatnosti, doći će do suzbijanja sive ekonomije, a istovremeno će se izvršiti usklađivanje sa Direktivom koja se odnosi na organizovana putovanja, odmor i kružna putovanja (Directive on package travel, package holidays and package tours 90/314/EEC) i Direktivom o uslugama (Directive on Services 2006/123/EC), na koji način je u potpunosti došlo do transponovanja ovih Direktiva u pravni sistem Republike Srbije.

5. Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Turizam izaziva mnogostruke efekte u privredi uslovljavajući razvoj, pre svega, onih privrednih delatnosti koje učestvuju u ostvarivanju potreba domaćih i stranih turista. S tim u vezi može se očekivati povećanje broja radnih mesta i zapošljavanje, pre svega lokalnog stanovništva, u onim preduzećima koji svojim aktivnostima, proizvodnjom i sl. zadovoljavaju potrebe turista (uvećanje mase proizvedenih roba i pruženih usluga).

Pozitivan efekat se može očekivati i kod onih subjekata i činilaca koji obavljaju delatnost u određenoj turističkoj destinaciji ili se bave poslovima razvoja i promocije turizma. Predloženim rešenjima doći će do većeg suzbijanja sive ekonomije i podizanja nivoa kvaliteta u pružanju usluga. Na ovaj način će se doprineti većem zadovoljstvu korisnika usluga, kao preduslovu za razvoj turizma, što će se sve odraziti na efekte pozitivnog poslovanja privrednih subjekata, odnosno svih onih činilaca koji učestvuju u turističkoj ponudi.

Kao što je već napred navedeno uvedeni su i pojedini novi pojmovi, koji kao novina predstavljaju savremeniji oblik poslovanja i organizovanja subjekata u turizmu, kao što su destinacijske menadžment organizacije, destinacijske menadžment kompanije i turistički klasteri. Naime, radi se o potpuno novom obliku udruživanja (javnog i/ili privatnog sektora), a sve sa ciljem efikasnijeg povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti, kao i pružanja profesionalnih, visoko kvalitetnih usluga na određenoj destinaciji, odnosno regiji. Ovi subjekti (organizovani kao privredna društva ili udruženja) mogu biti (aktom Vlade) proglašeni za upravljače turističkog prostora ili im Vlada može poveriti poslove od posebnog značaja za turizam, a jedinica lokalne samouprave im može poveriti poslove turističkih organizacija. Sve ovo stvara preduslov za efikasnije i profesionalnije obavljanje poverenih aktivnosti, posebno imajući u vidu veoma nizak nivo stručnosti kadrova angažovanih na poslovima razvoja, promocije i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma. u turističkim organizacijama jedinica lokalne samouprave.

Dalje, predložena rešenja, u pogledu kadrova (propisani uslovi za direktora turističke organizacije – na svim nivoima), doprineće podizanju nivoa kvaliteta u vršenju poslova turističkih organizacija.

U vezi sa odredbama koje se odnose na organizatore turističkih putovanja napominje se da se, u pogledu obima poslova i obaveza, radi samo o neznatnim izmenama ili samo o „prekomponovanju“ postojećih odredbi. Tako npr. u članu 16. tač. 5),6),7),8) i 9) Predloga zakona navode se obaveze za turističku agenciju, da : nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja; kao organizator putovanja, u slučaju da je otkazala putovanje, putnicima u propisanom roku, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava; obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja; obezbedi povratak putnika na odredište; se stara da putnici ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja. Međutim, navedene obaveze nisu novina, jer su postojećim odredbama one bile obuhvaćene članom 52. Zakona i bile su jedan od razlog za oduzimanje licence. Sada se članom 20. Predloga zakona nabranje tih obaveza briše i upućujućom normom navode razlozi za oduzimanje licence.

Dalje, novina je da je turistička agencija koja stavlja na raspolaganje brošuru dužna da jasno i precizno u brošuri navede sve podatke iz člana 56. stav 6. (to su svi podaci iz programa putovanja) i ovim je u potpunosti transponovana Direktiva koja se odnosi na organizovana putovanja, odmor i kružna putovanja 90/314/EEC). Takođe odredbe da ugovori i dokumentacija turističkih agencija moraju biti na srpskom jeziku, a izuzetno mogu biti na stranom jeziku, ali je turistička agencija dužna da obezbedi njihov prevod, overen od strane ovlašćenog lica, odnose se na usaglašavanje tih odredbi sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite

potrošača i i mišljenja smo da ove odredbe neće bitnije uticati na obim poslovanja turističke agencije.

Takođe, uvođenjem određenih obaveza za sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečje zaštite, kao i druga udruženja i organizacije, neće dodatno opteretiti njihovo funkcionisanje. Ovde se radi samo o obavezi donošenja godišnjeg Plana putovanja, dok sva ostala dokumenta (rešenje o registraciji, Statut, podaci o članstvu i dr.) ova pravna lica moraju da poseduju. Novina je da su u obavezi da turističkoj inspekciji dostave ta dokumenta, a sve sa ciljem suzbijanja zloupotreba i transparentnijeg rada ovih pravih lica. Obaveza da svako putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije pet radnih dana pre otpočinjanja putovanja je postojeća odredba (izmena je samo u roku – važećim odredbama je rok za prijavljivanje tri radna dana pre otpočinjanja putovanja). Naime, ovi subjekti mogu organizovati turističko putovanje (bez svrhe sticanja dobiti i samo za svoje članove), a da nisu pribavili licencu i bilo je nužno propisati sve ove uslove da bi njihov rad i aktivnosti bile potpuno transparentne.

Izmene predviđene članom 23. Predloga zakona odnose se na posrednike i značajnija novina je njegova registracija u Registru turizma. Taj registar se sastoji od dve baze: 1. u kojoj se registruju organizatori turističkog putovanja i 2. u kojoj se evidentiraju - 1) upravljači turističkih prostora; 2) turistička mesta; 3) destinacijske menadžment organizacije; 4) destinacijske menadžment kompanije; 5) turističke organizacije; 6) ugostitelji; 7) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti; 8) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti; 9) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima; 10) pružaoci nautičkih usluga; 11) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma; 12) pružaoci lovnoturističkih usluga; 13) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma; 14) turistički vodiči; 15) lokalni turistički vodiči; 16) turistički pratioci; 17) turistički animatori; 18) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (*limo service*). Bitno je napomenuti da se podaci iz 1. baze (registracija) redovno i ažurno unose i da je taj deo registra osposobljen i u funkciji je. Drugi deo registra (evidencija) nažalost još uvek nije osposobljen za unos podataka svih napred navedenih subjekata. Zbog potrebe da se u Registru turizma i preduzetnici nalaze na jednom mestu (a to je jedino moguće njegovom registracijom i uvođenjem u 1. bazu) uvedena je ova odredba. Razlozi koji su usloveli potrebu njihovog registrovanja je što niko (a posebno ne inspekcija) ne raspolaže podacima o broju ovih subjekata. Pretpostavka je da ih na teritoriji RS ima od 500-1000. Kako je u poslednjih nekoliko godina od strane pojedinih posrednika došlo do postupanja suprotno zakonu ili pravilima struke i dobrim poslovnim običajima, a neretko su podnošene i krivične prijave, to je ovo jedini način da oni budu „vidljivi“ i korisnicima usluga, ali pre svega inspeksijskim organima, koji preventivnim aktivnostima (posebno u predsezoni kada je povećan promet u prodaji turističkih putovanja) mogu blagovremeno da deluju i spreče eventualne štetne posledice.

Ostale obaveze su uglavnom postojeće ili po obimu ne utiču kada je poslovanje u pitanju, kao što npr. obaveza posrednika da o prodatom turističkom putovanju, bez odlaganja, obavesti organizatora putovanja. Naravno da je i do sada o tome obavestavao organizatora, ali nije imao obavezu da to uradi odmah, bez odlaganja.

U vezi sa obavezama ugostitelja (član 24. Predloga zakona) novina se odnosi na udruženje koje obavlja ugostiteljsku delatnost da je dužno da tu delatnost upiše u odgovarajući registar. Odnosno, ne samo da ima obavezu da udruženje upiše u Registar udruženja, već ima obavezu ukoliko obavlja i privrednu delatnost da tu delatnost upiše u odgovarajući registar privrednih delatnosti u APR-u. Ova obaveza se propisuje i za druge delatnosti, kada se obavljaju od strane udruženja. Dalje, novina je da u periodu prekida obavljanja delatnosti preduzetnik ne može da obavlja delatnost. S obzirom da je sadašnjim rešenjem postojala samo

obaveza da se preduzetnici registruje u APR, u praksi su uočene zloupotrebe i preduzetnici su privremeno odjavljivali radnje, a nastavljali sa obavljanjem delatnosti. Takvo postupanje nije bilo moguće sankcionisati i sada se to reguliše u potpunosti. Ova obaveza se propisuje i za druge delatnosti, kada se obavljaju od strane preduzetnika (turističke agencije, ugostitelji, pružaoci nautičkih usluga i usluga iznajmljivanja vozila).

U vezi sa pravima i obavezama fizičkih lica koja obavljaju delatnost u objektu seoskog turističkog domaćinstva (član 30. Predloga zakona) nije došlo ni do kakvih povećanja ili pooštavanja tih obaveza, već do proširenja prava i mogućnosti u vezi sa pružanjem usluga smeštaja na otvorenom (kampirališta i sl.) Naime, fizičko lice može u okviru kategorisanog seoskog turističkog domaćinstva, da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 gostiju. Uslov je da taj prostor mora da ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

U pogledu obavljanja nautičke delatnosti novina se odnosi, a što je već napred navedeno, da je udruženje koje obavlja nautičku delatnost dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar, kao i da preduzetnik u periodu prekida obavljanja delatnosti ne može da obavlja delatnost.

Članom 42. Predloga zakona uvode se nove obaveze za pružaoca usluga iznajmljivanja vozila na koji način se u pogledu tih obaveza izjednačavaju sa svim ostalim privrednim subjektima, čije se poslovanje uređuje ovim zakonom i to u pogledu: isticanja poslovnog imena i sedišta, radnog vreme, uz obavezu da ga se pridržava u svom poslovanju, kao i da: u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u registru turizma; u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena; za svaku pruženu uslugu izda propisan račun; vodi evidenciju pruženih usluga; obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Dalje, u pogledu regulisanja turističkih profesija, kada su u pitanju turistički vodiči (i lokalni) i turistički pratioci (član 35. Predloga zakona), novina je da je ponovo vraćena obaveza da snose troškove polaganje stručnog ispita. Naime, ova obaveza je ranije uvek postojala, ali je poslednjim izmenama i dopunama Zakona o turizmu iz 2012. godine, brisana. Uvažavajući sugestije Kancelarije za evropske integracije iz teksta Predloga su brisani uslovi za lica koja mogu da dobiju licencu i to da: 1) ima državljanstvo Republike Srbije; 2) zna srpski jezik; 3) ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije. Takođe novina je da se turističkim vodičem i turističkim pratiocem, u smislu ovoga zakona, smatra se i državljanin države članica evropske unije i evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom. Dodatne obaveze ovim licima nisu propisivane već im je dato šire pravo u pogledu priznavanja položenog stručnog ispita (i to samo za turističke vodiče, bez obzira na vrstu stručne spremlje koju poseduju), tako da turistički vodič može biti zaposlen na poslovima rukovodioca iz člana 50. stav 1. ovog zakona i to za rad kod: 1) organizatora putovanja ako ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje 5 godina; 2) posrednika ako ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i licencu turističkog vodiča, u trajanju od najmanje 3 godine.

Predlogom zakona se deo inspekcijiskog nadzora poverava ovlašćenoj inspekciji jedinice lokalne samouprave posebno u delu: kontrole ugovore za objekte domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstvu, koje ugovore fizička lica moraju da zaključe sa nekim subjektom preko koga obavljaju delatnost (izdavanje računa, naplata i uplata boravišne takse isl.); provere validnosti rešenja o razvrstavanju u kategoriju objekata domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu (u ovoj

oblasti je uočena siva zona); provere naplatu i uplatu boravišne takse, uvidom u evidenciju gostiju i drugu prateću dokumentaciju; provere naplatu i uplatu boravišne takse, uvidom u evidenciju gostiju i drugu prateću dokumentaciju; provere isticanja i pridržavanja propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima;

Naime, u navedenim situacijama turistička inspekcija je samo povremenim organizovanim aktivnostima vršila nadzor nad radom fizičkih lica koja obavljaju delatnost u u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstvu, kao i proveru naplate i uplate boravišne takse. Ovo iz razloga što je veći deo ugostiteljskih objekata, pretežno lociran u veći turističkim centrima (Kopaonik, Zlatibor, Vrnjačka Banja, Soko Banja), u kojim centrima nije sistematizovano niti jedno mesto turističkog inspektora (sa izuzetkom Vrnjačke Banje gde je zaposlen jedan turistički inspektor). Poveravanje ovih poslova ovlašćenoj inspekciji jedinice lokalne samouprave može se očekivati svakodnevna kontrola navedenih subjekata, što će svakako doprineti većoj naplati i uplati boravišne takse, kao izvornog prihoda jedinica lokalne samouprave, a posebno suzbijanju sive ekonomije. S tim u vezi se očekuju da se pozitivni efekti odraze i na te budžet.

U delu kaznenih odredbi uvođenjem prekršajnog naloga će dovesti do efikasnije realizacije naplate propisanih kazni, znatnog smanjenja pritiska na prekršajne sudove.

Odnosno, efikasnija inspeksijska kontrola svakako će doprineti suzbijanju sive ekonomije, odnosno očekuju se pozitivni efekti na priliv budžetskih prihoda.

U tom smislu predložena su rešenja koja se odnose na javni sektor, ali i na privredne subjekte koji obavljaju delatnosti i pružaju usluge iz oblasti turizma i ista će imati pozitivan uticaj i na korisnike turističkih usluga, kroz obezbeđivanje njihove efikasnije zaštite.

6. Troškovi koje će primena zakona stvoriti građanima i privredi

Mogući su izvesni manji troškovi koje će turističke agencije, koje obavljaju poslove posrednika (subagenata), imati prilikom registracije u Registru turizma. Pretpostavka je da se poslovima subagenture bavi od 500-800 privrednih subjekata na teritoriji Republike Srbije, međutim ni na jednom dostupnom mestu nije moguće sagledati koji su to sve subjekti. Naime, napred je već navedeno da je uočeno nezakonito poslovanje mnogih subagenata, ali, nažalost, inspeksijski organi su mogli da reaguju tek u slučaju kada dođe do kršenja propisa i već prouzrokovanih štetnih posledica. Odnosno, inspeksijskim organima nije bila dostupna baza podataka o svim subagentima na teritoriji RS (jer takva baza nije ni ustrojena). S obzirom da pri APR-u postoji Registar turizma to se pokazalo opravdanim da se propiše obaveza registracije i ovih subjekata. Registracija će se vršiti jednom (bez vremenskog ograničenja u trajanju rešenja), a vrstu, visinu i način plaćanja naknada za registraciju i druge usluge koje pruža registar turizma, određuje Upravni odbor agencije, uz saglasnost Vlade. Pretpostavka je da će se raditi o malom iznosu od nekoliko hiljada dinara.

Dalje, za građane se očekuju troškovi polaganja stručnog (teorijskog i praktičnog) ispita za turističke vodiče, lokalne turističke vodiče i turističke pratioce. Napominje se da je ova obaveza ranije postojala, posebno što se radi o stručnom usavršavanju svakog pojedinca i ne može se očekivati da taj ispit ide na teret budžeta. U jednom kratkom periodu (poslednjim izmenama i dopunama Zakona o turizmu iz 2012. godine) ova obaveza, da fizička lica snose troškove polaganja teorijskog dela stručnog ispita, je ukinuta. Međutim, kod činjenice da su se u tom slučaju morala obezbeđivati sredstva iz budžeta, dovelo je do veoma otežane realizacije u organizaciji polaganja navedenih ispita. Sve ovo je ograničilo broj lica (jer je broj zavisio od raspoloživih sredstava u budžetu) koja su mogla da pristupe polaganju ispita, a interesovanje je višestruko prevazilazilo broj mogućih kandidata. Ponovnim vraćanjem ove obaveze na građane stvoriće se preduslovi da veći broj

kandidata pristupi polaganju ispita, da se usavrše u ovim turističkim profesijama, a što će sve svakako uticati i na veću mogućnost njihovog zapošljavanja, pre svega turističkih pratilaca (koji su još uvek deficitarni).

Dalje, potrebna finansijska sredstva, koja će se isplaćivati iz budžeta Republike Srbije, očekuju se za naknadu članovima komisije, kao ispitivačima za polaganje stručnog ispita za turističke vodiče i turističke pratiocice. U prethodnim godinama, ova naknada se takođe isplaćivala iz budžeta, a angažovani su stručnjaci iz određene oblasti i to: osnovi turizma, turističkih resursa, agencijskog i hotelijerskog poslovanja, društvenog uređenja, turističke politike, propisa u turizmu, informativno-vodičke službe u turizmu, nacionalne istorije i strani jezik (B nivo). Predmet strani jezik kandidat polaže iz jednog od sledećih stranih jezika: engleskog, francuskog, nemačkog, ruskog, španskog ili italijanskog jezika, koji su obuhvaćeni nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Posebno se napominje da državni službenici, zaposleni u ministarstvu na poslovima iz oblasti turizma, nisu dovoljno kompetenti, niti poseduju potrebna znanja i takav nivo stručnosti da bi mogli biti ispitivači kod polaganja navedenih ispita. Izuzetno, u prethodnom periodu, kao članovi komisije, bila su angažovana dva državna službenika, međutim njima naknada nije isplaćivana, a što je utvrđeno rešenjem o formiranju komisije.

Navedeni troškovi se mogu očekivati i iz budžeta jedinice lokalne samouprave na ime naknade ispitivačima za polaganje stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.

Posebno se napominje da sada nije moguće precizirati navedene iznose, posebno što će se ova oblast, po donošenju zakona, urediti podzakonskim aktom, kojim će se propisati visina takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence, legitimacije i oznake, uslove koje članovi komisije treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije (član 37. Predloga zakona). Na osnovu informacija o prethodno organizovanim ispitima kandidati koji su polagali stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca snosili su troškove polaganja za teorijski deo stručnog ispita za turističkog vodiča (18.000 dinara) i turističkog pratioca (9.000 dinara). Uzevši u obzir potencijalni broj kandidata za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča -**300** i cenu od 18.000 dinara, dolazi se do iznosa od 5.400.000 dinara, kao i **200** kandidata za za polaganje stručnog ispita za turističkog pratioca po ceni od 9.000 dinara dolazi se do iznosa od 1.800.000 dinara. Ukupan iznos koji bi potencijalni kandidati uplatili na račun Budžeta Republike Srbije, pri navedenim pretpostavkama je **7.200.000** dinara što višestruko prevazilazi dosadašnje troškove (naknade) plaćanja ispitivačima (profesorima).

Odnosno u ovom trenutku nije moguće precizno utvrditi ove troškove (pretpostavka je da neće preći iskazane iznose) jer će se taj deo u potpunosti regulisati navedenim pravilnikom, koji će se doneti po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva finansija. S obzirom da je prethodno pribavljanje mišljenja zakonska obaveza to, po preporuci Ministarstva finansija, nije potrebno posebno navoditi u Predlogu zakona.

Predlogom zakona daje se mogućnost da jedinica lokalne samouprave koja je proglašena za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom da utvrdi zaštićene prostorne celine, odnosno turističke destinacije, zone i lokacije. Na tim prostornim celinama ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel mora da ispunjava standarde za razvrstavanje u određenu kategoriju, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave. Taj akt, između ostalog, sadrži i uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispuni, a posebno sadrži i visinu penala, kao svojevrsne kazne koja se u slučaju neusaglašenosti, naplaćuje na godišnjem nivou. S tim u vezi možda će privredni subjekti, odnosno pravna lica koji u utvrđenim prostornim celinama, pružaju usluge smeštaja u hotelu ili motelu (ovi objekti se kategoriju) morati da izvrše određena ulaganja u te objekte da bi ispunili uslov u pogledu visine kategorije koja je propisana aktom jedinice lokalne samouprave. U

protivnom rizikuju da im, na godišnjem nivou, budu utvrđeni penali (takođe u iznosu koji će svojim aktom utvrditi jedinica lokalne samouprave).

Napominje se da u trenutku upućivanja Nacrta zakona na mišljenje Ministarstvu finansija, Pravilnik o načinu iskazivanja i izveštavanja o procenjenim finansijskim efektima zakona, drugog propisa ili drugog akta na budžet, odnosno finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje, nije stupio na snagu.

7. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Predloženim rešenjima se pooštavaju uslovi u pogledu obaveze agencije posrednika, čime će se stimulisati tržišna konkurencija sa stanovišta kvaliteta pruženih usluga i zaštite potrošača. Očekuje se da će, svojim preventivnim aktivnostima u kontroli ovih subjekata, ovlašćeni inspektori doprineti smanjenju zloupotreba koje su uočene, na koji način će se podići nivo pružanja usluga od strane turističkih agencija, ali i svakako veća zaštita korisnika usluga. S obzirom da se očekuju da troškovi registracije neće posebno opteretiti ove subjekte, to će njihova transparentnost u Registru turizma će imati višestruko pozitivan uticaj.

Kao što je već navedeno, u vezi sa polaganjem stručnih ispita za turističke vodiče i turističke pratiocice, mogući su troškovi u budžetu, za sredstva kojim se obezbeđuje naknada ispitivačima. Međutim, na osnovu analize iz prethodno organizovanih ispita (kada su sami kandidati snosili sve troškove) proizilazi da će ukupan iznos koji će potencijalni kandidati uplatiti na račun budžeta Republike Srbije, znatno prevazići stvarne troškove plaćanja ispitivačima. S tim u vezi nesumnjivo će doći do pozitivnih efekata po budžet Republike Srbije, odnosno, procenjeno je da će pozitivni efekti ovih odredaba na budžet Republike Srbije daleko prevazići troškove koje će njegova primena stvoriti.

Posebno se napominje da je polaganje ovih ispita moguće realizovati samo angažovanjem eminentnih stručnjaka iz navedenih oblasti, bez čijeg bi angažovanja bila dovedena u pitanje realizacija, ali svakako i visoko stručno vrednovanje, odnosno unapređenje nivoa kvaliteta znanja kandidata, koji se stručno usavršavaju za ove značajne turističke profesije.

Potrebna finansijska sredstva, koja će se isplaćivati iz budžeta jedinice lokalne samouprave, sa istim pozitivnim efektima na budžet, obezbediće se kod polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.

U pogledu eventualnih troškova ulaganja kategorisanih ugostiteljskih objekata (hoteli i moteli) u turističkim mestima I i II kategorije, omogućiće se da prostorne celine koje raspolažu turističkom resursima postanu osnov za razvoj i komercijalizaciju turističkih proizvoda, potencijalnim i realnim turističkim atrakcijama. Ujedno, stvaraju se uslovi za primenu zakonske odredbe za naplatu penala za korišćenje zaštićenih prostornih celina koja će se odnositi na privredna društva, preduzetnike, vlasnike ugostiteljskog objekta za smeštaj (hotel ili motel) neodgovarajuće namene i kategorije u ovim prioritarnim prostornim celinama.

Strateško opredeljenje naše zemlje da razvija turizam kao jednu od podloga privrednog i ukupnog razvoja, podrazumeva i utvrđivanje ključnih turističkih destinacija i primenu mera turističke razvojne politike kako bi se turističke destinacije učinile konkurentnim na međunarodnom turističkom tržištu. Na ovaj način stvaraju se osnove za neprekidan, dinamičan, usklađen i konkurentan rast i razvoj zasnovanu na principima održivosti i isplativosti, tržišno potvrđenom kvalitetu usluga, prednostima destinacije i prepoznatljivom identitetu u regionalnim okvirima.

Imajući u vidu napred navedeno procenjeno je da će pozitivni efekti zakona na građane, privredu ali i budžete Republike Srbije i jedinica lokalnih samouprava daleko prevazići troškove koje će im njegova primena stvoriti.

8. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Podelom nadležnosti u vršenju inspekcijskog nadzora ostvariće se efikasna primena zakona, što će usloviti stvaranje pogodnije klime za obavljanje privredne delatnosti, ali i suzbijanje sive ekonomije i njeno prevođenje u legalne tokove.

S obzirom da se stvaraju preduslovi za potpuno novo i savremeno upravljanje turističkom destinacijom (regijom) uvođenjem turističkih klastera, destinacijskih menadžment organizacija, destinacijskih menadžment kompanija, kao novog oblika udruživanja, može se očekivati osnivanje ovakvih privrednih subjekata, odnosno pravnih lica (udruženja), a sve sa ciljem efikasnijeg povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti.

Ujedno se očekuje da se na tržištu podigne nivo konkurentnosti svih koji svoje obaveze izvršavaju i posluju, odnosno pružaju usluge u skladu sa zakonom.

Usvajanjem novog razvojnog i upravljačkog koncepta stvoriće se ambijent za nova ulaganja u turizmu. Srbija danas ima samo komparativne prednosti u turizmu jer poseduje raznovrsnu strukturu potencijala, nalazi se u blizini tradicionalnih i novih turističkih tržišta, ima dugu istoriju i opštu prepoznatljivost, očuvane prirodne resurse, srazmerno dobre komunikacije i ljudski potencijal. Razvojem i obezbeđenjem sistema podsticaja i finansijske podrške projektima za razvoj turizma kao i podizanje nivoa kvaliteta i standarda u turističkim delatnostima, stvoriće se povoljan ambijent za intenzivan turistički razvoj. Podsticaji koji se očekuju odnose se na podsticanje unapređenja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije i Vlada će bliže propisati uslove i način dodele i korišćenja sredstava (čl. 5. i 6. Predloga zakona). U ovom trenutku nije moguće opredeliti visinu ovih iznosa, niti njihov očekivani uticaj, ali će oni svakako doprineti povećanom broju dolazaka stranih turista, ali će doprineti i povećanju kretanja i boravka domaćih turista na teritoriji Republike Srbije. Odnosno očekuje se povećanje receptivnih aktivnosti, što će neminovno dovesti do određenog smanjenja emitivnih (odlazaka domaćih turista van teritorije Republike Srbije).

9. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Tokom izrade Nacrta zakona, bila je formirana Radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva trgovine turizma i telekomunikacija, asocijacije turističkih agencija i asocijacije hotelijera, kao i predstavnika visokoškolskih ustanova, iz redova stručnjaka u oblasti turizma.

Javna rasprava je održana u periodu od 26. januara do 26. februara 2015. godine (u skladu sa Programom javne rasprave koji je odredio Odbor za privredu i finansije) i počela je postavljanjem Nacrta zakona o izmenama i dopunama zakona o turizmu na internet stranici Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija.

Svi zainteresovani bili su u mogućnosti da preuzmu tekst Nacrta i upoznaju se sa predloženim rešenjima, kao i da dostave primedbe, predloge i komentare elektronskim putem.

Prema Programu javne rasprave centralni događaj, u formi okruglog stola, u organizaciji Ministarstva i Privredne komore Srbije, održan je 10. februara 2015. godine, u prostorijama Privredne komore Srbije.

Poziv za učešće na ovom događaju postavljen je na sajtu Ministarstva i Privredne komore Srbije i svi zainteresovani mogli su da prisutvuju događaju i aktivno učestvuju u diskusiji.

Javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici:

- asocijacija turističkih agencija – Yuta, Atas i Antas,

- HORES-a – Udruženje hotelijera i restoratera Srbije,
- Kamping asocijacije Srbije,
- Agencija koje pružaju uslugu iznajmljivanja vozila,
- Udruženje turističkih vodiča Srbije,
- Udruženje banja Srbije,
- Ferijalnog i hostelskog saveza Srbije,
- Udruženja seoskih turističkih domaćinstava,
- Jedinca lokalne samouprave (grada i opštine) i to predstavnici Sekretarijata za privredu i Sekretarijata za inspeksijske poslove – Beograd, Novi Sad, Vrnjačka Banja,
- Turističke organizacija Beograd,
- Turističke organizacije Srbije,
- TO Novi Sad,
- TO Vrnjačka Banja,
- Privredne komore Beograda,
- Privredne komore Novog Sada,
- Predstavnici fakulteta i Visokih škola (Singidunum – Beograd , Visoka turistička škola – Beograd, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet Novi Sad, Fakultet za sport i turizam Novi Sad i dr.),
- Kancelarije za Kosovo i Metohiju,
- predstavnici medija, kao i
- brojni pojedinci, koji su kao učesnici uzeli učešće u raspravi.

Imajući u vidu da je odziv relevantnih predstavnika turističkih agencija, ugostiteljstva, turističkih profesija, jedinica lokalne samouprave, turističkih organizacija, udruženja, kao i predstavnika drugih, specifičnih vidova turizma, bio na veoma zavidnom nivou, opšta je ocena da je javna rasprava uspešno sprovedena i da je ostvarena zadovoljavajuća saradnja između predstavnika Ministarstva, kao predlagača propisa, i svih zainteresovanih strana.

U toku trajanja javne rasprave, ali i nakon njenog završetka, u vezi sa pojedinim zakonskim rešenjima, održano je nekoliko sastanaka.

Tako npr. održan je sastanak sa predstavnicima Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet Novi Sad u vezi sa priznavanjem stručne spreme i uvođenje u zakon obaveze zapošljavanja menadžera lovnog turizma, u onim agencijama koje se bave i uslugama lovnog turizma. Ovaj predlog nije bilo moguće prihvatiti, ali je prihvaćen njihov predlog da se uvede lovačka kuća, kao posevana vrsta objekta lovnog turizma.

U vezi sa članom 17. Nacrta održan je sastanak sa predstavnicima turističkih agencija i predstavnicima Udruženja ferijalnog i hostelskog saveza Srbije, ovo iz razloga što su njihovi stavovi u pogledu ove odredbe bili dijametralno suprotstavljeni. Naime, turističke agencije su predlagale da se član 46 Zakona u potpunosti briše, dok su predstavnici tih udruženja, kojima je data mogućnost organizovanja turističkih putovanja (bez licence), samo za svoje članove, predlagali da se ta odredba ne menja. Napravljen je kompromis, sa kojim su se obe strane složile i prihvatile ga u potpunosti (član 17 Nacrta i o tome je već rečeno pod 5.- Na koga će i kako uticati predložena rešenja).

Takođe, održana su 2 sastanka sa predstavnicima Grada Beograda (Sekretarijat za privredu i Sekretarijat za inspeksijske poslove) čiji predlozi su u većem delu (u pogledu prenošenja dela nadzora) prihvaćeni. Predlog koji nije prihvaćen je da se predvidi donošenje pravilnika, kojim bi se propisala vrsta opreme i uređaja, u ugostiteljskim objektima, za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih štetnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu. Predlog nije prihvaćen jer

se stalo na stanovište da se radi o oblasti koja se uređuje propisima iz oblasti ekologije, odnosno zaštite životne sredine.

Potrebno je napomenuti da su predstavnici turističkih organizacija jedinca lokalnih samouprava (Novi sad se obraćao i zvanično, pisanim putem) insistirali da se obim aktivnosti koje te organizacije mogu da vrše, proširi, što je i prihvaćeno (član 12. Nacrta). Takođe jedan od njihovih predloga je bio i taj da se sve te njihove aktivnosti mogu finansirati iz sredstava od naplaćene boravišne takse. Povodom ovog predloga održan je sastanak u Ministarstvu finansija, gde je zaključeno da se predlog može prihvatiti (član 43. Nacrta).

Takođe prihvaćen je predlog Udruženja turističkih vodiča Srbije, da se položen stručni ispit za turističkog vodiča (bez obzira na vrstu stručne spreme) može prihvatiti kao jedan od uslova u pogledu stručne spreme, koje treba da ispuni rukovodilac poslovnice za rad kod organizatora, odnosno posrednika (član 35. Nacrta). Predlog ovog udruženja da se Zakonom o turizmu uredi i reguliše njihov status u pogledu staža, zdravstvenog i penzijskog osiguranja kao i poreza, nije prihvaćen.

Dalje, članom 30. Nacrta prihvaćen je predlog predstavnika udruženja seoskih turističkih domaćinstava i Kamping asocijacije Srbije da se, u okviru kategorisanog seoskog turističkog domaćinstava, domaćinima omogući pružanje usluga smeštaja na otvorenom (kamping, kampiralište i sl.). Predlog da taj prostor ne treba da ispunjava sve uslove propisane Pravilnikom o uslovima i načinu obavljanja ugostiteljske delatnosti, načinu pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanju ugostiteljskih objekata i minimalno tehničkim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, broj 48/12), nije prihvaćen. Takođe nije prihvaćen predlog da fizičko lice prilikom pružanja usluga može usluge naplaćivati samostalno i bez fiskalne kase, odnosno da ne treba da ima ugovor o pružanju ugostiteljskih usluga zaključen sa lokalnom turističkom organizacijom, turističkom agencijom, privrednim subjektom ili drugim pravnim licem registrovanim za obavljanje privredne delatnosti (član 77. Zakona).

Dalje, Predlog predstavnika receptivnih agencija da se receptivnom turizmu prizna izvozna delatnost, nije prihvaćen, jer ova problematika ne spada u oblast turizma koji se ovim zakonom uređuje. Takođe nije prihvaćen predlog istih predstavnika da se turistički aranžman definiše kao svako putovanje koje obuhvata najmanje dve turističke usluge i da ne mora uključivati noćenje. Predlog nije prihvaćen jer je u suprotnosti sa Direktivom Saveta 90/14EEZ o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama.

Isto tako nije prihvaćen predlog Privredne komora Srbije da se Registar turizma vodi u toj komori, ovo iz razloga što je Registar turizma, kao jedinstvena centralizovana elektronska baza podataka, utvrđen Zakonom o agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, br. 55/04, 111/09 i 99/11).

Pored navedenih pristigli su i brojni drugi predlozi koje je Radne grupa razmotrila.

Imajući u vidu napred navedeno, konačan zaključak sprovedene javne rasprave je rezultirao potrebom da se pristupi određenoj korekciji Nacrta zakona. Predlozi i sugestije sa javne rasprave koji su bili usmereni na poboljšanje predloženog teksta Nacrta zakona i koji su u duhu koncepta na kojima se isti zasniva, ugrađeni su u tekst Nacrta zakona.

Posebno se napominje da je Nacrt zakona dostavljen i članovima Nacionalnog saveta za razvoj turizma sa ciljem njihovog aktivnog uključenja i ova tema je i uvrštena u dnevni red sednice Nacionalnog saveta.

10. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Predlogom zakona predviđene su sledeće mere za sprovođenje akta, odnosno donošenje sledećih podzakonskih akata:

U delu podsticanja unapređenja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije, Vlada će bliže propisati način dodele, uslove i visinu, kao i korišćenje podsticajnih sredstava.

Ministar nadležan za poslove turizma propisaće sadržinu, uslove i način isticanja turističke signalizacije.

Ministar nadležan za poslove turizma propisaće oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora zaključenih sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovora o posredovanju, drugih ugovora u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti, kao i evidencije prodatih turističkih putovanja.

Ministar nadležan za poslove turizma uz saglasnost ministra finansija propisaće program i način polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča i turističkog pratioca, visinu takse za polaganje, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Ministar nadležan za poslove turizma propisaće oblik i sadržinu licence, legitimacije i oznake turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Posebno se napominje da su predstavnici ovog ministarstva, prilikom svake izmene Zakona, ali i donošenja novih podzakonskih akata u saradnji sa Privrednom komorom Srbije i regionalnim privrednim komorama vršili edukaciju i animiranje organa lokalne samouprave u pogledu: kategorizacije objekata domaće radinosti i seoskih turističkih domaćinstava; ispunjenosti uslova za kategorizaciju turističkog mesta; izrade programa za polaganje ispita za lokalnog turističkog vodiča i dr.

Takođe, u saradnji sa Hores-om vršena je i edukacija ugostitelja (i fizičkih lica koji obavljaju ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva) u vezi sa kategorizacijom ugostiteljskih objekata za smeštaj, ispunjavanju minimalno tehničkih uslova i motivisanjem da se kategorišu u objekte više kategorije.

Tom prilikom su održani brojni sastanci, paneli, radionice u mnogim opštinama, odnosno gradovima i to: Beograd, Novi Sad, Pančevo, Subotica, Zrenjanin, Kragujevac, Leskovac, Niš i dr.

Iste aktivnosti planiraju se i u periodu nakon usvajanja zakona, posebno što će akcenat tih edukacija biti usmeren na jedinice lokalne samouprava, čiji će inspekcijски organi preuzeti deo ovlašćenja, odnosno nadzora nad primenom ovog zakona.

Takođe će, kao i u prethodnom periodu, biti inicirano organizovanje radionica i sličnih skupova u Privrednoj komori Srbije i Privrednoj komori Beograda, gde se, kao što je do sada uvek bio slučaj, očekuje veliki odziv privrednih subjekata iz oblasti turizma, ali i predstavnika medija.

**OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA
EVROPSKE UNIJE**

1. Ovlašćeni predlagač propisa-Vlada

Obrađivač-Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum)

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Čl. 59, 60, 72. i 96. Sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Član 72. Sporazuma – do kraja prelaznog perioda utvrđenog u članu 8.Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Delimična usklađenost, a nastavak usklađivanja će biti izvršen u predviđenim rokovima

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

Propis je planiran da se uskladi u toku 2015. godine, broj u baze NPAA: 2015-1

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije:

Glava I Kategorije i oblasti nadležnosti unije član 6.

Glava IV Slobodno kretanje ljudi, usluga i kapitala čl. 49. i 56.

Glava XXII Turizam član 195.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

1. Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tour (OJ L 158, 23/06/1990 P. 0059 - 0064)

Direktiva Saveta 90/314/EEZ od 13 juna 1990 o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama – delimična usklađenost

2. Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market, OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68

Direktiva Evropskog Parlamenta broj 2006/123/EC i Saveta od 12 decembra 2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu- delimična usklađenost

v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Predlogom zakona je izvršena delimična usklađenost sa propisima EU, a nastavak usklađivanja će biti izvršen u predviđenim rokovima

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Rok Vlade za postizanje potpune usklađenosti Predloga zakona sa propisima Evropske unije je 2018. godina

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu, u ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

./.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Imajući u vidu materiju Predloga zakona, smatramo da nije potrebno dostavljati predmet na komentare Evropskoj komisiji.

1. Naziv propisa Evropske unije : Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tour (OJ L 158 , 23/06/1990 P. 0059 - 0064) Direktiva Saveta 90/314/EEZ od 13 juna 1990 o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama	2. „CELEX” oznaka EU propisa 31990L0314
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa Vlada	4. Datum izrade tabele:
Obrađivač Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	08.04.2015.
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:	6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA:
Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu	
7. Usklađenost odredaba propisa sa odredbama propisa EU	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1	The purpose of this Directive is to approximate the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to packages sold or offered for sale in the territory of the Community.			NU	Ne sadrži obavezu usklađivanja	

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

2.1.1	For the purposes of this Directive: 1. 'package' means the pre-arranged combination of not fewer than two of the following when sold or offered for sale at an inclusive price and when the service covers a period of more than twenty-four hours or includes overnight accommodation: (a) transport; (b) accommodation; (c) other tourist services not ancillary to transport or accommodation and accounting for a significant proportion of the package.	Član 3. tačka 25.	- turističko putovanje jeste kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge), koju je utvrdio ili pripremio organizator putovanja samostalno ili po zahtevu putnika, u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju se nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;	PU		
2.1.2	The separate billing of various components of the same package shall not absolve the organizer or retailer from the obligations under this Directive;	Član 44. stav 2	Izdvojeni obračun ili naplata pojedinačnih usluga jednog istog turističkog putovanja ne oslobađa turističku agenciju ili drugo lice od obaveza propisanih ovim zakonom.	PU		
2.2.	'organizer' means the person who, other than occasionally, organizes packages and sells or offers them for sale, whether directly or through a retailer;	Član 48. stav 1.	Organizator putovanja može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. ovog zakona.	DU	Videti Zakon o zaštiti potrošača član 5. stav 1. tačka 4. kojim je obezbeđena potpuna usklađenost	
2.3.	'retailer' means the person who sells or offers for sale the package put together by the organizer;	Član 48. stav 2.	Posrednik može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. tač. 2) do 13) ovog zakona.	DU	Videti Zakon o zaštiti potrošača član 5. stav 1. tačka 5. kojim je obezbeđena potpuna usklađenost	
2.4.	'consumer' means the person who takes or agrees to take the package ('the principal contractor'), or any person on whose behalf the principal contractor agrees to purchase the package ('the other beneficiaries') or any person to whom the principal contractor or any of the other beneficiaries transfers the package ('the transferee');			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 5. stav 1. tačka 1. kojim je obezbeđena potpuna usklađenost	
2.5.	'contract' means the agreement linking the consumer to the organizer and/or the retailer.	Član 56. stav 4.	Opštim uslovima putovanja uređuju se prava i obaveze organizatora putovanja i prava i obaveze putnika	PU		
3.1.	Any descriptive matter concerning a package and supplied by the organizer or the retailer to the consumer, the price of the package and any other conditions applying to the contract must not contain any misleading information.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 17. stav 1. kojim je obezbeđena potpuna usklađenost	
3.1	Any descriptive matter concerning a package and supplied by the organizer or the retailer to the consumer, the price of the package			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 18. stav 6. kojim je	

	and any other conditions applying to the contract must not contain any misleading information.				obezbeđena potpuna usklađenost	
3.2.1a	When a brochure is made available to the consumer, it shall indicate in a legible, comprehensible and accurate manner both the price and adequate information concerning: (a) the destination and the means, characteristics and categories of transport used;	Član 45. stav 4.	Turistička agencija koja stavlja na raspolaganje brošuru dužna je da jasno i precizno u brošuri navede sve podatke iz člana 56. stav 6. ovog zakona.	PU		
3.2.1a	When a brochure is made available to the consumer, it shall indicate in a legible, comprehensible and accurate manner both the price and adequate information concerning: (a) the destination and the means, characteristics and categories of transport used;	Član 56. stav 6. tač. 3. i 4.	- mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima; - podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;	PU		
3.2.1b	the type of accommodation, its location, category or degree of comfort and its main features, its approval and tourist classification under the rules of the host Member State concerned;	Član 56. stav 6. tač. 5, 6 i 6a	- podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima); - podatke o smeštajnoj jedinici (soba, apartman, studio) opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike; - podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja;	PU		
3.2.1c	the meal plan;	Član 56. stav 6. tačka 7.	- broj, vrstu i način usluživanja obroka;	PU		
3.2.1d	the itinerary;	Član 56. stav 6. tačka 3.	- mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;	PU		
3.2.1e	general information on passport and visa requirements for nationals of the Member State or States concerned and health formalities required for the journey and the stay;	Član 56. stav 6. tačka 11.	- posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);	PU		
3.2.1f	either the monetary amount or the percentage of the price which is to be paid on account, and the timetable for payment of the balance;	Član 56. stav 6. tačka 10.	- način i dinamiku plaćanja putovanja;	PU		
3.2.1g	whether a minimum number of persons is required for the package to take place and, if	Član 56. stav 6.	- minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obaveštavanje	PU		

	so, the deadline for informing the consumer in the event of cancellation.	tačka 12.	putnika za slučaj otkazivanja.			
3.2.2	The particulars contained in the brochure are binding on the organizer or retailer, unless: - changes in such particulars have been clearly communicated to the consumer before conclusion of the contract, in which case the brochure shall expressly state so, - changes are made later following an agreement between the parties to the contract.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 96. st. 3. i 4. i član 102. stav 1. kojim je obezbeđena potpuna usklađenost	
4.1.a.	The organizer and/or the retailer shall provide the consumer, in writing or any other appropriate form, before the contract is concluded, with general information on passport and visa requirements applicable to nationals of the Member State or States concerned and in particular on the periods for obtaining them, as well as with information on the health formalities required for the journey and the stay;	Član 56. stav 6. tačka 11.	Program putovanja sadrži: -posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93. stav 1. tač. 9. i 10. i član 94. stav 1. tač. 1,2 i 3.
4.1.b.	The organizer and/or retailer shall also provide the consumer, in writing or any other appropriate form, with the following information in good time before the start of the journey:	Član 56. stav 7.	Organizator putovanja dužan je da opšte uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju.	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 94. stav 1. tač. 4 i 5.
4.1.b.i.	the times and places of intermediate stops and transport connections as well as details of the place to be occupied by the traveller, e.g. cabin or berth on ship, sleeper compartment on train;	Član 56. stav 6. tač. 3. i 4.	Program putovanja sadrži: - mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima; - podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93. stav 1. tačka 4.
4.1.b.ii.	the name, address and telephone number of the organizer's and/or retailer's local representative or, failing that, of local agencies on whose assistance a consumer in difficulty could call. Where no such representatives or agencies exist, the consumer must in any case be provided with an emergency telephone number or any other information that will enable him to contract the organizer and/or the retailer;	Član 56. stav 9.	Potvrda o putovanju mora da sadrži podatke o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podatke o licu ovlašćenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr.).	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93. stav 2.
4.1.b.ii.	the name, address and telephone number of the organizer's and/or retailer's local representative or, failing that, of local agencies on whose assistance a consumer in	Član 56. stav 10.	Organizator putovanja dužan je da za sve vreme trajanja turističkog putovanja omogući putniku jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija.	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93. stav 2.

	difficulty could call. Where no such representatives or agencies exist, the consumer must in any case be provided with an emergency telephone number or any other information that will enable him to contract the organizer and/or the retailer;					
4.1.b.iii.	in the case of journeys or stays abroad by minors, information enabling direct contact to be established with the child or the person responsible at the child's place of stay;			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 93. stav 3.	
4.1.b.iv.	information on the optional conclusion of an insurance policy to cover the cost of cancellation by the consumer or the cost of assistance, including repatriation, in the event of accident or illness.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 93. stav 1. tačka 8.	
4.2.a.	Member States shall ensure that in relation to the contract the following principles apply: (a) depending on the particular package, the contract shall contain at least the elements listed in the Annex;			NP	Upućujuća norma	
4.2.b.	all the terms of the contract are set out in writing or such other form as is comprehensible and accessible to the consumer and must be communicated to him before the conclusion of the contract; the consumer is given a copy of these terms;	Član 56. st. 7. i 8.	Organizator putovanja dužan je da opšte uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju. Putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem opštih uslova putovanja, programa putovanja i potvrde o putovanju. Na izdavanje potvrde o putovanju primenjuju se opšte odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 96. st.1. i 2.
4.2.c.	the provision under (b) shall not preclude the belated conclusion of last-minute reservations or contracts.			PU	Predlog ni jednom odredbom ne isključuje mogućnost organizovanja „last minute“ putovanja	

4.3.	Where the consumer is prevented from proceeding with the package, he may transfer his booking, having first given the organizer or the retailer reasonable notice of his intention before departure, to a person who satisfies all the conditions applicable to the package. The transferor of the package and the transferee shall be jointly and severally liable to the organizer or retailer party to the contract for payment of the balance due and for any additional costs arising from such transfer.	Član 56. stav 4. tačka 1.	Pravo organizatora putovanja na naknadu učinjenih troškova ako je putnik odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vreme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, njegovo pravo na naknadu učinjenih troškova kada je putnik obezbedio odgovarajuću zamenu ili je zamenu našao sam organizator, kao i odgovornost organizatora putovanja kada izvršenje usluga poveri trećim licima;	DU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 97.	
4.4.a.	The prices laid down in the contract shall not be subject to revision unless the contract expressly provides for the possibility of upward or downward revision and states precisely how the revised price is to be calculated, and solely to allow for variations in: - transportation costs, including the cost of fuel, - dues, taxes or fees chargeable for certain services, such as landing taxes or embarkation or disembarkation fees at ports and airports, - the exchange rates applied to the particular package.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 96. stav 3. Vidi i član 876.1 Zakona o obligacionim odnosima	
4.5.1	If the organizer finds that before the departure he is constrained to alter significantly any of the essential terms, such as the price, he shall notify the consumer as quickly as possible in order to enable him to take appropriate decisions and in particular: - either to withdraw from the contract without penalty, - or to accept a rider to the contract specifying the alterations made and their impact on the price.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 98. st. 1,2 i 3.	
4.5.2	The consumer shall inform the organizer or the retailer of his decision as soon as possible.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 98. stav 4.	

4.6.1.a.	If the consumer withdraws from the contract pursuant to paragraph 5, or if, for whatever cause, other than the fault of the consumer, the organizer cancels the package before the agreed date of departure, the consumer shall be entitled: (a) either to take a substitute package of equivalent or higher quality where the organizer and/or retailer is able to offer him such a substitute.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 100. stav 1. tačka 1.	
4.6.1.a	If the replacement package offered is of lower quality, the organizer shall refund the difference in price to the consumer			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 100. stav 1. tačka 2.	
4.6.1.b.	or to be repaid as soon as possible all sums paid by him under the contract.	Član 57. st. 2. i 3	U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik izjavio reklamaciju u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili osam dana od dana završetka putovanja. Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.	DU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 100. stav 1. tačka 3.	
4.6.2.i.	In such a case, he shall be entitled, if appropriate, to be compensated by either the organizer or the retailer, whichever the relevant Member State's law requires, for non-performance of the contract, except where: (i) cancellation is on the grounds that the number of persons enrolled for the package is less than the minimum number required and the consumer is informed of the cancellation, in writing, within the period indicated in the package description			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 100. stav 2. tačka 1.	
4.6.2.ii.	or (ii) cancellation, excluding overbooking, is for reasons of force majeure, i.e. unusual and unforeseeable circumstances beyond the control of the party by whom it is pleaded, the consequences of which could not have been avoided even if all due care had been			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 100. stav 2. tačka 2	

	exercised.					
4.7.1	Where, after departure, a significant proportion of the services contracted for is not provided or the organizer perceives that he will be unable to procure a significant proportion of the services to be provided, the organizer shall make suitable alternative arrangements, at no extra cost to the consumer, for the continuation of the package, and where appropriate compensate the consumer for the difference between the services offered and those supplied.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 103. stav 1.	
4.7.2	If it is impossible to make such arrangements or these are not accepted by the consumer for good reasons, the organizer shall, where appropriate, provide the consumer, at no extra cost, with equivalent transport back to the place of departure, or to another return-point to which the consumer has agreed and shall, where appropriate, compensate the consumer.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 103. stav 2. i član 105. st. 1. i 3.	
5.1.	Member States shall take the necessary steps to ensure that the organizer and/or retailer party to the contract is liable to the consumer for the proper performance of the obligations arising from the contract, irrespective of whether such obligations are to be performed by that organizer and/or retailer or by other suppliers of services without prejudice to the right of the organizer and/or retailer to pursue those other suppliers of services.	56.2.	Organizator putovanja je odgovoran za realizaciju putovanja i dužan je da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja.	DU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 102. st.1, 2 i 3.	
5.2.1	With regard to the damage resulting for the consumer from the failure to perform or the improper performance of the contract, Member States shall take the necessary steps to ensure that the organizer and/or retailer is/are liable unless such failure to perform or improper performance is attributable neither to any fault of theirs nor to that of another supplier of services, because: - the failures which occur in the performance of the contract are attributable to the consumer, - such failures are attributable to a third party unconnected with the provision of the services contracted for, and are	57.2.	U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik izjavio reklamaciju u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili osam dana od dana završetka putovanja.	DU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 107. st. 1. i 3. i član 113.	

	unforeseeable or unavoidable, - such failures are due to a case of force majeure such as that defined in Article 4 (6), second subparagraph (ii), or to an event which the organizer and/or retailer or the supplier of services, even with all due care, could not foresee or forestall.					
5.2.2	In the cases referred to in the second and third indents, the organizer and/or retailer party to the contract shall be required to give prompt assistance to a consumer in difficulty.			NU	U pitanju je obaveza trgovca da pomogne svojim klijentima u nevolji (npr. prilikom bombardovanja Libana, terorističkog napada u Šarm el Šeiku...kada su naši brojni turisti ostavljeni).	
5.2.3	In the matter of damages arising from the non-performance or improper performance of the services involved in the package, the Member States may allow compensation to be limited in accordance with the international conventions governing such services.			NP	Opciona odredba	
5.2.4	In the matter of damage other than personal injury resulting from the non-performance or improper performance of the services involved in the package, the Member States may allow compensation to be limited under the contract. Such limitation shall not be unreasonable.			NP	Opciona odredba	
5.3.	Without prejudice to the fourth subparagraph of paragraph 2, there may be no exclusion by means of a contractual clause from the provisions of paragraphs 1 and 2.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 45. st. 1. Tačka 1. i član 3. stav 2.	
5.4.1	The consumer must communicate any failure in the performance of a contract which he perceives on the spot to the supplier of the services concerned and to the organizer and/or retailer in writing or any other appropriate form at the earliest opportunity.	57.2	U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik izjavio reklamaciju u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili osam dana od dana završetka putovanja. Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 109. stav 1.
		57.3.				

			pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.			
5.4.2	This obligation must be stated clearly and explicitly in the contract.			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 109. stav 2.	
6	In cases of complaint, the organizer and/or retailer or his local representative, if there is one, must make prompt efforts to find appropriate solutions.	57.3.	Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.	DU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 104. stav 1.	
7	The organizer and/or retailer party to the contract shall provide sufficient evidence of security for the refund of money paid over and for the repatriation of the consumer in the event of insolvency.	53.1.	Garancijom putovanja usled insolventnosti organizatora putovanja posebno se obezbeđuju troškovi nužnog smeštaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mesto polaska u zemlji i inostranstvu, kao i sva nastala potraživanja putnika.	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 108. stav 1.
8	Member States may adopt or return more stringent provisions in the field covered by this Directive to protect the consumer.			NP	Opciona odredba	
9.1.	Member States shall bring into force the measures necessary to comply with this Directive before 31 December 1992. They shall forthwith inform the Commission thereof.			NP	Ne sadrži obavezu usklađivanja	
9.2.	Member States shall communicate to the Commission the texts of the main provisions of national law which they adopt in the field governed by this Directive. The Commission shall inform the other Member States thereof.			NP	Obaveza članica EU	
10	This Directive is addressed to the Member States.			NP	Ne sadrži obavezu usklađivanja	
Annex A.a	the travel destination(s) and, where periods of stay are involved, the relevant periods, with dates;	Član 56. stav 6. tač. 3.	- mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.3.
A.b	the means, characteristics and categories of transport to be used, the dates, times and points of departure and return;	Član 56. stav 6. tač. 4.	- podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.3.
A.c	where the package includes accommodation, its location, its tourist category or degree of comfort, its main features, its compliance with the rules of the host Member State concerned and the meal plan;	Član 56. stav 6. tač. 5, 6 i 6a	- podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima); - podatke o smeštajnoj jedinici (soba, apartman, studio) opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.5.

			- podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja;			
	where the package includes accommodation, its location, its tourist category or degree of comfort, its main features, its compliance with the rules of the host Member State concerned and the meal plan;	Član 56. stav 6. tač. 7.	- broj, vrstu i način usluživanja obroka;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.6.
A.d	whether a minimum number of persons is required for the package to take place and, if so, the deadline for informing the consumer in the event of cancellation;	Član 56. stav 6. tač. 12.	- minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obaveštavanje putnika za slučaj otkazivanja.	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.11.
A.e	the itinerary;	Član 56. stav 6. tač. 3.	- mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.4.
A.f	visits, excursions or other services which are included in the total price agreed for the package;	Član 56. stav 6. tač. 8.	-ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.7.
A.g	the name and address of the organizer, the retailer and, where appropriate, the insurer;	Član 56. stav 9.	Potvrda o putovanju mora da sadrži podatke o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podatke o licu ovlašćenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr.)	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.3.
A.h	the price of the package, an indication of the possibility of price revisions under Article 4 (4) and an indication of any dues, taxes or fees chargeable for certain services (landing, embarkation or disembarkation fees at ports and airports, tourist taxes) where such costs are not included in the package;	Član 56. stav 6. tač. 9.	-iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično);	PU	Vidi i član 876 ZOO	Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.1. i 102.1.
A.i	the payment schedule and method of payment;	Član 56. stav 6. tač. 10.	- način i dinamiku plaćanja putovanja;	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 93.1.2.
A.j	special requirements which the consumer has communicated to the organizer or retailer when making the booking, and which both have accepted;			NU	Regulisano Zakonom o zaštiti potrošača član 96.7.1	
A.k	periods within which the consumer must make any complaint concerning failure to perform or improper performance of the contract.	Član 57.2. 57.3. 57.4.	U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik izjavio reklamaciju u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili osam dana od dana završetka putovanja. Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja	PU		Videti Zakon o zaštiti potrošača član 96.7.2

			<p>otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.</p> <p>Organizator putovanja dužan je da vrati sredstva iz st 1. i 2. ovog člana, u roku određenom opštim uslovima putovanja, odnosno programom putovanja, koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkaza putovanja, odnosno od dana podnošenja osnovane reklamacije putnika.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

1. Naziv propisa Evropske unije : Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market, OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68 Direktiva 2006/123/EC Evropskog Parlamenta i Saveta od 12 decembra 2006 o uslugama na unutrašnjem tržištu			2. CELEX ² oznaka EU propisa 32006L0123			
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa Vlada Obrađivač Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija			4. Datum izrade tabele: 08/4/2015			
5. Naziv (nacрта, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu			6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2015-1			
7. Usklađenost odredaba propisa sa odredbama propisa EU						
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ²	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.	Subject matter 1. This Directive establishes general provisions facilitating the exercise of the freedom of establishment for service providers and the free movement of services, while maintaining a high quality of services. 2. This Directive does not deal with the liberalisation of services of general economic interest, reserved to public or private entities, nor with the privatisation of public entities providing services. 3. This Directive does not deal with the abolition of monopolies providing services nor with aids granted by Member States which			NP		

²Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

<p>are covered by Community rules on competition.</p> <p>This Directive does not affect the freedom of Member States to define, in conformity with Community law, what they consider to be services of general economic interest, how those services should be organised and financed, in compliance with the State aid rules, and what specific obligations they should be subject to.</p> <p>4. This Directive does not affect measures taken at Community level or at national level, in conformity with Community law, to protect or promote cultural or linguistic diversity or media pluralism.</p> <p>5. This Directive does not affect Member States' rules of criminal law. However, Member States may not restrict the freedom to provide services by applying criminal law provisions which specifically regulate or affect access to or exercise of a service activity in circumvention of the rules laid down in this Directive.</p> <p>6. This Directive does not affect labour law, that is any legal or contractual provision concerning employment conditions, working conditions, including health and safety at work and the relationship between employers and workers, which Member States apply in accordance with national law which respects Community law. Equally, this Directive does not affect the social security legislation of the Member States.</p> <p>7. This Directive does not affect the exercise of fundamental rights as recognised in the Member States and by Community law. Nor does it</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>affect the right to negotiate, conclude and enforce collective agreements and to take industrial action in accordance with national law and practices which respect Community law.</p>					
2.	<p>1. This Directive shall apply to services supplied by providers established in a Member State.</p> <p>2. This Directive shall not apply to the following activities:</p> <p>(a) non-economic services of general interest;</p> <p>(b) financial services, such as banking, credit, insurance and re-insurance, occupational or personal pensions, securities, investment funds, payment and investment advice, including the services listed in Annex I to Directive 2006/48/EC;</p> <p>(c) electronic communications services and networks, and associated facilities and services, with respect to matters covered by Directives 2002/19/EC, 2002/20/EC, 2002/21/EC, 2002/22/EC and 2002/58/EC;</p> <p>(d) services in the field of transport, including port services, falling within the scope of Title V of the Treaty;</p> <p>(e) services of temporary work agencies;</p> <p>(f) healthcare services whether or</p>			NP		

	<p>not they are provided via healthcare facilities, and regardless of the ways in which they are organised and financed at national level or whether they are public or private;</p> <p>(g) audiovisual services, including cinematographic services, whatever their mode of production, distribution and transmission, and radio broadcasting;</p> <p>(h) gambling activities which involve wagering a stake with pecuniary value in games of chance, including lotteries, gambling in casinos and betting transactions;</p> <p>(i) activities which are connected with the exercise of official authority as set out in Article 45 of the Treaty;</p> <p>(j) social services relating to social housing, childcare and support of families and persons permanently or temporarily in need which are provided by the State, by providers mandated by the State or by charities recognised as such by the State;</p> <p>(k) private security services;</p> <p>(l) services provided by notaries and bailiffs, who are appointed by an official act of government.</p> <p>3. This Directive shall not apply to the field of taxation.</p>					
3.	<p>Relationship with other provisions of Community law</p> <p>1. If the provisions of this Directive conflict with a provision of another Community act governing specific aspects of access to or exercise of a service activity in specific sectors or for specific professions, the provision of the other Community act shall prevail and shall apply to</p>			NP		

	<p>those specific sectors or professions. These include:</p> <p>(a) Directive 96/71/EC;</p> <p>(b) Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>(c) Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities [23];</p> <p>(d) Directive 2005/36/EC.</p> <p>2. This Directive does not concern rules of private international law, in particular rules governing the law applicable to contractual and non contractual obligations, including those which guarantee that consumers benefit from the protection granted to them by the consumer protection rules laid down in the consumer legislation in force in their Member State.</p> <p>3. Member States shall apply the provisions of this Directive in compliance with the rules of the Treaty on the right of establishment and the free movement of services.</p>					
4.	<p>Definitions</p> <p>For the purposes of this Directive, the following definitions shall apply:</p> <p>1) "service" means any self-employed economic activity, normally provided for remuneration, as referred to in Article 50 of the Treaty;</p> <p>2) "provider" means any natural person who is a national of a Member State, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who offers or provides a</p>			NP		

<p>service;</p> <p>3) "recipient" means any natural person who is a national of a Member State or who benefits from rights conferred upon him by Community acts, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who, for professional or non-professional purposes, uses, or wishes to use, a service;</p> <p>4) "Member State of establishment" means the Member State in whose territory the provider of the service concerned is established;</p> <p>5) "establishment" means the actual pursuit of an economic activity, as referred to in Article 43 of the Treaty, by the provider for an indefinite period and through a stable infrastructure from where the business of providing services is actually carried out;</p> <p>6) "authorisation scheme" means any procedure under which a provider or recipient is in effect required to take steps in order to obtain from a competent authority a formal decision, or an implied decision, concerning access to a service activity or the exercise thereof;</p> <p>7) "requirement" means any obligation, prohibition, condition or limit provided for in the laws, regulations or administrative provisions of the Member States or in consequence of case-law, administrative practice, the rules of professional bodies, or the collective rules of professional associations or other professional organisations, adopted in the exercise of their legal autonomy; rules laid down in collective agreements negotiated by</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>the social partners shall not as such be seen as requirements within the meaning of this Directive;</p> <p>8) "overriding reasons relating to the public interest" means reasons recognised as such in the case law of the Court of Justice, including the following grounds: public policy; public security; public safety; public health; preserving the financial equilibrium of the social security system; the protection of consumers, recipients of services and workers; fairness of trade transactions; combating fraud; the protection of the environment and the urban environment; the health of animals; intellectual property; the conservation of the national historic and artistic heritage; social policy objectives and cultural policy objectives;</p> <p>9) "competent authority" means any body or authority which has a supervisory or regulatory role in a Member State in relation to service activities, including, in particular, administrative authorities, including courts acting as such, professional bodies, and those professional associations or other professional organisations which, in the exercise of their legal autonomy, regulate in a collective manner access to service activities or the exercise thereof;</p> <p>10) "Member State where the service is provided" means the Member State where the service is supplied by a provider established in another Member State;</p> <p>11) "regulated profession" means a professional activity or a group of professional activities as referred to in Article 3(1)(a) of Directive</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>2005/36/EC;</p> <p>12) "commercial communication" means any form of communication designed to promote, directly or indirectly, the goods, services or image of an undertaking, organisation or person engaged in commercial, industrial or craft activity or practising a regulated profession. The following do not in themselves constitute commercial communications:</p> <p>(a) information enabling direct access to the activity of the undertaking, organisation or person, including in particular a domain name or an electronic-mailing address;</p> <p>(b) communications relating to the goods, services or image of the undertaking, organisation or person, compiled in an independent manner, particularly when provided for no financial consideration.</p>					
5.	<p>Simplification of procedures</p> <p>1. Member States shall examine the procedures and formalities applicable to access to a service activity and to the exercise thereof. Where procedures and formalities examined under this paragraph are not sufficiently simple, Member States shall simplify them.</p> <p>2. The Commission may introduce harmonised forms at Community level, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2). These forms shall be equivalent to certificates, attestations and any other documents required of a provider.</p>			NP		

<p>3. Where Member States require a provider or recipient to supply a certificate, attestation or any other document proving that a requirement has been satisfied, they shall accept any document from another Member State which serves an equivalent purpose or from which it is clear that the requirement in question has been satisfied. They may not require a document from another Member State to be produced in its original form, or as a certified copy or as a certified translation, save in the cases provided for in other Community instruments or where such a requirement is justified by an overriding reason relating to the public interest, including public order and security.</p> <p>The first subparagraph shall not affect the right of Member States to require non-certified translations of documents in one of their official languages.</p> <p>4. Paragraph 3 shall not apply to the documents referred to in Article 7(2) and 50 of Directive 2005/36/EC, in Articles 45(3), 46, 49 and 50 of Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts [24], in Article 3(2) of Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained [25], in the First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community [26] and in the Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State.</p>				
6.	<p>Points of single contact</p> <p>1. Member States shall ensure that it is possible for providers to complete the following procedures and formalities through points of single contact:</p> <p>(a) all procedures and formalities needed for access to his service activities, in particular, all declarations, notifications or applications necessary for authorisation from the competent authorities, including applications for inclusion in a register, a roll or a database, or for registration with a professional body or association;</p> <p>(b) any applications for authorisation needed to exercise his service activities.</p> <p>2. The establishment of points of single contact shall be without prejudice to the allocation of functions and powers among the authorities within national systems.</p>			NP	
7.	<p>Right to information</p> <p>1. Member States shall ensure that</p>	Član 117.	<p>Registar turizma vodi Agencija za privredne registre. U Registru turizma evidentiraju se:</p>	PU	

<p>the following information is easily accessible to providers and recipients through the points of single contact:</p> <p>(a) requirements applicable to providers established in their territory, in particular those requirements concerning the procedures and formalities to be completed in order to access and to exercise service activities;</p> <p>(b) the contact details of the competent authorities enabling the latter to be contacted directly, including the details of those authorities responsible for matters concerning the exercise of service activities;</p> <p>(c) the means of, and conditions for, accessing public registers and databases on providers and services;</p> <p>(d) the means of redress which are generally available in the event of dispute between the competent authorities and the provider or the recipient, or between a provider and a recipient or between providers;</p> <p>(e) the contact details of the associations or organisations, other than the competent authorities, from which providers or recipients may obtain practical assistance.</p> <p>2. Member States shall ensure that it is possible for providers and recipients to receive, at their request, assistance from the competent authorities, consisting in information on the way in which the requirements referred to in point (a) of paragraph 1 are generally interpreted and applied. Where appropriate, such advice shall include a simple step-by-step guide.</p>	<p>stav 1.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) upravljači turističkih prostora; 2) turistička mesta; 3) destinacijske menadžment organizacije; 4) destinacijske menadžment kompanije; 5) turističke organizacije; 6) ugostitelji; 7) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti; 8) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti; 9) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima; 10) pružaoci nautičkih usluga; 11) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma; 12) pružaoci lovnoturističkih usluga; 13) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma; 14) turistički vodiči; 15) lokalni turistički vodiči; 16) turistički pratioci; 17) turistički animatori; 18) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (<i>rent-a-car</i>) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (<i>limo service</i>). <p>Vrstu, visinu i način plaćanja naknada za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma, određuje Upravni odbor agencije, uz saglasnost Vlade.</p> <p>Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.</p> <p>Prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti, prava lica i zaštita prava lica čiji se podaci prikupljaju i obrađuju, ograničenja zaštite podataka o ličnosti i obezbeđenje podataka, u Registru turizma vrši se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i slobodnom pristupu informacija od javnog značaja.</p>			
---	----------------	--	--	--	--

	<p>competent authorities.</p> <p>2. Paragraph 1 shall not apply to the inspection of premises on which the service is provided or of equipment used by the provider or to physical examination of the capability or of the personal integrity of the provider or of his responsible staff.</p> <p>3. The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt detailed rules for the implementation of paragraph 1 of this Article with a view to facilitating the interoperability of information systems and use of procedures by electronic means between Member States, taking into account common standards developed at Community level.</p>					
9.	<p>Authorisation schemes</p> <p>1. Member States shall not make access to a service activity or the exercise thereof subject to an authorisation scheme unless the following conditions are satisfied:</p> <p>(a) the authorisation scheme does not discriminate against the provider in question;</p> <p>(b) the need for an authorisation scheme is justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) the objective pursued cannot be attained by means of a less restrictive measure, in particular because an a posteriori inspection would take place too late to be genuinely effective.</p> <p>2. In the report referred to in Article 39(1), Member States shall identify their authorisation schemes and give reasons showing their compatibility with paragraph 1 of</p>	51.	<p>Organizator putovanja može da obavlja poslove iz člana 43. tač. 1) i 1a) ovog zakona, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom i ako ima licencu za obavljanje tih poslova</p> <p>Licencu iz stava 1. ovog člana, na zahtev podnosioca, izdaje Registrator turizma, rešenjem, sa rokom važenja od tri godine, koje naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište.</p> <p>Uz zahtev za izdavanje licence podnose se dokazi o ispunjenosti uslova propisanih članom 52. ovog zakona.</p> <p>Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i na osnovu njega Registrator turizma vrši registraciju organizatora putovanja u Registar turizma. Registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o izdavanju licence.</p> <p>Licenca se može obnoviti na način i pod uslovima pod kojima se izdaje, s tim da se zahtev za obnavljanje licence mora</p>	PU		

<p>this Article. 3. This section shall not apply to those aspects of authorisation schemes which are governed directly or indirectly by other Community instruments.</p>		<p>podneti najkasnije pet dana pre isteka roka važenja licence.</p> <p>Na zahtev organizatora putovanja Registrator turizma izdaje svečanu formu licence.</p> <p>Na pitanja koja se odnose na postupak izdavanja licenci, postupanje po nepotpunom i nerazumljivom zahtevu za izdavanje licence i promenu podataka registrovanih u Registru turizma koja ovim zakonom nisu posebno uređena shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, a ukoliko tim zakonom nisu uređena pojedina pitanja shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.</p> <p>Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp razvrstavaju se u kategorije, u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.</p> <p>Ugostiteljski objekat vrste hotel i turističko naselje može se razvrstati u podvrstu i po posebnim standardima koji se u njemu pružaju.</p> <p>Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta iz st. 1. i 2. ovog člana u kategoriju odnosno podvrstu podnosi ugostitelj ministarstvu.</p> <p>Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo, razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na zahtev ugostitelja donosi rešenje kojim se ugostiteljski objekat iz stava 6. ovog člana razvrstava u kategoriju, koje važi tri godine od dana izdavanja.</p>			
	68.1.	Ugostitelj je dužan da pribavi akt o			
	68.2.				

			<p>određivanju kategorije ugostiteljskog objekta pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u objekat koji se razvrstava u kategoriju.</p>			
		68.3.	<p>Ako se u roku iz člana 68. st.4. i 7. ovog zakona promeni ugostitelj, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi rešenje kojim se objekat razvrstava u kategoriju.</p>			
		68.6.	<p>Ako se u roku iz člana 68. st. 4.i 7. ovog zakona odstupi od propisanih standarda za kategoriju ugostiteljskog objekta u koju je razvrstan, ugostitelj je dužan da podnese zahtev radi razvrstavanja objekta u nižu kategoriju.</p>			
		68.7.	<p>Rešenje o promeni kategorije donosi se i kad ugostiteljski objekat ispuni uslove za višu kategoriju, na zahtev ugostitelja.</p> <p>Promena kategorije ugostiteljskog objekat vrši se na način i po postupku propisanom za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju.</p>			
		69.	<p>Marine kao prihvatni objekti nautičkog turizma razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekta.</p> <p>Pružalac nautičkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičke delatnosti u marini pribavi akt kojim se marina razvrstava u odgovarajuću kategoriju.</p> <p>Zahtev za razvrstavanje marine u kategoriju podnosi pružalac nautičkih usluga u marini ministarstvu.</p> <p>Razvrstavanje marine u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru</p>			

			<p>turizma.</p> <p>Na promenu pružioca nautičkih usluga i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st.2,3,4 i 5 i člana 72. ovog zakona.</p> <p>Poslovno ime, firma i drugi naziv, kao i oznaka pružaoca nautičkih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu objekta koji se razvrstava u kategoriju.</p> <p>Zahtev za razvrstavanje marina u kategorije iz stav 1, ovog člana mora da sadrži istinte podatke.</p> <p>Turistički vodič, lokalni turistički vodič i turistički pratilac mora da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča, odnosno turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>85. Stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar.</p> <p>Ministarstvo izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju i oznaku.</p> <p>86. Turistička agencija je dužna da: 16) za pružanje usluga turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 1.;</p> <p>Stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča može da polaže ono lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili više jedinica lokalnih</p>			
--	--	--	--	--	--	--

		94.1.	<p>samouprava, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva, propisuje program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.</p> <p>Stručni ispit za lokalnog vodiča polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji izdaje licencu o položenom stručnom ispitu za lokalnog turističkog vodiča, kao i legitimaciju i oznaku.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju u štampanoj ili elektronskoj formi najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da dostavi ministarstvu kopiju izdate licence iz stava 5. ovog člana u roku od 15 dana od dana njenog izdavanja.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu licence, legitimacije i oznake lokalnog turističkog vodiča i utvrđuje visinu troškova polaganja stručnog ispita.</p>			
		94.6.				

		94.8.				
		45. 1. 16.				
		98.				
10.	<p>Conditions for the granting of authorisation</p> <p>1. Authorisation schemes shall be based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their power of assessment in an arbitrary manner.</p> <p>2. The criteria referred to in paragraph 1 shall be:</p> <p>(a) non-discriminatory;</p> <p>(b) justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) proportionate to that public interest objective;</p> <p>(d) clear and unambiguous;</p> <p>(e) objective;</p> <p>(f) made public in advance;</p> <p>(g) transparent and accessible.</p> <p>3. The conditions for granting</p>	52.	<p>Licenca se izdaje privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica:</p> <p>1) koji ima zaposleno najmanje jedno lice koje ispunjava uslove iz člana 50. stav 2. ovog zakona;</p> <p>2) koji se ne nalazi u postupku stečaja ili likvidacije;</p> <p>3) kome u prethodnih 36 meseci nije bila oduzeta licenca;</p> <p>4) čiji osnivači ili lica koja nakon osnivanja pristupe privrednom društvu nisu fizička lica kojima je kao preduzeticima oduzeta licenca, odnosno koja su direktno ili indirektno imala kontrolno učešće u kapitalu privrednog društva kome je oduzeta licenca;</p> <p>5) kome nije izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti, za vreme dok zabrana traje, niti je odgovornom licu izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja delatnosti, poziva i dužnosti;</p> <p>6) koji ima propisanu garanciju putovanja za slučaj insolventnosti, i radi naknade štete putniku nastale neispunjenjem,</p>	PU		

	<p>authorisation for a new establishment shall not duplicate requirements and controls which are equivalent or essentially comparable as regards their purpose to which the provider is already subject in another Member State or in the same Member State. The liaison points referred to in Article 28(2) and the provider shall assist the competent authority by providing any necessary information regarding those requirements.</p> <p>4. The authorisation shall enable the provider to have access to the service activity, or to exercise that activity, throughout the national territory, including by means of setting up agencies, subsidiaries, branches or offices, except where an authorisation for each individual establishment or a limitation of the authorisation to a certain part of the territory is justified by an overriding reason relating to the public interest.</p> <p>5. The authorisation shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for authorisation have been met.</p> <p>6. Except in the case of the granting of an authorisation, any decision from the competent authorities, including refusal or withdrawal of an authorisation, shall be fully reasoned and shall be open to challenge before the courts or other instances of appeal.</p> <p>7. This Article shall not call into question the allocation of the competences, at local or regional level, of the Member States' authorities granting authorisations.</p>	<p>50.</p>	<p>delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem ugovornih obaveza (u daljem tekstu: garancija putovanja).</p> <p>Turistička agencija mora da ima u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom neposredno nudi na prodaju i prodaje turistička putovanja jedno zaposleno lice, sa punim radnim vremenom, u svojstvu rukovodioca. lice iz stava 1. ovog člana mora da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zna srpski jezik; 2) poznaje jedan strani jezik; 3) ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 espb bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz oblasti turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera, za rad kod organizatora putovanja; 4) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera za rad kod posrednika; 5) ima radno iskustvo u turističkoj delatnosti u trajanju od: <ol style="list-style-type: none"> (1) tri godine za rad kod organizatora putovanja; (2) jednu godinu za rad kod posrednika. <p>zaposlena lica koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i da poznaju najmanje jedan strani jezik.</p> <p>Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 68. stav 1. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja.</p> <p>Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotel i motel mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim</p>	<p>PU</p> <p>PU</p>		
--	---	------------	--	---------------------	--	--

		70.	<p>studijama u obimu od najmanje 180 espb bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz polja društveno-humanističkih nauka, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.</p> <p>Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje, pansion i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog staža iskustva u ugostiteljstvu.</p> <p>U ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotel i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.</p> <p>Ako ugostitelj preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz st. 2. i 3. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.</p> <p>Turistički vodič i turistički pratilac mora da:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;2) aktivno zna jedan strani jezik. <p>Turističkim vodičem i turističkim pratiocem, u smislu ovoga zakona, smatra se i državljanin države članica Evropske unije i Evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom.</p>	PU		
--	--	-----	--	----	--	--

		94.2.				
		94.4.				
11.	<p>Duration of authorisation</p> <p>1. An authorisation granted to a provider shall not be for a limited period, except where:</p> <p>(a) the authorisation is being automatically renewed or is subject only to the continued fulfilment of requirements;</p> <p>(b) the number of available authorisations is limited by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>or</p> <p>(c) a limited authorisation period can be justified by an overriding reason relating to the public interest.</p> <p>2. Paragraph 1 shall not concern the maximum period before the end of</p>	<p>51.2.</p> <p>68.4</p> <p>68.7.</p>	<p>Licencu iz stava 1. ovog člana, na zahtev podnosioca, izdaje Registrator turizma, rešenjem, sa rokom važenja od tri godine, koje naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište.</p> <p>Ugostiteljski objekti Razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju odnosno u podvrstu vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na zahtev ugostitelja donosi rešenje kojim se ugostiteljski objekat iz stava 6. ovog člana razvrstava u kategoriju, koje važi tri godine od dana izdavanja.</p>	NP		

	<p>which the provider must actually commence his activity after receiving authorisation.</p> <p>3. Member States shall require a provider to inform the relevant point of single contact provided for in Article 6 of the following changes:</p> <p>(a) the creation of subsidiaries whose activities fall within the scope of the authorisation scheme;</p> <p>(b) changes in his situation which result in the conditions for authorisation no longer being met.</p> <p>4. This Article shall be without prejudice to the Member States' ability to revoke authorisations, when the conditions for authorisation are no longer met.</p>	86.2.	<p>Marine Razvrstavanje marine u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p>			
12.	<p>Selection from among several candidates</p> <p>1. Where the number of authorisations available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, Member States shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and completion of the procedure.</p> <p>2. In the cases referred to in paragraph 1, authorisation shall be granted for an appropriate limited period and may not be open to automatic renewal nor confer any other advantage on the provider whose authorisation has just expired or on any person having any particular links with that provider.</p>			NP		

	<p>3. Subject to paragraph 1 and to Articles 9 and 10, Member States may take into account, in establishing the rules for the selection procedure, considerations of public health, social policy objectives, the health and safety of employees or self-employed persons, the protection of the environment, the preservation of cultural heritage and other overriding reasons relating to the public interest, in conformity with Community law.</p>					
13.	<p>Authorisation procedures</p> <p>1. Authorisation procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.</p> <p>2. Authorisation procedures and formalities shall not be dissuasive and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. They shall be easily accessible and any charges which the applicants may incur from their application shall be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question and shall not exceed the cost of the procedures.</p> <p>3. Authorisation procedures and formalities shall provide applicants with a guarantee that their application will be processed as quickly as possible and, in any event, within a reasonable period which is fixed and made public in advance. The period shall run only from the time when all documentation has been submitted. When justified by the complexity of</p>			PU	<p>U skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS“ br. 99/11 i 83/14) sve procedure su pojednostavljene i troškovi registracije privrednih subjekata su umereni</p>	

	<p>the issue, the time period may be extended once, by the competent authority, for a limited time. The extension and its duration shall be duly motivated and shall be notified to the applicant before the original period has expired.</p> <p>4. Failing a response within the time period set or extended in accordance with paragraph 3, authorisation shall be deemed to have been granted. Different arrangements may nevertheless be put in place, where justified by overriding reasons relating to the public interest, including a legitimate interest of third parties.</p> <p>5. All applications for authorisation shall be acknowledged as quickly as possible. The acknowledgement must specify the following:</p> <p>(a) the period referred to in paragraph 3;</p> <p>(b) the available means of redress;</p> <p>(c) where applicable, a statement that in the absence of a response within the period specified, the authorisation shall be deemed to have been granted.</p> <p>6. In the case of an incomplete application, the applicant shall be informed as quickly as possible of the need to supply any additional documentation, as well as of any possible effects on the period referred to in paragraph 3.</p> <p>7. When a request is rejected because it fails to comply with the required procedures or formalities, the applicant shall be informed of the rejection as quickly as possible.</p>					
14.	Prohibited requirements	94.1.	Turistički vodič i turistički pratilac mora da ima položen stručni ispit za turističkog	PU		

<p>Member States shall not make access to, or the exercise of, a service activity in their territory subject to compliance with any of the following:</p> <p>1) discriminatory requirements based directly or indirectly on nationality or, in the case of companies, the location of the registered office, including in particular:</p> <p>(a) nationality requirements for the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies;</p> <p>(b) a requirement that the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies be resident within the territory;</p> <p>2) a prohibition on having an establishment in more than one Member State or on being entered in the registers or enrolled with professional bodies or associations of more than one Member State;</p> <p>3) restrictions on the freedom of a provider to choose between a principal or a secondary establishment, in particular an obligation on the provider to have its principal establishment in their territory, or restrictions on the freedom to choose between establishment in the form of an agency, branch or subsidiary;</p> <p>4) conditions of reciprocity with the Member State in which the provider already has an establishment, save in the case of conditions of reciprocity provided for in Community instruments concerning</p>	<p>94.2.</p> <p>94.3.</p> <p>94.4.</p>	<p>vodiča i turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Turistički vodič i turistički pratilac mora da:</p> <p>1) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;</p> <p>2) aktivno zna jedan strani jezik.</p> <p>Lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca.</p> <p>Turističkim vodičem i turističkim pratiocem, u smislu ovoga zakona, smatra se i državljanin države članica evropske unije i evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>energy;</p> <p>5) the case-by-case application of an economic test making the granting of authorisation subject to proof of the existence of an economic need or market demand, an assessment of the potential or current economic effects of the activity or an assessment of the appropriateness of the activity in relation to the economic planning objectives set by the competent authority; this prohibition shall not concern planning requirements which do not pursue economic aims but serve overriding reasons relating to the public interest;</p> <p>6) the direct or indirect involvement of competing operators, including within consultative bodies, in the granting of authorisations or in the adoption of other decisions of the competent authorities, with the exception of professional bodies and associations or other organisations acting as the competent authority; this prohibition shall not concern the consultation of organisations, such as chambers of commerce or social partners, on matters other than individual applications for authorisation, or a consultation of the public at large;</p> <p>7) an obligation to provide or participate in a financial guarantee or to take out insurance from a provider or body established in their territory. This shall not affect the possibility for Member States to require insurance or financial guarantees as such, nor shall it affect requirements relating to the participation in a collective compensation fund, for instance for members of professional bodies or</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>organisations;</p> <p>8) an obligation to have been pre-registered, for a given period, in the registers held in their territory or to have previously exercised the activity for a given period in their territory.</p>					
15.	<p>Requirements to be evaluated</p> <p>1. Member States shall examine whether, under their legal system, any of the requirements listed in paragraph 2 are imposed and shall ensure that any such requirements are compatible with the conditions laid down in paragraph 3. Member States shall adapt their laws, regulations or administrative provisions so as to make them compatible with those conditions.</p> <p>2. Member States shall examine whether their legal system makes access to a service activity or the exercise of it subject to compliance with any of the following non-discriminatory requirements:</p> <p>(a) quantitative or territorial restrictions, in particular in the form of limits fixed according to population or of a minimum geographical distance between providers;</p> <p>(b) an obligation on a provider to take a specific legal form;</p> <p>(c) requirements which relate to the shareholding of a company;</p> <p>(d) requirements, other than those concerning matters covered by Directive 2005/36/EC or provided for in other Community instruments, which reserve access to the service activity in question to particular providers by virtue of the specific</p>			NP		

<p>nature of the activity;</p> <p>(e) a ban on having more than one establishment in the territory of the same State;</p> <p>(f) requirements fixing a minimum number of employees;</p> <p>(g) fixed minimum and/or maximum tariffs with which the provider must comply;</p> <p>(h) an obligation on the provider to supply other specific services jointly with his service.</p> <p>3. Member States shall verify that the requirements referred to in paragraph 2 satisfy the following conditions:</p> <p>(a) non-discrimination: requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory according to nationality nor, with regard to companies, according to the location of the registered office;</p> <p>(b) necessity: requirements must be justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) proportionality: requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued; they must not go beyond what is necessary to attain that objective and it must not be possible to replace those requirements with other, less restrictive measures which attain the same result.</p> <p>4. Paragraphs 1, 2 and 3 shall apply to legislation in the field of services of general economic interest only insofar as the application of these paragraphs does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular task assigned to them.</p> <p>5. In the mutual evaluation report</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>provided for in Article 39(1), Member States shall specify the following:</p> <p>(a) the requirements that they intend to maintain and the reasons why they consider that those requirements comply with the conditions set out in paragraph 3;</p> <p>(b) the requirements which have been abolished or made less stringent.</p> <p>6. From 28 December 2006 Member States shall not introduce any new requirement of a kind listed in paragraph 2, unless that requirement satisfies the conditions laid down in paragraph 3.</p> <p>7. Member States shall notify the Commission of any new laws, regulations or administrative provisions which set requirements as referred to in paragraph 6, together with the reasons for those requirements. The Commission shall communicate the provisions concerned to the other Member States. Such notification shall not prevent Member States from adopting the provisions in question.</p> <p>Within a period of 3 months from the date of receipt of the notification, the Commission shall examine the compatibility of any new requirements with Community law and, where appropriate, shall adopt a decision requesting the Member State in question to refrain from adopting them or to abolish them.</p> <p>The notification of a draft national law in accordance with Directive 98/34/EC shall fulfil the obligation of notification provided for in this Directive.</p>					
--	--	--	--	--	--

16.	<p>Freedom to provide services</p> <p>1. Member States shall respect the right of providers to provide services in a Member State other than that in which they are established.</p> <p>The Member State in which the service is provided shall ensure free access to and free exercise of a service activity within its territory.</p> <p>Member States shall not make access to or exercise of a service activity in their territory subject to compliance with any requirements which do not respect the following principles:</p> <p>(a) non-discrimination: the requirement may be neither directly nor indirectly discriminatory with regard to nationality or, in the case of legal persons, with regard to the Member State in which they are established;</p> <p>(b) necessity: the requirement must be justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment;</p> <p>(c) proportionality: the requirement must be suitable for attaining the objective pursued, and must not go beyond what is necessary to attain that objective.</p> <p>2. Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another Member State by imposing any of the following requirements:</p> <p>(a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;</p> <p>(b) an obligation on the provider to obtain an authorisation from their competent authorities including</p>			NP		
-----	---	--	--	----	--	--

<p>entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except where provided for in this Directive or other instruments of Community law;</p> <p>(c) a ban on the provider setting up a certain form or type of infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs in order to supply the services in question;</p> <p>(d) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by the self-employed;</p> <p>(e) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;</p> <p>(f) requirements, except for those necessary for health and safety at work, which affect the use of equipment and material which are an integral part of the service provided;</p> <p>(g) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 19.</p> <p>3. The Member State to which the provider moves shall not be prevented from imposing requirements with regard to the provision of a service activity, where they are justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment and in accordance with paragraph 1. Nor shall that Member State be prevented from applying, in accordance with Community law, its rules on employment conditions,</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>including those laid down in collective agreements.</p> <p>4. By 28 December 2011 the Commission shall, after consultation of the Member States and the social partners at Community level, submit to the European Parliament and the Council a report on the application of this Article, in which it shall consider the need to propose harmonisation measures regarding service activities covered by this Directive.</p>					
17.	<p>Article 16 shall not apply to:</p> <p>1) services of general economic interest which are provided in another Member State, inter alia:</p> <p>(a) in the postal sector, services covered by Directive 97/67/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service [28];</p> <p>(b) in the electricity sector, services covered by Directive 2003/54/EC [29] of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity;</p> <p>(c) in the gas sector, services covered by Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in natural gas [30];</p> <p>(d) water distribution and supply services and waste water services;</p> <p>(e) treatment of waste;</p> <p>2) matters covered by Directive</p>			NP		

<p>96/71/EC;</p> <p>3) matters covered by Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data [31];</p> <p>4) matters covered by Council Directive 77/249/EEC of 22 March 1977 to facilitate the effective exercise by lawyers of freedom to provide services [32];</p> <p>5) the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>6) matters covered by Title II of Directive 2005/36/EC, as well as requirements in the Member State where the service is provided which reserve an activity to a particular profession;</p> <p>7) matters covered by Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>8) as regards administrative formalities concerning the free movement of persons and their residence, matters covered by the provisions of Directive 2004/38/EC that lay down administrative formalities of the competent authorities of the Member State where the service is provided with which beneficiaries must comply;</p> <p>9) as regards third country nationals who move to another Member State in the context of the provision of a service, the possibility for Member States to require visa or residence permits for third country nationals who are not covered by the mutual recognition regime provided for in</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>Article 21 of the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 on the gradual abolition of checks at the common borders [33] or the possibility to oblige third country nationals to report to the competent authorities of the Member State in which the service is provided on or after their entry;</p> <p>10) as regards the shipment of waste, matters covered by Council Regulation (EEC) No 259/93 of 1 February 1993 on the supervision and control of shipments of waste within, into and out of the European Community [34];</p> <p>11) copyright, neighbouring rights and rights covered by Council Directive 87/54/EEC of 16 December 1986 on the legal protection of topographies of semiconductor products [35] and by Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases [36], as well as industrial property rights;</p> <p>12) acts requiring by law the involvement of a notary;</p> <p>13) matters covered by Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts [37];</p> <p>14) the registration of vehicles leased in another Member State;</p> <p>15) provisions regarding contractual and non-contractual obligations, including the form of contracts, determined pursuant to the rules of private international law.</p>					
---	--	--	--	--	--

18.	<p>Case-by-case derogations</p> <p>1. By way of derogation from Article 16, and in exceptional circumstances only, a Member State may, in respect of a provider established in another Member State, take measures relating to the safety of services.</p> <p>2. The measures provided for in paragraph 1 may be taken only if the mutual assistance procedure laid down in Article 35 is complied with and the following conditions are fulfilled:</p> <p>(a) the national provisions in accordance with which the measure is taken have not been subject to Community harmonisation in the field of the safety of services;</p> <p>(b) the measures provide for a higher level of protection of the recipient than would be the case in a measure taken by the Member State of establishment in accordance with its national provisions;</p> <p>(c) the Member State of establishment has not taken any measures or has taken measures which are insufficient as compared with those referred to in Article 35(2);</p> <p>(d) the measures are proportionate.</p> <p>3. Paragraphs 1 and 2 shall be without prejudice to provisions, laid down in Community instruments, which guarantee the freedom to provide services or which allow derogations therefrom.</p>			NP		
19.	<p>Prohibited restrictions</p> <p>Member States may not impose on</p>			NP	.	

	<p>a recipient requirements which restrict the use of a service supplied by a provider established in another Member State, in particular the following requirements:</p> <p>(a) an obligation to obtain authorisation from or to make a declaration to their competent authorities;</p> <p>(b) discriminatory limits on the grant of financial assistance by reason of the fact that the provider is established in another Member State or by reason of the location of the place at which the service is provided.</p>					
20	<p>Non-discrimination</p> <p>1. Member States shall ensure that the recipient is not made subject to discriminatory requirements based on his nationality or place of residence.</p> <p>2. Member States shall ensure that the general conditions of access to a service, which are made available to the public at large by the provider, do not contain discriminatory provisions relating to the nationality or place of residence of the recipient, but without precluding the possibility of providing for differences in the conditions of access where those differences are directly justified by objective criteria.</p>			NP		
21	<p>Assistance for recipients</p> <p>1. Member States shall ensure that recipients can obtain, in their Member State of residence, the following information:</p> <p>(a) general information on the requirements applicable in other Member States relating to access</p>			NP		

to, and exercise of, service activities, in particular those relating to consumer protection;

(b) general information on the means of redress available in the case of a dispute between a provider and a recipient;

(c) the contact details of associations or organisations, including the centres of the European Consumer Centres Network, from which providers or recipients may obtain practical assistance.

Where appropriate, advice from the competent authorities shall include a simple step-by-step guide. Information and assistance shall be provided in a clear and unambiguous manner, shall be easily accessible at a distance, including by electronic means, and shall be kept up to date.

2. Member States may confer responsibility for the task referred to in paragraph 1 on points of single contact or on any other body, such as the centres of the European Consumer Centres Network, consumer associations or Euro Info Centres.

Member States shall communicate to the Commission the names and contact details of the designated bodies. The Commission shall transmit them to all Member States.

3. In fulfilment of the requirements set out in paragraphs 1 and 2, the body approached by the recipient shall, if necessary, contact the relevant body for the Member State concerned. The latter shall send the information requested as soon as possible to the requesting body

	<p>which shall forward the information to the recipient. Member States shall ensure that those bodies give each other mutual assistance and shall put in place all possible measures for effective cooperation. Together with the Commission, Member States shall put in place practical arrangements necessary for the implementation of paragraph 1.</p> <p>4. The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt measures for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, specifying the technical mechanisms for the exchange of information between the bodies of the various Member States and, in particular, the interoperability of information systems, taking into account common standards.</p>					
22	<p>Information on providers and their services</p> <p>1. Member States shall ensure that providers make the following information available to the recipient:</p> <p>(a) the name of the provider, his legal status and form, the geographic address at which he is established and details enabling him to be contacted rapidly and communicated with directly and, as the case may be, by electronic means;</p> <p>(b) where the provider is registered in a trade or other similar public register, the name of that register and the provider's registration number, or equivalent means of identification in that register;</p> <p>(c) where the activity is subject to an</p>			NP		

<p>authorisation scheme, the particulars of the relevant competent authority or the single point of contact;</p> <p>(d) where the provider exercises an activity which is subject to VAT, the identification number referred to in Article 22(1) of Sixth Council Directive 77/388/EEC of 17 May 1977 on the harmonisation of the laws of the Member States relating to turnover taxes – Common system of value added tax: uniform basis of assessment [38];</p> <p>(e) in the case of the regulated professions, any professional body or similar institution with which the provider is registered, the professional title and the Member State in which that title has been granted;</p> <p>(f) the general conditions and clauses, if any, used by the provider;</p> <p>(g) the existence of contractual clauses, if any, used by the provider concerning the law applicable to the contract and/or the competent courts;</p> <p>(h) the existence of an after-sales guarantee, if any, not imposed by law;</p> <p>(i) the price of the service, where a price is pre-determined by the provider for a given type of service;</p> <p>(j) the main features of the service, if not already apparent from the context;</p> <p>(k) the insurance or guarantees referred to in Article 23(1), and in particular the contact details of the insurer or guarantor and the</p>				
---	--	--	--	--

territorial coverage.

2. Member States shall ensure that the information referred to in paragraph 1, according to the provider's preference:

(a) is supplied by the provider on his own initiative;

(b) is easily accessible to the recipient at the place where the service is provided or the contract concluded;

(c) can be easily accessed by the recipient electronically by means of an address supplied by the provider;

(d) appears in any information documents supplied to the recipient by the provider which set out a detailed description of the service he provides.

3. Member States shall ensure that, at the recipient's request, providers supply the following additional information:

(a) where the price is not pre-determined by the provider for a given type of service, the price of the service or, if an exact price cannot be given, the method for calculating the price so that it can be checked by the recipient, or a sufficiently detailed estimate;

(b) as regards the regulated professions, a reference to the professional rules applicable in the Member State of establishment and how to access them;

(c) information on their multidisciplinary activities and partnerships which are directly linked to the service in question and on the measures taken to avoid conflicts of interest. That information

shall be included in any information document in which providers give a detailed description of their services;

(d) any codes of conduct to which the provider is subject and the address at which these codes may be consulted by electronic means, specifying the language version available;

(e) where a provider is subject to a code of conduct, or member of a trade association or professional body which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement, information in this respect. The provider shall specify how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of non-judicial means of dispute settlement.

4. Member States shall ensure that the information which a provider must supply in accordance with this Chapter is made available or communicated in a clear and unambiguous manner, and in good time before conclusion of the contract or, where there is no written contract, before the service is provided.

5. The information requirements laid down in this Chapter are in addition to requirements already provided for in Community law and do not prevent Member States from imposing additional information requirements applicable to providers established in their territory.

6. The Commission may, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), specify the content of the information provided for in paragraphs 1 and 3 of this Article according to the

	specific nature of certain activities and may specify the practical means of implementing paragraph 2 of this Article.					
23	<p>Professional liability insurance and guarantees</p> <p>1. Member States may ensure that providers whose services present a direct and particular risk to the health or safety of the recipient or a third person, or to the financial security of the recipient, subscribe to professional liability insurance appropriate to the nature and extent of the risk, or provide a guarantee or similar arrangement which is equivalent or essentially comparable as regards its purpose.</p> <p>2. When a provider establishes himself in their territory, Member States may not require professional liability insurance or a guarantee from the provider where he is already covered by a guarantee which is equivalent, or essentially comparable as regards its purpose and the cover it provides in terms of the insured risk, the insured sum or a ceiling for the guarantee and possible exclusions from the cover, in another Member State in which the provider is already established. Where equivalence is only partial, Member States may require a supplementary guarantee to cover those aspects not already covered.</p> <p>When a Member State requires a provider established in its territory to subscribe to professional liability insurance or to provide another guarantee, that Member State shall accept as sufficient evidence attestations of such insurance cover issued by credit institutions and insurers established in other</p>			NP		

	<p>Member States.</p> <p>3. Paragraphs 1 and 2 shall not affect professional insurance or guarantee arrangements provided for in other Community instruments.</p> <p>4. For the implementation of paragraph 1, the Commission may, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 40(2), establish a list of services which exhibit the characteristics referred to in paragraph 1 of this Article. The Commission may also, in accordance with the procedure referred to in Article 40(3), adopt measures designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it by establishing common criteria for defining, for the purposes of the insurance or guarantees referred to in paragraph 1 of this Article, what is appropriate to the nature and extent of the risk.</p> <p>5. For the purpose of this Article</p> <ul style="list-style-type: none">- "direct and particular risk" means a risk arising directly from the provision of the service,- "health and safety" means, in relation to a recipient or a third person, the prevention of death or serious personal injury,- "financial security" means, in relation to a recipient, the prevention of substantial losses of money or of value of property,- "professional liability insurance" means insurance taken out by a provider in respect of potential liabilities to recipients and, where applicable, third parties arising out of the provision of the service.					
24	Commercial communications by the			NP		

	<p>regulated professions</p> <p>1. Member States shall remove all total prohibitions on commercial communications by the regulated professions.</p> <p>2. Member States shall ensure that commercial communications by the regulated professions comply with professional rules, in conformity with Community law, which relate, in particular, to the independence, dignity and integrity of the profession, as well as to professional secrecy, in a manner consistent with the specific nature of each profession. Professional rules on commercial communications shall be non-discriminatory, justified by an overriding reason relating to the public interest and proportionate.</p>					
25	<p>Multidisciplinary activities</p> <p>1. Member States shall ensure that providers are not made subject to requirements which oblige them to exercise a given specific activity exclusively or which restrict the exercise jointly or in partnership of different activities.</p> <p>However, the following providers may be made subject to such requirements:</p> <p>(a) the regulated professions, in so far as is justified in order to guarantee compliance with the rules governing professional ethics and conduct, which vary according to the specific nature of each profession, and is necessary in order to ensure their independence and impartiality;</p> <p>(b) providers of certification, accreditation, technical monitoring,</p>			NP		

	<p>test or trial services, in so far as is justified in order to ensure their independence and impartiality.</p> <p>2. Where multidisciplinary activities between providers referred to in points (a) and (b) of paragraph 1 are authorised, Member States shall ensure the following:</p> <p>(a) that conflicts of interest and incompatibilities between certain activities are prevented;</p> <p>(b) that the independence and impartiality required for certain activities is secured;</p> <p>(c) that the rules governing professional ethics and conduct for different activities are compatible with one another, especially as regards matters of professional secrecy.</p> <p>3. In the report referred to in Article 39(1), Member States shall indicate which providers are subject to the requirements laid down in paragraph 1 of this Article, the content of those requirements and the reasons for which they consider them to be justified.</p>					
26	<p>Policy on quality of services</p> <p>1. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage providers to take action on a voluntary basis in order to ensure the quality of service provision, in particular through use of one of the following methods:</p> <p>(a) certification or assessment of their activities by independent or accredited bodies;</p> <p>(b) drawing up their own quality charter or participation in quality</p>			NP		

<p>charters or labels drawn up by professional bodies at Community level.</p> <p>2. Member States shall ensure that information on the significance of certain labels and the criteria for applying labels and other quality marks relating to services can be easily accessed by providers and recipients.</p> <p>3. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage professional bodies, as well as chambers of commerce and craft associations and consumer associations, in their territory to cooperate at Community level in order to promote the quality of service provision, especially by making it easier to assess the competence of a provider.</p> <p>4. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the development of independent assessments, notably by consumer associations, in relation to the quality and defects of service provision, and, in particular, the development at Community level of comparative trials or testing and the communication of the results.</p> <p>5. Member States, in cooperation with the Commission, shall encourage the development of voluntary European standards with the aim of facilitating compatibility between services supplied by providers in different Member States, information to the recipient and the quality of service provision.</p>				
---	--	--	--	--

27	<p>Settlement of disputes</p> <p>1. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers supply contact details, in particular a postal address, fax number or e-mail address and telephone number to which all recipients, including those resident in another Member State, can send a complaint or a request for information about the service provided. Providers shall supply their legal address if this is not their usual address for correspondence.</p> <p>Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers respond to the complaints referred to in the first subparagraph in the shortest possible time and make their best efforts to find a satisfactory solution.</p> <p>2. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers are obliged to demonstrate compliance with the obligations laid down in this Directive as to the provision of information and to demonstrate that the information is accurate.</p> <p>3. Where a financial guarantee is required for compliance with a judicial decision, Member States shall recognise equivalent guarantees lodged with a credit institution or insurer established in another Member State. Such credit institutions must be authorised in a Member State in accordance with Directive 2006/48/EC and such insurers in accordance, as appropriate, with First Council Directive 73/239/EEC of 24 July 1973 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to the taking-up</p>		NP		
----	--	--	----	--	--

	<p>and pursuit of the business of direct insurance other than life assurance [39] and Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance [40].</p> <p>4. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers who are subject to a code of conduct, or are members of a trade association or professional body, which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement inform the recipient thereof and mention that fact in any document which presents their services in detail, specifying how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of such a mechanism.</p>					
28	<p>Mutual assistance – general obligations</p> <p>1. Member States shall give each other mutual assistance, and shall put in place measures for effective cooperation with one another, in order to ensure the supervision of providers and the services they provide.</p> <p>2. For the purposes of this Chapter, Member States shall designate one or more liaison points, the contact details of which shall be communicated to the other Member States and the Commission. The Commission shall publish and regularly update the list of liaison points.</p> <p>3. Information requests and requests to carry out any checks, inspections and investigations under this Chapter shall be duly motivated, in particular by specifying the reason for the request. Information</p>			NP		

exchanged shall be used only in respect of the matter for which it was requested.

4. In the event of receiving a request for assistance from competent authorities in another Member State, Member States shall ensure that providers established in their territory supply their competent authorities with all the information necessary for supervising their activities in compliance with their national laws.

5. In the event of difficulty in meeting a request for information or in carrying out checks, inspections or investigations, the Member State in question shall rapidly inform the requesting Member State with a view to finding a solution.

6. Member States shall supply the information requested by other Member States or the Commission by electronic means and within the shortest possible period of time.

7. Member States shall ensure that registers in which providers have been entered, and which may be consulted by the competent authorities in their territory, may also be consulted, in accordance with the same conditions, by the equivalent competent authorities of the other Member States.

8. Member States shall communicate to the Commission information on cases where other Member States do not fulfil their obligation of mutual assistance. Where necessary, the Commission shall take appropriate steps, including proceedings provided for in Article 226 of the Treaty, in order to ensure that the Member States concerned comply with their

	obligation of mutual assistance. The Commission shall periodically inform Member States about the functioning of the mutual assistance provisions.					
29	<p>Mutual assistance – general obligations for the Member State of establishment</p> <p>1. With respect to providers providing services in another Member State, the Member State of establishment shall supply information on providers established in its territory when requested to do so by another Member State and, in particular, confirmation that a provider is established in its territory and, to its knowledge, is not exercising his activities in an unlawful manner.</p> <p>2. The Member State of establishment shall undertake the checks, inspections and investigations requested by another Member State and shall inform the latter of the results and, as the case may be, of the measures taken. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities can decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by another Member State.</p> <p>3. Upon gaining actual knowledge of any conduct or specific acts by a provider established in its territory which provides services in other Member States, that, to its knowledge, could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment, the Member State of establishment</p>			NP		

	shall inform all other Member States and the Commission within the shortest possible period of time.					
30	<p>Supervision by the Member State of establishment in the event of the temporary movement of a provider to another Member State</p> <p>1. With respect to cases not covered by Article 31(1), the Member State of establishment shall ensure that compliance with its requirements is supervised in conformity with the powers of supervision provided for in its national law, in particular through supervisory measures at the place of establishment of the provider.</p> <p>2. The Member State of establishment shall not refrain from taking supervisory or enforcement measures in its territory on the grounds that the service has been provided or caused damage in another Member State.</p> <p>3. The obligation laid down in paragraph 1 shall not entail a duty on the part of the Member State of establishment to carry out factual checks and controls in the territory of the Member State where the service is provided. Such checks and controls shall be carried out by the authorities of the Member State where the provider is temporarily operating at the request of the authorities of the Member State of establishment, in accordance with Article 31.</p>			NP		
31	<p>Supervision by the Member State where the service is provided in the event of the temporary movement of the provider</p> <p>1. With respect to national requirements which may be</p>			NP		

imposed pursuant to Articles 16 or 17, the Member State where the service is provided is responsible for the supervision of the activity of the provider in its territory. In conformity with Community law, the Member State where the service is provided:

- (a) shall take all measures necessary to ensure the provider complies with those requirements as regards the access to and the exercise of the activity;
- (b) shall carry out the checks, inspections and investigations necessary to supervise the service provided.

2. With respect to requirements other than those referred to in paragraph 1, where a provider moves temporarily to another Member State in order to provide a service without being established there, the competent authorities of that Member State shall participate in the supervision of the provider in accordance with paragraphs 3 and 4.

3. At the request of the Member State of establishment, the competent authorities of the Member State where the service is provided shall carry out any checks, inspections and investigations necessary for ensuring the effective supervision by the Member State of establishment. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities may decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by the Member State of establishment.

	<p>4. On their own initiative, the competent authorities of the Member State where the service is provided may conduct checks, inspections and investigations on the spot, provided that those checks, inspections or investigations are not discriminatory, are not motivated by the fact that the provider is established in another Member State and are proportionate.</p>					
32	<p>Alert mechanism</p> <p>1. Where a Member State becomes aware of serious specific acts or circumstances relating to a service activity that could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment in its territory or in the territory of other Member States, that Member State shall inform the Member State of establishment, the other Member States concerned and the Commission within the shortest possible period of time.</p> <p>2. The Commission shall promote and take part in the operation of a European network of Member States' authorities in order to implement paragraph 1.</p> <p>3. The Commission shall adopt and regularly update, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), detailed rules concerning the management of the network referred to in paragraph 2 of this Article.</p>			NP		
33	<p>Information on the good repute of providers</p> <p>1. Member States shall, at the request of a competent authority in another Member State, supply information, in conformity with their</p>			NP		

national law, on disciplinary or administrative actions or criminal sanctions and decisions concerning insolvency or bankruptcy involving fraud taken by their competent authorities in respect of the provider which are directly relevant to the provider's competence or professional reliability. The Member State which supplies the information shall inform the provider thereof.

A request made pursuant to the first subparagraph must be duly substantiated, in particular as regards the reasons for the request for information.

2. Sanctions and actions referred to in paragraph 1 shall only be communicated if a final decision has been taken. With regard to other enforceable decisions referred to in paragraph 1, the Member State which supplies the information shall specify whether a particular decision is final or whether an appeal has been lodged in respect of it, in which case the Member State in question should provide an indication of the date when the decision on appeal is expected.

Moreover, that Member State shall specify the provisions of national law pursuant to which the provider was found guilty or penalised.

3. Implementation of paragraphs 1 and 2 must comply with rules on the provision of personal data and with rights guaranteed to persons found guilty or penalised in the Member States concerned, including by professional bodies. Any information in question which is public shall be accessible to consumers.

34	<p>Accompanying measures</p> <p>1. The Commission, in cooperation with Member States, shall establish an electronic system for the exchange of information between Member States, taking into account existing information systems.</p> <p>2. Member States shall, with the assistance of the Commission, take accompanying measures to facilitate the exchange of officials in charge of the implementation of mutual assistance and training of such officials, including language and computer training.</p> <p>3. The Commission shall assess the need to establish a multi-annual programme in order to organise relevant exchanges of officials and training.</p>			NP		
35	<p>Mutual assistance in the event of case-by-case derogations</p> <p>1. Where a Member State intends to take a measure pursuant to Article 18, the procedure laid down in paragraphs 2 to 6 of this Article shall apply without prejudice to court proceedings, including preliminary proceedings and acts carried out in the framework of a criminal investigation.</p> <p>2. The Member State referred to in paragraph 1 shall ask the Member State of establishment to take measures with regard to the provider, supplying all relevant information on the service in question and the circumstances of the case.</p> <p>The Member State of establishment shall check, within the shortest possible period of time, whether the provider is operating lawfully and</p>			NP		

verify the facts underlying the request. It shall inform the requesting Member State within the shortest possible period of time of the measures taken or envisaged or, as the case may be, the reasons why it has not taken any measures.

3. Following communication by the Member State of establishment as provided for in the second subparagraph of paragraph 2, the requesting Member State shall notify the Commission and the Member State of establishment of its intention to take measures, stating the following:

(a) the reasons why it believes the measures taken or envisaged by the Member State of establishment are inadequate;

(b) the reasons why it believes the measures it intends to take fulfil the conditions laid down in Article 18.

4. The measures may not be taken until fifteen working days after the date of notification provided for in paragraph 3.

5. Without prejudice to the possibility for the requesting Member State to take the measures in question upon expiry of the period specified in paragraph 4, the Commission shall, within the shortest possible period of time, examine the compatibility with Community law of the measures notified.

Where the Commission concludes that the measure is incompatible with Community law, it shall adopt a decision asking the Member State concerned to refrain from taking the proposed measures or to put an end to the measures in question as a

	<p>matter of urgency.</p> <p>6. In the case of urgency, a Member State which intends to take a measure may derogate from paragraphs 2, 3 and 4. In such cases, the measures shall be notified within the shortest possible period of time to the Commission and the Member State of establishment, stating the reasons for which the Member State considers that there is urgency.</p>				
36	<p>Implementing measures</p> <p>In accordance with the procedure referred to in Article 40(3), the Commission shall adopt the implementing measures designed to amend non-essential elements of this Chapter by supplementing it by specifying the time-limits provided for in Articles 28 and 35. The Commission shall also adopt, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), the practical arrangements for the exchange of information by electronic means between Member States, and in particular the interoperability provisions for information systems.</p>			NP	
37	<p>Codes of conduct at Community level</p> <p>1. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the drawing up at Community level, particularly by professional bodies, organisations and associations, of codes of conduct aimed at facilitating the provision of services or the establishment of a provider in another Member State, in conformity with Community law.</p>			NP	

	2. Member States shall ensure that the codes of conduct referred to in paragraph 1 are accessible at a distance, by electronic means.				
38	<p>Additional harmonisation</p> <p>The Commission shall assess, by 28 December 2010 the possibility of presenting proposals for harmonisation instruments on the following subjects:</p> <p>(a) access to the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>(b) private security services and transport of cash and valuables.</p>			NP	
39	<p>Mutual evaluation</p> <p>1. By 28 December 2009 at the latest, Member States shall present a report to the Commission, containing the information specified in the following provisions:</p> <p>(a) Article 9(2), on authorisation schemes;</p> <p>(b) Article 15(5), on requirements to be evaluated;</p> <p>(c) Article 25(3), on multidisciplinary activities.</p> <p>2. The Commission shall forward the reports provided for in paragraph 1 to the Member States, which shall submit their observations on each of the reports within six months of receipt. Within the same period, the Commission shall consult interested parties on those reports.</p> <p>3. The Commission shall present the reports and the Member States' observations to the Committee referred to in Article 40(1), which may make observations.</p>			NP	

	<p>4. In the light of the observations provided for in paragraphs 2 and 3, the Commission shall, by 28 December 2010 at the latest, present a summary report to the European Parliament and to the Council, accompanied where appropriate by proposals for additional initiatives.</p> <p>5. By 28 December 2009 at the latest, Member States shall present a report to the Commission on the national requirements whose application could fall under the third subparagraph of Article 16(1) and the first sentence of Article 16(3), providing reasons why they consider that the application of those requirements fulfil the criteria referred to in the third subparagraph of Article 16(1) and the first sentence of Article 16(3).</p> <p>Thereafter, Member States shall transmit to the Commission any changes in their requirements, including new requirements, as referred to above, together with the reasons for them.</p> <p>The Commission shall communicate the transmitted requirements to other Member States. Such transmission shall not prevent the adoption by Member States of the provisions in question. The Commission shall on an annual basis thereafter provide analyses and orientations on the application of these provisions in the context of this Directive.</p>					
40	<p>1. The Commission shall be assisted by a Committee.</p> <p>2. Where reference is made to this paragraph, Articles 5 and 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of</p>			NP		

	<p>Article 8 thereof. The period laid down in Article 5(6) of Decision 1999/468/EC shall be set at three months.</p> <p>3. Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.</p>				
41	<p>Review clause</p> <p>The Commission, by 28 December 2011 and every three years thereafter, shall present to the European Parliament and to the Council a comprehensive report on the application of this Directive. This report shall, in accordance with Article 16(4), address in particular the application of Article 16. It shall also consider the need for additional measures for matters excluded from the scope of application of this Directive. It shall be accompanied, where appropriate, by proposals for amendment of this Directive with a view to completing the Internal Market for services.</p>			NP	
42	<p>Amendment of Directive 98/27/EC</p> <p>In the Annex to Directive 98/27/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests [41], the following point shall be added:</p> <p>"13. Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market (OJ L 376, 27.12.2006, p. 36)"</p>			NP	
43	<p>Protection of personal data</p> <p>The implementation and application of this Directive and, in particular, the provisions on supervision shall</p>			NP	

	respect the rules on the protection of personal data as provided for in Directives 95/46/EC and 2002/58/EC.				
44	<p>Transposition</p> <p>1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive before 28 December 2009.</p> <p>They shall forthwith communicate to the Commission the text of those measures.</p> <p>When Member States adopt these measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.</p> <p>2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.</p>			NP	
45	<p>Entry into force</p> <p>This Directive shall enter into force on the day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.</p>			NP	
46	<p>Addressees</p> <p>This Directive is addressed to the Member States.</p>			NP	